

CENTER ZA SLOVENŠČINO
KOT DRUGI/TUJI JEZIK

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik

Letno poročilo 2009

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Kazalo

UVOD	3
PROGRAMI IN DEJAVNOSTI CENTRA	4
Slovenščina na tujih univerzah	6
Seminar slovenskega jezika, literature in kulture	23
Simpozij Obdobja	35
Tečaji slovenščine	38
Izpitni center	43
Izobraževanje	48
Založništvo	50
Raziskovalni in aplikativni projekti	54
Praksa na Centru za slovenščino	56
OBJAVE V MEDIJIH	58
BIBLIOGRAFIJA STROKOVNIH DELAVCEV CENTRA	70

V središču slovenščine

red. prof. dr. Marko Stabej
predstojnik Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik

Da, s trdno prepričanostjo trdim, da Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik stoji v središču slovenščine – če središča ne razumemo kot nekaj nepremičnega, kot ene same točke, temveč kot nekaj dinamičnega in večtočkovnega. Center je tam, kjer se slovenščina poraja in prenavlja – v stikih s tujimi govorniki, jeziki in kulturami, bodisi doma bodisi v tujini. Zraven smo pri učenju in pri testiranju jezikovne zmožnosti v slovenščini, pri posredovanju in prevajanju slovenske literature, pri snovanju in mednarodnem predstavljanju slovenistične in druge slovenske znanstvene misli.

Ne zdi se ravno tako zelo daleč čas, ko je celo znotraj tedanje ljubljanske slavistike veljalo, da so edine tri akademski ravni primerne in univerzitetnega okolja vredne dejavnosti Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, mednarodni znanstveni simpozij Obdobja ter Komisija za pospeševanje slovenščine na tujih univerzah (danes Slovenščina na tujih univerzah) z mednarodno promocijo slovenistike. Vse te tri dejavnosti, ki gotovo pomenijo trden temelj razvoja in razcveta (pa tudi *razsveta*) slovenistike kot vede in ljubljanske slovenistike kot živahnega in uspešnega pedagoško-raziskovalnega univerzitetnega okolja, so bile vendarle nekako posredovalnega značaja. Namenjene so (bile) prenosu in predstavitvi raziskovalnih dosežkov slovenističnih raziskovalcev in raziskovalk širši domači in mednarodni javnosti ter spodbujanju slovenistične dejavnosti doma in po svetu. Od konca osemdesetih let prejšnjega stoletja pa se je tem trem osrednjim in tedaj že krepko uveljavljenim posredovalnim programom vse odločneje pridruževala še druga vsebina – z jasno jezikovnonačrtovalno vizijo (ki je bila povezana tudi s politično modrostjo in močno intuicijo) jo je med tedanjimi univerzitetnimi učitelji najbolj odločno omogočala, podpirala in uveljavljala prof. dr. Breda Pogorelec in pri tem velikokrat naletela na nerazumevanje ali celo ostro nasprotovanje kolegov in kolegic. Spoznanje, da je področje slovenščine kot tujega oziroma drugega jezika posebno strokovno področje s svojimi zakonitostmi, ki terja tudi posebne pristope tako pri uporabi kot pri znanstvenoraziskovalnih dejavnostih, je bilo v našem prostoru takrat nekaj tako zelo svežega, da ga marsikdo, navajen običajnih akademskih poti, ni zmozel zlahka prebaviti.

Toda zgodba o Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik dokazuje, da je bilo to spoznanje še kako na mestu – kogar zanima zgodba zadnjega desetletja, si jo lahko v grobih obrisih ogleda kar v letnih poročilih, ki jih od leta 1999 pripravljamo za strokovne in organizacijske partnerje, in za zgodovino, seveda. Tudi letošnje poročilo nikakor ni izjema, temveč potrjuje pravilo. Iz njega lahko razberete, da Centrovi programi in dejavnosti še naprej rastejo in se razvijajo, v tesni medsebojni povezavi z družbenimi potrebami po znanju in preverjanju slovenščine, ki jih – brez lažne skromnosti – Centrovci in Centrovke marsikdaj zaznamo med prvimi in lahko zato tudi sorazmerno hitro ukrepamo. Področje slovenščine kot drugega/tujega jezika je v zadnjem desetletju po eni strani postalo tržno zanimivejše (vsaj v nekaterih delih, predvsem pri ponudbi tečajev), po drugi strani pa se na slovenskem prizorišču vztrajno večja število akterjev, ki si želijo opravljati kako dejavnost s tega področja v imenu celotne družbe oziroma države (in seveda s proračunskim plačilom). Obojega smo na Centru pravzaprav veseli, saj je to posredni dokaz naše uspešnosti – slovenščina za tujce ni več nekaj obrobne in nepomembne. Tak razvoj prizorišča pa pomeni nujnost novega premisleka o poslanstvu in položaju Centra. Konkurenčni boj z drugimi igralci, npr. na trgu tečajev slovenščine za tujce, z željo ohranitve največjega tržnega deleža, nikakor ni naša naloga. Vse bolj je jasno, da je naša prednostna zadolžitev nekaj drugega: zagotavljati moramo znanje in izdelovati raznovrstne in kakovostne strokovne podlage za razvoj in delovanje celotnega področja. Sem še naprej sodi tudi ozaveščanje strokovne in širše javnosti – in temu bomo morali posvetiti več pozornosti, kot smo jo doslej, ravno zaradi včasih tudi nelojalne konkurence. Ne moremo recimo pristati, da država pri naročilih v zvezi s slovenščino za tuje govorce med ponudniki razsoja izključno na podlagi najugodnejše ponujene cene, pri čemer ne upošteva nobenega drugega merljivega kazalca kvalitete ponudbe. Ne (le) zato, ker se počutimo prikrajšane – ampak zato, ker to pomeni lažno gospodarnost in ne nazadnje lažno demokratičnost, saj že tako izpostavljenim skupinam (npr. priseljencem, izseljencem) sporočamo, da je za njih kar vse dobro, hkrati pa se lahko formalno hvalimo s tem, da smo za njih poskrbeli. Ne moremo kar tako pristati, da v abstraktnem imenu enakopravnosti akterjev na slovenskem prizorišču izgubljam proračunski denar za tiste dejavnosti, ki jih izvajamo že dolgo, in kar je še važneje, dokazano kvalitetno, v zadovoljstvo udeleženk in udeležencev in nenazadnje v neposredno korist slovenske jezikovne skupnosti. Predvsem pa še naprej ne pristajamo na misel, da je slovenščina dobra le za Slovence in Slovenke – tole poročilo vas bo prepričalo, da imamo prav. Glede tega ostajamo nepopoljšljivi (čeprav nedomišljivi) megalomanke in megalomani.

Programi in dejavnosti Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik v letu 2009

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik

Predstojnik: red. prof. dr. Marko Stabej (do julija 2009 izr. prof. dr. Simona Kranjc)

Program oz. dejavnost	Financiranje programa oz. dejavnosti	Strokovni delavci	Financiranje strokovnih delavcev
Slovenščina na tujih univerzah Predsednica: Izr. prof. dr. Alojzija Zupan Sosič	MVZT	mag. Mojca Nidorfer Šiškovič (vodja programov STU, SSJLK, Obdobja) Damjan Huber	MVZT
Seminar slovenskega jezika, literature in kulture Predsednica: doc. dr. Mateja Pezdirc Bartol			
Simpozij Obdobja Predsednik: red. prof. dr. Marko Stabej			
Izpitni center	lastna sredstva	dr. Ina Ferbežar (vodja strokovne službe CSD/TJ)	MVZT, lastna sredstva
		Damjana Kern (do junija 2009)	
		Lidija Jesenko (poslovna tajnica)	
Tečajji slovenščine	lastna sredstva in štipendije MVZT, Urada Vlade RS za Slovence po svetu, CMEPIUS-a in Zavoda za šolstvo RS	doc. dr. Nataša Pirih Svetina (vodja programa Tečajji slovenščine)	MVZT, lastna sredstva
		Jana Kete Matičič (nadomešča Petra Likar)	
		Tanja Jerman (vodja lektorjev, nadomešča Staša Pisek)	
		Branka Gradišar	
Izobraževanje	lastna sredstva	doc. dr. Nataša Pirih Svetina (vodja programa Izobraževanje)	lastna sredstva, MVZT
		Mihaela Knez	
Založništvo	lastna sredstva in MVZT	Mateja Lutar (do aprila 2009 mag. Metka Lokar)	MVZT
Projekt Uspešno vključevanje otrok, učencev in dijakov migrantov v vzgojo in izobraževanje (ESS)	Evropski strukturalni skladi, MŠŠ, lastna sredstva	Mihaela Knez (vodja projekta)	Evropski strukturalni skladi, MŠŠ
		Tjaša Alič (od maja 2009)	
		Matej Klemen (od maja 2009)	
		Damjana Kern (od junija 2009)	

Dodatne dejavnosti Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik v letu 2009

Redno izobraževanje za lektorje in izpraševalce	
Znanstvena in razvojno-aplikativna dejavnost - Projekti	- Slovenščina kot drugi jezik v slovenskih osnovnih šolah - TOOL ² - MaLTeCC
Praksa na Centru za slovenščino	

dr. Ina Ferbežar

Kako nadaljevati zgodbo, ko pa se zdi, da je z uvodnikom V središču slovenščine povedano prav vse? Morda z mislijo, da se Centrovke in Centrovci tega, da smo s svojo dejavnostjo v središču slovenščine, niti ne zavedamo. Ali pa si tega preprosto ne upamo: področje slovenščine kot drugega in tujega jezika je pač dolgo veljalo za obrobno. Predvsem pa nimamo časa, saj je treba uresničiti še toliko zamisli. Čeprav nas je zaposlenih že za celo malo tovarno – 14 strokovnih sodelavcev in 30 lektorjev v tujini – pa bi si želeli, da bi lahko zaposlili še kakšnega sodelavca oz. sodelavko; zamisli in z njimi dela je vsekakor dovolj. Seveda zaposlitev ni edina možna oblika sodelovanja s Centrom. Obstajajo tudi druge, drugačne, in številni naši zunanji sodelavci jih poznajo. Povsem nova priložnost se je na primer odprla lansko poletje, ko smo v Centru štiri mesece gostili študentko na praksi v okviru programa Erasmus. Pokazalo se je, da tovrstne prakse niso le enkratna priložnost za tuje študente slovenistike, ki na kraju samem spoznavajo slovenščino in del njene infrastrukture, ampak tudi razširjajo našo ponudbo – in nas plemenitijo.

Morda se ob povedanem zdi, da se je Centru gospodarski krizi uspelo izmakniti: naša dejavnost se nenehno širi, ob sedmih programih se oblikuje nov, kmalu verjetno samostojen program, ki se specializira za poučevanje in testiranje otrok in mladine. Eden od programov se je po nekaj letih kadrovskega opotekanja spet zares utiril, eden pa začel zares delovati tako, kot smo si zmeraj predstavljali in želeli in kot je za našo dejavnost tudi nujno. Razmišljamo pa tudi naprej: o posebnem programu, ki bi nekako povezal raziskovalno dejavnost Centra.

Toda dejstvo je, da je kar nekaj zadev – pa naj so povezane s krizo ali ne – še nedorečenih: odprti ostajata vprašanji zaposlovanja lektorjev v tujini in ne povsem urejenega financiranja naše dejavnosti. Upamo in želimo si, da se bodo z Zakonom o dejavnosti programa Slovenščina na tujih univerzah, ki se je začel pripravljati v lanskem letu, stvari uredile vsaj na tem področju: da se bo ustrezno uredil status t. i. kariernih lektorjev in da bo poskrbljeno za financiranje podporne dejavnosti programa STU. Seveda STU ni edini program, ki ga tarejo kadrovske in z njim najtesneje povezane finančne težave – takšen primanjkljaj občutijo tudi drugi Centrovi programi. Dejstvo je namreč, da se v Centru zaposleni delavci – z izjemo petih strokovnih delavcev in 30 lektorjev na univerzah v tujini – večinoma financirajo iz lastnih virov, tj. sredstev, ki jih pridobimo na trgu: bodisi s ponudbo tečajev, izpitov, izobraževalnih seminarjev, učbenikov in drugih gradiv bodisi s projekti, ki nam odpirajo možnost črpanja evropskih sredstev. Toda ti viri, še posebej v kriznih časih, niso zanesljivi, na fakulteto pa, tako kažejo izkušnje, v takšnih primerih ni mogoče računati. To pomeni, da nekaterim svojim sodelavcem, ki se v času zaposlitve na Centru prekalijo v odlične strokovnjake z enega od področij slovenščine kot drugega oz. tujega jezika, ne moremo ponuditi niti obljubiti stalne zaposlitve, čeprav si na moč prizadevamo pridobivati vedno nove in nove projekte. Res je, možnosti za sodelovanje so tudi drugačne, a izgubljati strokovnjake je boleče – zanje, ki odhajajo, in za nas, ki ostajamo. Poleg tega pet delavcev, ki naj bi bili v celoti financirani iz proračuna RS, od države prejema le še dobro petino plače – smo pač »samo« strokovni delavci, ki nam zaradi narave našega dela pripada vse manj sredstev, ne moremo jih namreč pridobivati na račun dodiplomskih študentov, kot to velja za druge delavce fakultete. Čeprav študente, kot kažejo številke v nadaljevanju, imamo. Ali pa fakulteta državi morda ne zna ustrezno pokazati in utemeljiti potrebnosti in pomembnosti našega dela? Ob strani puščam vprašanje, iz katerih virov pokrivati delovno mesto vodje Centra za slovenščino, ki je s strani fakultete sicer sistemizirano, ne pa tudi financirano. Očitno pa tudi s strani glavnega financerja ne priznajo kot posebno delovno mesto. Ne glede na potrebnost opravljanja takšnega dela v tovarni, kakršna je Center, to avtomatično pomeni, da ostajamo brez enega delovnega mesta – kateremukoli programu že je bilo odvzeto. Vodjo je bilo namreč treba prav zaradi neurejenega financiranja »rekrutirati« izmed strokovnih delavcev na obstoječih Centrovih programih.

Ja, Center je tovarna: tovarna zamisli in njihovih uresničitvev na vseh področjih slovenščine kot tujega in drugega jezika, tudi raziskovalnem, pa tudi tovarna jezikovnega znanja s poslovalnicami povsod po svetu. Megalomansko? Nam se zdi samoumevno.

In ja, kljub vsem težavam je v to tovarno fino hoditi v službo – ker se zares dela, ker se dela zares zanimive reči in se ima pri tem tudi zares lušno. V dobri družbi to ni težko.

Slovenščina na tujih univerzah

izr. prof. dr. Alojzija Zupan Sosič
mag. Mojca Nidorfer Šiškovič

1 Splošno o programu

V študijskem letu 2008/09 je na tujih univerzah delovalo 53 slovenistik, na 23 univerzah je imela slovenistika status diplomskega študija, na mnogih od teh univerz sta potekala tudi magistrski in doktorski študij. Na lektoratih in študijih slovenščine se je slovenščino učilo oz. jo študiralo 1.889 študentov. Program STU je v letu 2008/09 vključeval 51 učiteljev slovenščine v tujini: 30 na Filozofski fakulteti v Ljubljani zaposlenih učiteljev in 21 na tujih univerzah zaposlenih učiteljev oz. učiteljev, ki so imeli civilnopravne pogodbe s Filozofsko fakulteto v Ljubljani. Na univerzah v tujini je zdaj za slovenistiko habilitiranih več kot 30 učiteljev, pri katerih lahko študenti pišejo diplomske naloge.

Ob koncu študijskega leta so učitelji na avgustovskem srečanju zaradi bližajoče se upokojitve *predstavnik učiteljev* dr. Zoltana Jana izpeljali volitve za novega predstavnika. To je postal Mladen Pavičić, sicer učitelj slovenščine na Univerzi ELTE v Budimpešti, njegov namestnik pa mag. Pavel Ocepek, učitelj slovenščine na Univerzi Gent.

2 Spremembe na lektoratih in kadrovske zadeve

V preteklem študijskem letu je Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo sprejelo odločitev o odprtju lektorata slovenščine na Univerzi za tuje študije v Pekingu in za to odobrilo dodatna finančna sredstva. Spomladi 2009 smo preko javnega razpisa izbrali učiteljico Natalijo Toplišek in avgusta 2009 ob obisku delegacije z omenjene univerze v Ljubljani podpisali meduniverzitetni sporazum. S pomočjo slovenskih diplomatsko-konzularnih predstavništev smo pripravili vse potrebno za odprtje in delovanje lektorata slovenščine v začetku študijskega leta 2009/10.

Ob zaključku študijskega leta 2008/09 pa je med zaposlenimi lektorji prišlo do naslednjih sprememb: upokojila sta se dolgoletna učitelja slovenščine na Filozofski fakulteti v Trstu Milica Cvetek Russi in dr. Zoltan Jan. Njune ure je v začetku novega študijskega leta prevzela mag. Rada Lečič, ki je pred tem poučevala na Visoki šoli za prevajalce in tolmače v Trstu, za visoko šolo pa smo na javnem razpisu izbrali in zaposlili novo učiteljico dr. Karin Marc Bratina. Na Univerzi v Lodžu je Aleksandra Križa zamenjala Janja Vollmaier, Boštjan Božič, izbran za Univerzo v Bukarešti, pa je zaradi poznega soglasja Univerze v Bukarešti v začetku zimskega semestra odšel na lektorat v Bielskem Bialu, kjer si zaradi diplomskega študija in številnih študentov že več let prizadevajo za lektorja iz Slovenije, v poletnem semestru pa je po prejetju soglasja odšel v Bukarešto. Na novo sta začela v poletnem semestru delovati tudi lektorata slovenščine na Univerzi v Granadi (Španija) in na Univerzi Washington v Seattlu (ZDA). Z Univerzo v Granadi, kjer je zelo razvita slavistika, smo pred tem podpisali meduniverzitetni sporazum, sredstva za plačilo učitelju je v obliki štipendije (400 evrov mesečno) zagotovila španska univerza, s slovenske strani pa smo lektorici Ani Fras v letu 2009 krili stroške stanovanja v višini 2.000 evrov in letalsko vozovnico. Na ameriški univerzi v Seattlu so lektorat ustanovili samostojno, namenjen je podiplomskim študentom, ki se želijo v okviru raziskovalnega dela in študija naučiti tudi slovenščino.

Lektorji v poročilih poročajo o kadrovski problematiki in diplomah iz slovenistike: tako na slovenistiki v Brnu pogrešajo habilitiranega profesorja za jezik, saj mora vsa predavanja iz jezika izvesti lektor sam. Začasno bi lahko problem rešili z izmenjavo profesorjev za mesec ali dva, tako je novembra 2008 v Brnu gostovala dr. Vera Smole in predavala dialektologijo študentom 1. letnika podiplomskega študija. V Budimpešti sta v študijskem letu 2008/2009 diplomirala prva diplomanta; ena slovenistična diploma je nastala tudi v Krakovu, dve pa v Gentu. V Lvovu v akademskem letu 2009/10 načrtujejo začetek postopka akreditacije slovenskega jezika kot samostojne študijske smeri, zato se bodo preko bilateralnih semestrskih štipendij Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo študija slovenščine na Filozofski fakulteti v Ljubljani udeležile dve podiplomski študentki z Univerze I. Franka v Lvovu in ena z Univerze T. Ševčenka v Kijevu, kjer prav tako želijo začeti s slovenistiko. Namen štipendiranja je izpopolnjevanje domačega kadra in širjenje slovenistike v Lvovu in Kijevu. Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani v obliki kvadrilaterale pripravlja skupaj s Filozofsko fakulteto Karlove univerze v Pragi, Filološko fakulteto Jagelonske univerze ter Filozofsko fakulteto Univerze Komenskega t. i. joint-degree program. Diplomanti tega programa bodo lahko študirali na štirih fakultetah, pridobili pa si bodo enotno diplomu. Ljubljanska fakulteta se zato intenzivno zavzema, da bi bil status slovenščine v tem študiju enakovreden ostalim jezikom, zato pa bi bilo treba na univerzah v Krakovu in Bratislavi čim prej vzpostaviti diplomski študij slovenščine. Že prej izbirni lektorat slovenščine na Univerzi v Bukarešti se je po uvedbi bolonjskega sistema še zmanjšal na štiri semestre po 2 uri tedensko (prej šest semestrov), zato študenti dosežejo nizko raven znanja. K izboljšanju zadnjega bo sicer pripomogla novo podpisana pogodba za Erasmusove izmenjave. Oviri za uspešno

3 Izobraževanja in delovna srečanja učiteljev ter priprava novih učiteljev

učenje sta tudi prostorska stiska in slaba tehnična opremljenost fakultete, ki sta najbolj očitni ob kakršni koli organizaciji obštudijskega dogodka (npr. projekcije filma). Predstojnik slavistične katedre gospod Constantin Geambașu in prodekanja na Fakulteti za tuje jezike in književnosti dr. Octavia Nedelcu lektorat, ki z eno daljšo prekinitvijo deluje vse od leta 1978, sicer podpirata. Slovenščina je zdaj na Oddelku za slovanske jezike in književnosti (Catedra de limbi și literaturi Slave) edini jezik, ki se ga ne da študirat, ampak je lektorat (drugi lektorat je bila makedonščina, ki je bila ukinjena že pred leti).

V okviru programa STU in Centra za slovenščino smo organizirali tri tradicionalna delovna srečanja in izobraževanja za učitelje: novoletno (22. in 23. decembra 2008), junijsko (24. 6. 2009) izobraževanje Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik ter osrednje delovno srečanje učiteljev STU pred začetkom novega študijskega leta, tj. tridnevno srečanje od 26. do 28. avgusta 2009.

Za nove učitelje STU smo pripravili celovito usposabljanje in pripravo na odhod na tujo univerzo. Ti so se udeležili junijskega izobraževanja za učitelje slovenščine kot drugega/tujega jezika, več dni so hospitirali na lektoratih v okviru 45. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture. Dopoldne prvega dne avgustovskega srečanja so imeli z Andrejo Ponikvar, lektorico na Univerzi v Zagrebu, 3-urno pedagoško pripravo na poučevanje na lektoratu ter splošno pripravo za delo na lektoratu s strani strokovnih sodelavcev programa mag. Mojce Nidorfer Šiškovič in Damjana Huberja.

4 Obiski na lektoratih

Maja 2009 sta predsednica programa izr. prof. dr. Alojzija Zupan Sosič in vodja programa mag. Mojca Nidorfer Šiškovič v sodelovanju z lektorico slovenščine mag. Matejo Rozman in s slovenskim veleposlaništvom v Lizboni ter častnim konzulatom na Portugalskem obiskali slovenistični lektorat na Filozofski fakulteti Univerze v Lizboni, ki deluje že peto leto. Slovenistični lektorat je med prvoustanovljenimi na slavistiki omenjene fakultete, slovenistični predmeti pa so tudi del študijskega programa slovanskih študij. V okviru obiska je bil organiziran sestanek z veleposlanikom RS v Lizboni dr. Petrom Bekešem in sestanek s predstavniki fakultete. Poleg predstavitve dejavnosti Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik sta obe pripravili tudi slovenistični predavanja.

Oktober 2009 je bila organizirana slovaško-slovenska konferenca na Filozofski fakulteti Univerze Komenskega v Bratislavi, v okviru katere sta se predstavila tudi centra za slovaščino in slovenščino kot drugi/tuji jezik z obeh filozofskih fakultet (gl. pogl. Kulturne dejavnosti na lektoratih, Bratislava).

5 Financiranje in podpora programu STU s strani slovenskih državnih institucij

Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (MVZT), ki financira program STU, je v zadnjih nekaj letih z zviševanjem sredstev omogočilo občutno izboljšanje materialnega položaja učiteljev STU ter razvoj dejavnosti programa in širitev mreže lektoratov v zadnjih dveh letih za pet novozaposlenih učiteljev. Marca leta 2009 je začela tudi za učitelje slovenščine na tujih univerzah veljati *Uredba o plačah in drugih prejemkih javnih uslužbencev za delo v tujini*, ki je pravno utemeljila njihov materialni položaj v času napotitve v tujino, Ministrstvo pa je za to zagotovilo dodatna finančna sredstva za učitelje (477.000 evrov).

Žal je MVZT ob tem zaradi neurejene pravne podlage za financiranje podpornih dejavnosti programa STU sredstva, ki jih je program prejemal za podporo lektoratom (predsedništvo programa, plača strokovnemu delavcu, materialni stroški za poštino, delovna srečanja in izobraževanja, tiske in obiske lektoratov), za leto 2008 zahtevalo nazaj v višini vseh nakazanih 47.000 evrov, za leto 2009 pa je za ta namen v novembru odobrilo zgolj sredstva v višini 30.000 evrov, kar onemogoča izvedbo dejavnosti in otežuje delovanje programa. Nesporazum, katerega posledica je nerešeno financiranje, je nastal med Univerzo v Ljubljani, Filozofsko fakulteto in MVZT. MVZT daje sredstva Univerzi v skupnem znesku, v katerem naj bi bila zajeta tudi sredstva za podporo delovanju lektoratov. Filozofska fakulteta pa prejema le sredstva, povezana s številom študentov, pri čemer tuji študenti niso vključeni v ta izračun, zato Center za slovenščino od Fakultete in Univerze za podporo lektoratom ne prejema nikakršnih sredstev, razen posebej za to dejavnost zagotovljenih od MVZT.

Prav tako še vedno ostaja nerešen način financiranja dejavnosti, saj je bila v letu 2009 višina zneska, s katerim razpolaga program STU, znana šele v novembru, zato je načrtovanje dejavnosti in dogovarjanje s tujimi univerzami zelo oteženo. Filozofska fakulteta program sicer podpira z zagotavljanjem rednih plač zaposlenim in tako pomaga pri nemotenem delovanju programa, vendar pa bi bilo treba program umestiti v redno vsakomesečno financiranje Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. Na ta način bi tudi omogočili ustrežnejše načrtovanje porabe denarja in delovanja programa.

Da je delovanje programa Slovenščina na tujih univerzah uspešno, gre zahvala tudi Ministrstvu za zunanje zadeve, posebej Sektorju za mednarodno sodelovanje v kulturi in slovenski diplomatski mreži, ki z lektorati odlično sodeluje. Mnogo slovenskih diplomatskih predstavnikov je v preteklem študijskem letu obiskalo lektorate oziroma se srečalo z vodstvi tujih univerz, sodelovalo pri kulturnih prireditvah in pripravilo sprejeme. Zadnja leta se je izredno izboljšalo tudi sodelovanje pri skupnih kulturnih projektih (gl. tudi Kulturne dejavnosti po lektoratih).

Partnerji programa STU postajajo še druge institucije, bodisi pri posameznih skupnih projektih ali na splošno: zelo tvorno je sodelovanje s Filmskim sklado RS, z Društvom slovenskih pisateljev, Slovenska tiskovna agencija pa je učiteljem omogočila brezplačen dostop do svojega portala. Učitelji sodelujejo tudi z Uradom Vlade za komuniciranje in s Študentsko založbo v Ljubljani, s katero vsako leto pripravijo več gostovanj, ter z dopisništvu RTV Slovenija.

Večina učiteljev je v svojih poročilih pohvalila vsestransko podporo programa Slovenščina na tujih univerzah in Centra za slovenščino tako v smislu vsestranske organizacijske podpore, pomoči pri projektih, nakupu knjig in ostalih gradiv za študente, organizacije kakovostnih srečanj in strokovnih izpopolnjevanj, ki so zanje organizirana trikrat letno. Prav tako učitelji zelo cenijo štipendije, ki jih prispeva Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo za udeležbo študentov in tujih učiteljev slovenistike na *Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture* (SSJLK), ki je organiziran na visoki strokovni ravni in z bogatim programom. Študentom slovenščine na tujih univerzah omogočajo, da se s slovenščino podrobneje seznanijo v Sloveniji in poslušajo predavanja strokovnjakov slovenistov ter vzpostavijo strokovne in kulturne stike, ki jih ponujajo ključne institucije v glavnem mestu Slovenije.

Program STU nudi lektoratom organizacijsko in delno finančno podporo tudi pri dejavnostih, ki jih organizirajo učitelji na tujih univerzah: gostujočih predavanjih, ekskurzijah s študenti v Slovenijo, tisku zbornikov slovenističnih konferenc itn., ter vsaj vsaki dve leti organizira skupne projekte STU: *Prevajanje slovenskih literarnih besedil* (2004), *Svetovni dnevi slovenskega filma* (2005), *Svetovni dnevi slovenske literature* (2006) in *Svetovni dnevi slovenske literature na filmu* (2008).

6 Priprava Zakona o dejavnosti programa Slovenščina na tujih univerzah

V skladu z imenovanjem posebne delovne skupine na svetu programa STU oktobra 2008 je pravnica mag. Nataša Belopavlovič do maja 2009 pripravila osnutek *Zakona o dejavnosti programa STU*, s katerim bi na nacionalni ravni uredili delovanje programa: zakon bo določil nosilca programa, uredil financiranje programa in specifičen delovnopравни položaj učiteljev slovenščine na univerzah v tujini. Dejstvo je namreč, da je položaj učiteljev slovenščine na tujih univerzah specifičen tako glede sklepanja, trajanja in prenehanja njihovih pogodb o zaposlitvi kot glede posameznih pravic in obveznosti iz delovnega razmerja. Tega dela *Uredba o plačah in drugih prejemkih javnih uslužbencev za delo v tujini* ne vsebuje, zato bi ga bilo treba v čim krajšem času trajno urediti na ravni slovenske države. V letu 2009 se je delovna skupina sestala sedemkrat in intenzivno pripravljala osnutek, obravnaval in potrdil pa ga je že tudi Oddelek za slovenistiko, zato bo predlog zakona na prvi seji sveta programa STU predložen v obravnavo članom sveta programa.

7 Študentske in učiteljske izmenjave

V zadnjih letih se je na lektoratih zelo povečalo število izmenjav in gostovanj tako študentov kot tudi učiteljev slovenistov. K temu so največ pripomogli učitelji s podpisom novih pogodb Erasmus Socrates med slovenistikami na tujih univerzah in slovenistikami na vseh slovenskih univerzah. Gostovanja študentov slovenistike in drugih smeri so tako vedno pogostejša, na tuje slovenistike pa vedno pogosteje odhajajo tudi študenti slavistike in slovenistike s slovenskih univerz. Prav tako se večja število gostovanj habilitiranih učiteljev iz Slovenije, ki predavajo na tujih slovenistikah in pomagajo pri izvedbi študijskega programa. Problem študentov, še zlasti tistih, ki slovenščino študirajo kot diplomski predmet in prihajajo gostovat na slovenske univerze, je, da v času bivanja v Sloveniji nimajo možnosti udeležbe na tečajih slovenščine, razen nekaj ur, namenjenih tistim, ki gostujejo v okviru programa EU Erasmus. Za vse druge, ki prihajajo iz držav izven Evropske unije, pa bi za izvedbo programa tečajev slovenščine potrebovali posebnega učitelja. To delo bi sicer lahko dolgoročno opravljali učitelji STU, ki bi v okviru svoje naloge imeli obvezno bivanje leto dni v Sloveniji na vsakih pet let (2–3 učitelji letno).

8 Objave v medijih

Učitelji in študenti z lektoratov so bili v preteklem letu pogosto gostje radijskih oddaj RTV Slovenija, zlasti oddaje, namenjene Slovincem po svetu na radiu Slovenija 1 v petek zvečer, ter drugih oddaj in programov lokalnih radijskih in televizijskih hiš v okolju in mestih, kjer delujejo lektorati. Medijska pozornost je bila posebej velika v času projekta *Svetovni dnevi slovenske literature na filmu* v novembru in decembru 2008 ter ob novoletnem srečanju 22. in 23. decembra 2008, ko sta za učitelje slovenščine v Vili Podrožnik pripravila poseben sprejem Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo ter Urad za Slovence po svetu in v zamejstvu, učitelje pa sta sprejela oba ministra gospod Gregor Golobič in dr. Boštjan Žekš.

9 Kulturne dejavnosti in projekti programa

Na lektoratih so bili v študijskem letu 2008/09 učitelji izredno dejavni na področju organiziranja dodatnih kulturnih dejavnosti, ki so dopolnile pedagoško delo s študenti. Izvedli smo projekt *Svetovni dnevi slovenske literature na filmu*, učitelji pa so na interni razpis za sofinanciranje v okviru programa STU prijaviли 24 projektov, ki so jih uspešno izvedli skupaj s svojimi študenti na univerzah v tujini in ob pomoči strokovnih delavcev programa STU. V okviru ekskurzij smo na Centru za slovenščino sprejeli študente in učitelje iz Bratislave, Lvova, Tübingena in Italije. Učitelji so zelo dobro sodelovali z veleposlaništvu in s svojimi študenti pomagali pri izvedbi kulturnih projektov in predstavitev ter veliko prevajali slovensko literaturo. Projekte so izpeljali s finančno podporo društev, predstavništev slovenskih podjetij itn. in so predstavljeni pod točko 9.2.

9.1 Svetovni dnevi slovenske literature na filmu

V okviru programa STU smo že spomladi 2008 začeli s pripravo projekta *Svetovni dnevi slovenske literature na filmu*, v katerem smo povezali sodobno slovensko literaturo in filmsko ustvarjalnost. Projekt smo prijaviли na razpis Ministrstva za kulturo in za celotno izvedbo pridobili le tri tisoč evrov za natis vloženke in plakatov ob projektu. Odzval pa se je Filmski sklad Republike Slovenije in brezplačno prispeval DVD-je slovenskih filmov *Petelinji zajtrk* (posnet po istoimenskem romanu Ferija Lainščka), *Sladke sanje* (film, posnet po scenariju Mihe Mazzinija, ki mu je sledil roman Kralj ropotajočih duhov), *Zvenenje v glavi* (po istoimenskem romanu Draga Jančarja), kratka filma *Vrtoglavi ptič* in *Otrok v času*, RTV Slovenija pa je na DVD-jih za vse lektorate prispevala slovenski dokumentarni film o Primožu Trubarju *Pot*. V poletnem semestru so lektorji s svojimi študenti že prebirali literarna dela, ki so bila uvrščena v program, in prevajali odlomke. Poleg tega pa so študenti in učitelji uspeli podnasloviti večino filmov s podnapisi v tujih jezikih, da so tako približali filme tudi obiskovalcem filmskih večerov, ki slovenščine ne razumejo.

V tednu od 1. do 5. decembra 2008 so na 53 univerzah po svetu uspešno potekali filmski in literarni večeri, na vseh lektoratih so v tuje jezike prevedli vloženko, ki smo jo o slovenskih romanih in filmih pripravili na programu STU, jo natisnili v 3.000 izvodih in razposlali na univerze po svetu. Filmski in literarni večeri so bili zelo dobro obiskani, saj se jih je v istem tednu udeležilo več kot 5.000 ljudi po svetu. Ponekod so se učitelji med seboj povezali, tako sta prvi filmski večer projekta v Slovenski hiši skupaj organizirala učitelja v Belgiji, udeležili pa so se ga študenti in učitelji vseh treh univerz, kjer so lektorati, in drugi obiskovalci (iz Bruslja, Louvain-la-Neuve in flamskega Genta). V Hamburgu so projekcije pripravili v mestnem kinu Lichtmess, v Katovicah je podjetje Krka Polska sponzoriralo najem kinodvorane Centrum sztuki filmowej v Katovicah, kjer so natisnili brošure o projektu in filmih. Poleg dobre obiskanosti prireditev se je v promocijo vključila tudi RTV Slovenija s svojimi dopisništvu po svetu, mnogi lokalni mediji pa so objavili prispevke, intervjuje in programe prireditev.

S projektom smo uresničili več pomembnih ciljev: čim širši publiki po svetu smo predstavili slovenske avtorje s kakovostnim literarnim opusom in uspešno slovensko filmsko produkcijo po slovenskih romanih posnetih filmov. Na ta način smo konec leta 2008 obeležili leto predsedovanja Slovenije Evropski uniji, Trubarjevo leto ter evropsko leto medkulturnega dialoga v mednarodnem prostoru kot stičišču kultur. Učitelji in sodelavci programa STU na Centru za slovenščino in Oddelku za slovenistiko smo ob dobri organiziranosti in koordinaciji tako velikih projektov, kot so že prepoznavni *Svetovni dnevi*, pravzaprav največja organizacija v Sloveniji, ki zelo uspešno predstavlja in širi slovenski jezik, literaturo in kulturo po svetu.

9.2 Dejavnosti na lektoratih (povzetek iz poročil učiteljev)

V **Beogradu** so *Svetovne dneve* podaljšali v februar – mesec kulture, ko so z Veleposlaništvom in slovenskimi društvi v Srbiji izpeljali turnejo slovenskih filmov po Srbiji in pripravili spremno gradivo. Filmi so bili predvajani v Kinoteki, skupaj pa se je projekcij filmov udeležilo preko 250 ljudi, filme pa so predvajali še v ostalih društvih Slovencev, in sicer v Subotici, Novem Sadu in Nišu. Konec aprila 2009 sta profesorica dr. Maja Đukanović in lektorica Zvonka Kajba organizirali strokovno ekskurzijo v Slovenijo, ki se je udeležilo 30 študentov slovenščine in profesorjev s Katedre za splošno jezikoslovje Filološke fakultete v Beogradu in pri kateri so kot sponzorji sodelovale mnoge slovenske institucije in podjetja. 16. septembra 2009 je bil v srbskem PEN centru literarni večer s pisateljem Borisom Pahorjem, ki so ga organizirali Veleposlaništvo Republike Slovenije v Republiki Srbiji in srbski PEN center v sodelovanju s Centrom za slovenščino kot drugi/tuji jezik Filozofske fakultete v Ljubljani in društvom Slovencev »SAVA« Beograd. Povezovalca večera, dr. Mihajlo Pantić in dr. Maja Đukanović, sta predstavila književnika in njegov prvi prevod *Nekropole* v srbski jezik. Roman so prevedli štirje diplomanti, ki so študirali slovenski jezik vzporedno s svojim osnovnim študijem: Ivana Veličković, Jelena Budimirović, Jana Kobal in Slobodan Novokmet. To je hkrati prvi prevod *Nekropole* v kateri koli drugi slovanski jezik. Boris Pahor je spregovoril o vsem, kar predstavlja knjiga, ki je namenjena tistim, ki taboriščne tragične izkušnje niso preživeli, da ne bodo pozabljeni. Dotaknil se je položaja

Slovencev v Trstu nekoč in danes, dejal, da se stvari vendar spreminjajo, da lahko objavlja besedila v italijanskem tisku in tako govori o svojih idejah, problemih, tudi o fašizmu, in jih tako predstavi italijanski publiki, kar je, kot pravi, že velik uspeh. Odlomke iz prevedenega romana je tako v slovenščini kot v srbsčini interpretiral dramski umetnik Svetozar Cvetković. Literarnega večera sta se udeležila tudi ministra za kulturo, Majda Širca iz Slovenije in Nebojša Bradić iz Srbije, ki sta istega dne podpisala sporazum o meddržavnem kulturnem sodelovanju, ter dr. Alojzija Zupan Sosič in mag. Mojca Nidorfer Šiškovič. Ob pisateljevem gostovanju v Beogradu so bili objavljeni številni intervjuji z njim v srbskem časopisju in v slovenskih medijih. V **Bratislavi** so na Filozofski fakulteti v Bratislavi v okviru *Svetovnih dni* poleg filmskih večerov pripravili še literarni večer, večere je obiskalo približno 280 ljubiteljev slovenskega filma. Na literarnem večeru so študenti slovenščine Kristína Potočňáková, Jana Mičuchová, Jakub Horváth in Miha Kragelj predstavili literarni opus Mihe Mazzinija, Draga Jančarja in Ferija Lainščka ter odlomke iz romanov, ki sta jih v slovaščino prevedli Jana Mičuchová in Kristína Potočňáková. Mária Dobríková je v univerzitetnem časopisu *Naša univerzita* objavila članek z naslovom *Slovinský literárny podvečer*, v katerem je širši javnosti predstavila že prej omenjeni projekt. *Svetovni dnevi slovenske literature na filmu* so potekali tudi v Nitri, kjer si je približno 50 obiskovalcev ogledalo dva filma. Februarja so se študenti lektorata slovenskega jezika srečali s slovensko pisateljico Suzano Tratnik, se udeležili njenega predavanja in krsta njenega romana z naslovom *Ime mi je Damjan*, ki je v okviru projekta *Sto slovanskih romanov* izšel v slovaškem jeziku. Marca sta študentki slovenščine Terézia Benejová in Jana Mičuchová ter slovenska študenta Katarina Puntar in Miha Kragelj, ki sta bila na študentski izmenjavi v Bratislavi, pripravili *Slovenski večer*, na katerem so predstavili Slovenijo, odlomke iz slovenskih romanov ter si ogledali slovenski film. Aprila so pripravili štiridnevno strokovno ekskurzijo v Slovenijo, ki se je udeležilo 44 udeležencev. Lektorica je predstavila delovanje lektorata v televizijski oddaji *Eutrinki*, kjer sta se predstavila tudi najstarejši še živeči prevajalec 94-letni profesor Melichar Václav in obetavna prevajalka ter študentka slovenščine Kristína Potočňáková. Lektorica je predstavila slovensko-slovaške odnose v radijski oddaji *Hovorime po ...* Lektorica Saša Vojtech Poklač je sodelovala na mednarodni znanstveni konferenci *Prevod kot kulturna misija*, na kateri je predstavila članek z naslovom *Aktuálna recepcia slovinskej literatúry na Slovensku*, za tednik *Knižná revue* pripravila intervju s slovensko pisateljico Suzano Tratnik, prav tako pa tudi sodeluje pri pisanju gesel o slovenski književnosti za slovaško enciklopedijo *Beliana*. V **Brnu** so se znova udeležili *Večera južnoslovanskih kultur* na gradu Pernštejn: s študenti so izdelali slovenske noše ter pripravili slovenske jedi – kisló repo, dodole, meso iz tunke, od sladíc pa potico. Zbranim so zapeli tudi dve slovenski ljudski pesmi. Za brnske študente in za širšo javnost so aprila organizirali odmeven koncert priznane slovenske skupine *Katalena* v brnskem klubu *Leitnerova*. Šestčlanska zasedba je z izvrstnim koncertom navdušila vse prisotne, po koncertu so se člani Katalene pogovarjali s študenti. Lektorica mag. Vesna Nedelko v **Bruslju** in **Louvain-la-Neuve** je v okviru *Tedna jezikov in kultur*, ki jih organizira Institut des Langues vivantes v Louvain-la-Neuve, predstavila slovenščino, tudi s pokušino slovenske hrane, študenti in vsi drugi so si lahko ogledali slovenski film in prisluhnili slovenski besedi na odru. Marca se je zgodil *Movies on the move* – festival desetih filmov v desetih jezikih (nemščina, angleščina, kitajščina, španščina, italijanščina, francoščina, nizozemščina, portugalsščina, ruščina in slovenščina) na temo imigracije. Vsi filmi so bili prikazani na isti dan, ob isti uri, kar ni bila najboljša ideja. Na festivalu so se predstavile *Sladke sanje*. O slovenskem filmu je nekaj besed povedal tudi profesor Jacques Polet, ki se ukvarja s filmsko režijo. Po njegovem naj bi v filmu šlo za moralno imigracijo. Film si je ogledalo 12 gledalcev (za primerjavo: pri angleškem filmu je bilo 15 ljudi), med desetimi filmi pa se je za ogled slovenskega odločil tudi direktor ILV-ja, profesor Philippe Neyt, ki ga je film zelo navdušil. Marca je bila tudi gledališka predstava z naslovom *Kdo je tam?* v arabščini, nizozemščini, slovenščini, francoščini, japonsščini, kitajščini, ruščini, angleščini, nemščini in španščini na temo obiska (pričakovan, nepričakovan, željen ...). Slovenska uprizoritev je temeljila na prizoru iz filma *Sladke sanje*, ki so ga odigrali s študenti: najprej 50 dijakom, zvečer pa vsem ostalim (okoli 70 gledalcev). Predstavo si je mogoče ogledati tudi na DVD-ju. V drugem semestru je v Bruslju Thalia Alexopoulou, študentka programa MASTER en langues et littératures modernes, orientation slaves à finalité perfectionnement en langue slave – première année (MA1), pri predmetu Culture et civilisation slovènes izdelala seminarsko nalogo, v kateri obravnava slovensko zgodovino, geografijo, ekonomijo, kulturo in gastronomijo. Na lektoratu slovenščine v **Buenos Airesu** je aprila 2009 predaval na temo sodobne slovenske družbe in literature esejist in urednik Mitja Čander, maja so se o literaturi in prevajanju v slovenščino pogovarjali s prevajalcem Alešem Bergerjem, novembra pa je dialektologinja dr. Danila Zuljan Kumar predstavila današnji status slovenskih narečij. Novembra so jih na lektoratu obiskali učenci tečaja slovenščine iz urugvajskega slovenskega društva. V **Budimpešti** je na lektoratu gostoval dr. Vincenc Rajšp s predavanjem o Primožu Trubarju ob projekciji filma *Pot*. Lektor Mladen Pavičič je pomagal organizirati *Sodobni dramski festival* (Kortárs Drámafesztivál), ki je potekal od 21. do 29.

novembra 2008, in na katerem so nastopili Via negativa, Slovensko mladinsko gledališče, Simona Semenič in Fake Orchestra, predvajani pa so bili filmi *Kratki stiki*, *Varuh meje*, *Ruševine*, *Ekspres, ekspres* in *Pod njenim oknom*. V **Bukarešti** je marca učitelj Boštjan Božič s študenti pripravil filmski večer s filmom *Zvenenje v glavi*, študente je redno obveščal o slovenskih prireditvah v Bukarešti (marca je gostovala glasbena skupina Elvis Jackson, aprila je Mladinska knjiga odprla prvo knjigarno v državi, maja je bila v kinu Studio v okviru romunskega *Festivala evropskega filma* projekcija slovenskega filma *Instalacija ljubezni* režiserke Maje Weiss). Učitelj Luka Zibelnik v **Clevelandu** in **Kirtlandu** je septembra 2008 na konferenci *I speak Therefore I am* v Washingtonu DC, ki jo je organizirala francoska ambasada v okviru predsedovanja Evropski uniji, več kot 250 poslušalcev predstavil infrastrukturo slovenskih lektoratov na univerzah v tujini. Oktobra je bila predstavitev lektorata in Slovenije na študentskem izmenjavnem sejmu, organiziranem na Cleveland State University, novembra je soorganiziral razstavo o Sloveniji in Centru za slovenske študije, ki je bila cel mesec na ogled v glavni dvorani univerzitetne knjižnice v Clevelandu, januarja sta Univerzo v Clevelandu obiskala in na njej predavala dr. Aleksander Bjelčevič in dr. Simona Klemenčič. Februarja je imel učitelj na povabilo prof. Marka J. Madigana predavanje na Rochesterskem Nazareth Collegu, marca je organiziral dva dogodka na Slovenian-American Heritage Foundation: predaval je o prevodu Dalmatinove *Biblije* in Primožu Trubarju, ogledali pa so si film *Pot*, ki so ga študenti podnaslovili. Na Cleveland State University je pripravil odprto predavanje v okviru predavanj na modernih jeziki o hrani in pijači. Aprila je imel na Lakeland Community College predavanje o problemih prevajanja v angleški jezik in soorganiziral folklorni festival s 350 udeleženci. Ob koncu študijskega leta je z RTV Slovenija snemal prispevek za *Odmeve* na nacionalni televiziji. O lektoratu in dogodkih so bili objavljeni številni prispevki v medijih, ki jih je Luka Zibelnik pošiljal tudi na Slovit in preko te liste obveščal sloveniste in druge o dogodkih. Na **Dunaju** so maja pripravili *Slovenski večer* in junija organizirali ekskurzijo v Maribor. V **Gdansku** je učiteljica Maša Guštin s študenti oktobra sodelovala na *Slovenskem glasbeno-literarnem večeru* v Varšavi, ki je bil del mednarodnega projekta v organizaciji Študentske založbe in Društva za promocijo kulture Čar Slovenije, finančno pa ga je podprlo Ministrstvo za kulturo, izdali so publikacijo *Noč v Ljubljani*, *Antologija sodobne slovenske kratke proze* z zgodbami 23 slovenskih avtorjev. Izbor sta pripravili lektorici Maša Guštin in Jasmina Šuler Galos, zgodbe pa so prevedli študenti lektoratov slovenskega jezika Univerze v Gdansku ter Univerze v Varšavi. Zgodbe predstavljajo pisano paletu sodobne kratke proze in zastopajo najpomembnejše tokove sodobne slovenske proze. Finančno so antologijo podprli Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik iz Ljubljane, Podjetje Krka ter Društvo Slovencev in Poljakov na Poljskem Triglav-Rysy, recenzije oz. informacije o knjigi so se pojavile v več poljskih medijih. Novembra so organizirali literarni večer v kavarni-knjigarni Ex Libris v Gdansku, redno urejajo spletno stran www.czar-slowenii.pl, na njej študenti objavljajo svoje članke, pripravljajo novice oz. objavljajo prevode. Izdali so knjigo Gorana Vojnoviča *Čefurji raus!* v poljskem prevodu Tomasza Lukaszewicza, ki je dve leti obiskoval lektorat pri Maši Guštin, izdajo pa je delno finančno podprlo Društvo Slovencev in Poljakov na Poljskem Triglav-Rysy in je bila medijsko zelo odmevna. V **Gentu** se je v organizaciji učitelja mag. Pavla Ocepka v okviru mednarodnega projekta *Interlitra Tour* v flamskem književnem klubu Passa Porta v Bruslju med šestnajstimi povabljenimi avtoricami iz celega sveta predstavila tudi pesnica, pisateljica, prevajalka in igralka Maja Gal Štormar iz Slovenije. Lektor je ob tem študentom predstavil avtorico, njeno literarno snovanje in s študenti prevedel odlomek iz avtoričinega romana *Ljubeznica*. V novembru se je mag. Pavel Ocepek udeležil snemanja oddaje Radia Slovenije *Koncerti iz naših krajev*, ki je potekalo v kulturnem centru Naš dom v Maasmechelenu, kjer delujeta dve slovenski izseljeniški društvi. V okviru predmeta *Taal en textanalyse: Sloveens* je za študente zadnjega letnika organiziral prevajalsko delavnico s Tanjo Mlaker, na Nizozemskem uveljavljeno kulturno menedžerko, literarno prevajalko in tolmačko. Prevajalsko delavnico je v celoti financiral oddelek Univerze Gent. S študenti zadnjega letnika slovenščine so se odzvali povabilu na strokovni pesniški festival *Pranger*, julija v Rogaški Slatini. Za prevod slovenske poezije izbranih avtorjev je bil določen nizozemski jezik in zavedajoč se priložnosti so se študentje pod vodstvom lektorja z največjim optimizmom lotili verzov slovenskih avtorjev in medsebojno intenzivno sodelovali. Povabilo, prevajanje in aktivno sodelovanje na festivalu je bilo za študente velika čast, saj je bila to zagotovo najboljša možna nagrada za triletno delo. Lektor in študentje slovenščine so s pomočjo Urada vlade RS za informiranje in Stalnega predstavništva RS pri EU v Bruslju ter Slovenske turistične organizacije ob zaključku študijskega leta študente prvega letnika znova obdarili z darilnimi vrečkami ter s pismom *Študent študentu*, v katerem so študentje svojim bodočim kolegom predstavili Slovenijo in slovenščino. Namen akcije je bil seznaniti in pritegniti ter posledično povečati število študentov slovenščine. Lektor je s pomočjo Urada vlade RS za informiranje in mesečnega časopisa Slovenia Info dvakrat mesečno na novi oglasni deski vse prisotne seznanjal z objavami aktualnih političnih, gospodarskih in kulturnih prispevkov iz Slovenije. V **Gradcu** so gostovali v poletnem

semestru dr. Marija Stanonik in dr. Jožica Čeh, v zimskem semestru Vid Snoj, celo leto pa Sonja Novak Lukanovič. Po eno predavanje so imeli mag. Štefan Vevar (prevodoslovje), Joe Valenčič (prevodoslovje), dr. Vesna Požgaj Hadži in dr. Tatjana Balažič Bulc (slavistika) ter dr. Rada Cossutta (slavistika). Decembra so filmske dneve na inštitutu zaokrožili z *Božičnico*, ko so prisluhnili res odličnemu literarnemu večeru koroško-graške pesnice in gledališke igralka Rezke Kanzian, ki je prebiralala pesmi iz svoje dvojezične pesniške zbirke *Cvet na gnojišču*. S slovensko stojnico in urami slovenščine so se predstavili na *Dnevu jezikov* decembra na fakulteti. Aprila so se profesorji in študenti graške slovenistike ter pevci Visoke šole Obirsko podali na Ekskurzijo po Trubarjevih poteh. Maja so na slavistiki ob izidu nemškega prevoda *Prikrite harmonije* (prevajalka Daniela Kocmut, študentka graškega prevodoslovja) organizirali literarni večer s Katarino Marinčič in prevajalko. Inštitut za slavistiko zelo intenzivno sodeluje z Društvom avstrijsko-slovenskega prijateljstva v Gradcu, Klubom slovenskih študentk/študentov Gradec (KSŠŠG) ter Slovenskim znanstvenim inštitutom na Dunaju. Skupaj organizirajo razne literarne večere, številne delavnice, ekskurzije ter kulturne dogodke. Slovenščina na Univerzi v **Granadi** je bila izpostavljena v članku o univerzi v časopisu *Ideal*, pisali so tudi o poletnih tečajih, ki jih ponujajo za študente, pri tem pa je bil omenjen tudi SSJLK. V **Hamburgu** je imela lektorica Monika Pemič novembra intervju na programu Multikulti radia Berlin und Brandenburg, še naprej je razvijala projekt Slowenisch Lernen – slovenščina na spletu za nemško govoreče in pripravila dve novi lekciji ter gradivo z informacijami o Sloveniji in možnostih učenja slovenščine. Radio Slovenija je pripravil poskusne profesionalne posnetke šestih besedil, tako da bo tečaj poleg možnosti kombiniranega učenja služil tudi za samostojno učenje na daljavo. Spletne povezave, ki obveščajo o tečaju, je na svoje strani sprejelo več nemških in avstrijskih univerz, veleposlaništvi RS v Berlinu in Bernu ter Slovenska čitalnica v Regensburgu. Tudi Slovenska turistična organizacija in spletne strani Urada za Slovence po svetu opozarjajo na naš tečaj. Obisk tečaja neprestano raste, do zdaj so zabeležili že preko 15.000 obiskov, čedalje več obiskovalcev pa strani obiskuje večkrat. Decembra je v sodelovanju z distributerjem kratkometražnih filmov KurzFilmAgentur pripravila večer slovenskih kratkih filmov in organizirala predbožično praznovanje slovenistov, na katerega so povabili tudi študente drugih slovanskih jezikov. Julija so si s študenti ogledali igrico *Rdeča kapica*, ki so jo za skupino hamburških Slovencev pripravili gostje iz Berlina. Ob tej priložnosti je odgovarjala na vprašanja v zvezi z učenjem slovenščine v Hamburgu za radio Ognjišče, avgusta je v Hamburgu gostoval Slovenski oktet, ki so se ga kljub počitnicam udeležili nekateri študenti. Slovenska glasba je na študente naredila zelo velik vtis. Po koncertu je sledilo še družabno srečanje s pevci in skupino hamburških Slovencev. Kot sourednica je Monika Pemič sodelovala z Narodno galerijo v Ljubljani pri pripravi publikacije *Od Narodnega doma do Narodne galerije* in prispevala strokovni članek o medkulturnih odnosih v Ljubljani v drugi polovici 19. stoletja na primeru Narodnega doma, kot prevajalka pa je iz češčine prevedla strokovni članek Františka Škabrouta. Avgusta je na poletnem izobraževanju lektorjev predstavila referat *Poučevanje slovenske kulture in zgodovine ob igranem filmu*, septembra pa v intervjuju za Radio Slovenija 1 v oddaji *Slovenecem po svetu* predstavila učenje slovenščine na daljavo. Septembra je na povabilo Festivala Ljubljana in Zgodovinskega društva Ljubljana imela predavanje Ljubljansko meščanstvo in njegovi shajališči v 19. stoletju. V **Kansasu** je Marta Pirnat Greenberg v aprilu 2009 za študente univerze priredila *Večer slovenskega filma* za študente KU. Slovenščina na tej univerzi obstaja, čeprav formalno neurejena in neplačana. Redno imajo enega ali dva študenta, poučujejo pa jo po potrebi na kateri koli stopnji. Univerzi prinaša kar nekaj ugleda, ker so edina velika raziskovalna ustanova v ZDA, ki jo redno nudi kot študijski predmet, redkim študentom, ki se zanjo odločijo, pa tudi možnost za pridobitev nemajhnih državnih sredstev tako za poletni študij v Sloveniji kot za štipendiranje med letom. V **Katovicah** se je lektorica Barbara Upale novembra 2008 s skupino študentov udeležila prireditve *Slovenija na Baltiku* v Gdansku, ki jo je organiziral znanstveni krožek Čar Slovenije iz Gdanska. Za projekt *Svetovnih dni* so se temeljito pripravljali in podnaslovili vse filme, večerov pa so se udeležili mnogi predstavniki slovenskih institucij in predstavništev. Aprila je na lektoratu gostoval zgodovinar dr. Vincenc Rajšp s slovenskega znanstvenega inštituta na Dunaju s predavanjem *O slovenščini na starejših zemljevidih in o označevanju slovensko-nemške jezikovne meje na njih*. Med 29. in 31. majem 2009 se je nekaj študentov in profesorjev udeležilo prevajalskih delavnic in literarnega večera v Bielsku Bialy. Prireditve je organizirala Tehnično-humanistična akademija v Bielsku Bialy. V **Krakovu** so novembra proslavili petstoletnico rojstva Primoža Trubarja. Proslava je obsegala referate študentov slovenskega lektorata o reformaciji v Evropi in na Slovenskem, o Trubarjevi osebnosti in delu ter o značilnostih jezika slovenskih protestantov. Predavanja so bila strokovno kvalitetno izdelana, tako da so poslušalstvo uvedla v tematiko od osnovnih podatkov do pomembnih detajlov, ter popestrjena s projekcijami slik ter jezikovnega gradiva. V drugem delu prireditve so si ogledali film *Pot* o življenjskih postajah Primoža Trubarja. Poleg tega so ob tej proslavi pripravili še dodatno razstavo strokovne literature o protestantizmu na Slovenskem, med

njimi tako starejše knjige iz slavistične knjižnice kot tudi nove pridobitve. Proslava je bila dobro obiskana, poleg študentov slovenskega lektorata, ki so bili med občinstvom v večini, sta se je udeležili tudi predavateljica zgodovinske slovnice prof. dr. Barbara Oczkova ter prevajalka Katarina Šalamun Biedrzycka. Študentje so sami pripravili strokovno srečanje, ne le kulturno ali umetniško, obisk je bil izredno dober. Tik pred dnevom reformacije so na slavistiki pripravili razstavo o Trubarju, ki je bila postavljena do konca Trubarjevega leta 2008. Organizirali so prevode brošure o filmih in dobro obiskane projekcije ob *Svetovnih dnevih slovenske literature na filmu* v umetniškem klubu Lokator. Aprila je v Krakovu gostoval zgodovinar dr. Vincenc Rajšp, direktor Slovenskega znanstvenega instituta na Dunaju. Dopoldne je imel predavanje na Akademiji znanosti v okviru zasedanj srednjeevropske komisije, na slavistiki Jagelonske univerze pa predavanje za študente o Primožu Trubarju. Maja je lektorica s študenti slovenskega lektorata obiskala predavanje Slavoj Žižka *Od tragedije do komedije ali kaj se je zgodilo v prvem desetletju 20. stoletja*. Predaval je v polni veliki dvorani Auditoriuma Maximuma Jagelonske univerze. Po predavanju, ki je bilo v angleščini, se je razvila zelo živahna debata s poslušalci. Kot somentorica je lektorica en dan sodelovala na že tradicionalni prevajalski delavnici v Bielsku-Biały, maja 2009 v skupini za poezijo pri prevajanju pesmi Mete Kušar. V skupini za prozo so študentje slovenistike prevajali besedila Iztoka Osojnika. Prevajalske delavnice sta se udeležila tudi dva študenta iz Krakova. Junija so v Krakovu organizirali literarni večer pesnikov in prevajalcev Mete Kušar in Iztoka Osojnika v klubu Lokator, ki ga je vodila poljska pesnica Ewa Sonnenberg, prevode so prispevali Grażyna Łyżwa, Aleksandra Plewnia in Marcin Warmuz. Dogodek v Krakovu je bil del turneje Mete Kušar in Iztoka Osojnika po jugu Poljske, saj sta brala tudi v Mikolowu in v Bielsku-Biały. Projekt je sofinanciral Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, soorganiziral pa ga je KUD Police Dubove in njegova članica Tatjana Jamnik. Meseca novembra 2008 je na Faculdade de Letras Univerze v **Lizboni** gostovala prof. Jasmina Markič. Predavala je v okviru cikla predavanj o prevajalstvu. Decembra je lektorica Maja Rozman v sodelovanju s slovenskim veleposlaništvom in evropskim informacijskim centrom Jacques Delors organizirala večer slovenskih legend, ki je sledil predstavi igralca in pisatelja Andreja Rozmana – Roze. Andrej Rozman – Roza je uprizoril dve predstavi. Mateja Rozman pa je pripovedovala slovenske legende, ki jih je v ta namen tudi prevedla. Januarja so začeli z gledališkimi delavnicami, kratko predstavitev dela gledaliških delavnic so uprizorili na začetku junija na Faculdade de Letras Univerze v Lizboni. Aprila 2009 so lektorice Mateja Rozman iz Lizbone, mag. Meta Klinar iz Pariza in Sanja Pirc iz Rima organizirale ekskurzijo v Slovenijo po dolini Save in Soče. Maj in junij sta na Faculdade de Letras Univerze v Lizboni potekala v znamenju »novorojenih« slovenskih študij. Program podpore slovanskim študijam, ki so ga pripravili učitelji in lektorji, je bil zelo pester in dobro sprejet. Dejavnosti so bili tudi na lektoratu za slovenski jezik in kulturo, ki deluje na oddelku za jezikoslovje na Faculdade de Letras Univerze v Lizboni. V okviru cikla predavanj slovanskih študij je organizirala predavanja s področja slovenskega jezikoslovja in literature. Maja je prof. dr. Alojzija Zupan Sosič predavala o sodobnem slovenskem romanu, mag. Mojca Nidorfer Šiškočič pa o komunikaciji po internetu, s poudarkom na slovenskem jeziku. Uvodna govora sta imela slovenski veleposlanik gospod dr. Peter Bekeš in dekan Filozofske fakultete prof. dr. António Feijó. Dogodka se je udeležilo osemindvajset profesorjev in študentov, ki so predavanja z zanimanjem poslušali. Po predavanjih so bili študenti in profesorji povabljeni na kozarček portovca, okusili pa so tudi potico, ki sta jo predavateljici prinesli iz Ljubljane. Imeli sta tudi predavanje v palači slovenskega častnega konzula gospoda Francisca de Calheirosa, ki se ga je udeležilo okoli petdeset ljudi različnih narodnosti in je bilo zelo dobro sprejeto. Prav tako je imel junija v okviru cikla predavanj slovanskih študij prof. dr. Vojko Gorjanc predavanja z naslovom Corpus Based Lexical Description of Slovene in Slovene Nominal Phrase: Grammatical Description vs. Corpus Data Analysis. Junija so bili na Faculdade de Letras predstavljeni kulturni vidiki večine slovansko govorečih držav. V okviru lektorata za slovenski jezik in kulturo so na gostovanje povabili slovenskega skladatelja in fotografa Lada Jakšo, ki je predstavil svojo slovansko in slovansko multivizijo. Ob njegovi glasbeni spremljavi (je soavtor glasbe *Mačka Murija*) so predstavili priredbo *Mačka Murija* pesnika Kajetana Koviča. *Maček Muri* pa je bil tudi vzpodbuda za ustanovitev poljskih, čeških in ruskih študentskih gledaliških skupin, ki so svoje produkcije prav tako predstavili na slovanskih popoldnevih. Junija je nevladna organizacija CompaRes na Faculdade de Letras Univerze v Lizboni in v Instituto Camões organizirala svoj tradicionalni kulturni teden, ki so se ga udeležili predstavniki skoraj vseh slovanskih veleposlaništev. Naslov tedna je bil *Evropa od blizu, Evropa od daleč*. Lektorica je organizirala otvoritveni večer: Lado Jakša je predstavil svojo multivizijo *Evropa od blizu, Evropa od daleč*, študenti in profesorji pa so v okviru teme interpretirali pesmi iz vseh slovanskih držav. Otvoritve se je udeležilo okoli šestdeset ljudi, odzivi na prireditve pa so bili zelo pozitivni. Lektorica Ivana Petric Lasnik poroča, da bodo v **Londonu** zaradi velikega zanimanja v študijskem letu 2009/10 prvič ponujeni tečajji na treh ravneh: začetni, nižji nadaljevalni in izpopolnjevalni, zaradi tega pa zadnji dve leti na tečaju poleg učiteljice Ivane

Petric Lasnik iz Slovenije, ki se vozi v London iz Nottinghama, tam poučuje tudi Vanja Kolmančič, Slovenka, ki dela in živi v Londonu. V Londonu je lektorica Ivana Petric Lasnik skupaj z veleposlaništvom organizirala slovenski filmski večer v okviru projekta *Svetovni dnevi slovenske literature na filmu* ter skupaj s študenti že tretje leto pripravila časopis študentov slovenščine v Angliji, za katerega je vsak študent iz Nottinghama in Londona prispeval najmanj eno besedilo. Študenti so časopis dobili na koncu študijskega leta in ga prebirali med poletnimi počitnicami. V **Nottinghamu** je dr. David Denton v študijskem letu 2008/2009 poučeval večino programa *Postgraduate Diploma in Slovene*, sicer pa na oddelku poučuje tudi ruščino. Študentov, ki bi diplomirali samo iz slovenščine, v Nottinghamu ni, saj ima slovenščina status lektorata, je pa v študijskem letu 2008/2009 v okviru študijskega programa *Modern Language Studies*, kjer lahko študenti študirajo tri jezike hkrati, diplomirala študentka Elizabeth Allen (študirala je nemščino, francoščino in slovenščino), in sicer s pohvalo za govorno zmožnost v slovenščini (distinction in spoken Slovene). Ker morajo študenti jezikov z univerze v Nottinghamu 3. leto svojega študija preživeti v tujini, se je študentka Joanna Moore, ki je v študijskem letu 2008/2009 končala drugi letnik študija nemščine, francoščine in slovenščine, najprej udeležila SSJLK, potem pa je do konca avgusta bivala na Turistični kmetiji Urška, kjer je ob prostovoljnem delu izboljševala svojo slovenščino in spoznavala življenje na kmetiji. Preko celega študijskega leta je lektorica Ivana Petric Lasnik študentskemu društvu pomagala pri organizaciji filmskih večerov na našem oddelku. Lektorica je septembra 2008 sodelovala pri prireditvi *Evropski dan jezikov*, za katero je pripravila jezikovno-kulturno delavnico. V **Lodžu** so na lektoratu gostovali učitelji iz Slovenije: dr. Nikolaj Jež, dr. Maria Wtorkowska, dr. Marcello Potocco in dr. Krištof Jacek Kozak, v okviru *Svetovnih dni* so si ogledali slovenske filme. V **Lvovu** je bila oktobra 2008 slavnostna otvoritev slovenistike na Univerzi Ivana Franka v Lvovu s predavanjem učitelja Jerneja Ključevška *Zgodovina slovenskega jezika in izzivi v 21. stoletju*, ki so se je poleg študentov in profesorjev udeležili prorektor Univerze Ivana Franka v Lvovu g. V. M. Kyrlych, dekan Filološke fakultete g. Jaroslav Garasin, predstojnica Oddelka za slovanske filologije doc. dr. Nadia Lobur, odpravnica poslov z Veleposlaništva RS v Kijevu ga. Nataša Prah in častna konzulka Častnega konzulata RS v Lvovu ga. Julia Mizrahk. Po odmevnih filmskih večerih v decembru je Jernej Ključevšek aprila in maja 2009 s kroatisti organiziral ekskurzijo na Hrvaško in v Slovenijo, ki se je je udeležilo 53 študentov, večinoma slušateljev slovenščine ali hrvaščine, skupaj s profesorji in lektorji pa jih je bilo kar 59. Veliko študentov je prvič potovalo v kakšno tujo državo, z nekaj izjemami vsi prvič v Slovenijo. Od marca do junija 2009 je zaradi precejšnjega zanimanja lektor v sodelovanju s častim konzulatom RS v Lvovu organiziral tečaj slovenščine za zunanje slušatelje. Junija 2009 je bila v podpisu pogodba med Filozofsko fakulteto v Ljubljani in Univerzo Ivana Franka v Lvovu o izmenjavi periodike, lektor pa je imel tudi več intervjujev za slovenske in ukrajinske medije. V **Moskvi** so lektorica Katarina Ogrinc, sodelavci na Centru, Cnepiusu in na slovenskem veleposlaništvu v Moskvi za študentke 4. letnika diplomskega študija slovenistike na filološki fakulteti Moskvske državne fakultete pridobili štipendije za dvomesečni študij slovenščine na Oddelku za slovenistiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Poleg tega so v knjižnicah zbirali material tako za diplomsko seminarsko nalogo kot tudi za samo diplomsko nalogo. Lektorica je sodelovala na Mednarodnem znanstvenem simpoziju na Filološki fakulteti Moskvske državne univerze v Moskvi, na okrogli znanstveni mizi na Inštitutu Slavjanovedenija (RAN) in na Lomonosovskih branjih Katedre za slovansko filologijo, Filološka fakulteta Moskvske državne univerze. Na okrogli mizi *Славянский межкультурный диалог в восприятии русских и словенцев* so nastopili tako ruski kot slovenski znanstveniki in raziskovalci, med slovenskimi naj omenim dr. J. Pirjevca, dr. J. Kozaka, dr. B. Klabjana, dr. G. Bajca s Primorske univerze. V okviru lektorata so potekali ogledi slovenskih filmov (poudarek na novejši filmski produkciji). Tudi v **Padovi** so decembra izvedli projekt *Svetovni dnevi slovenske literature na filmu*. Za uvod v izvedbo tega projekta so začeli z mesečnimi predvajanja slovenskih filmov, ki so jih prevzeli še lektorati hrvaščine in poljščine. Zato filmski večeri dobivajo prepoznavnejše mesto v kulturni ponudbi Padove, saj so projekcije odprtega tipa in nanje poskušajo privabiti čim širši krog gledalcev. Organizirajo tudi neformalna druženja študentov in profesorjev slovanskih jezikov, ki se jih vsi zelo radi udeležujejo. Lektorice slovenščine, hrvaščine in poljščine so prišle na idejo, da bi izdale študentski časopis. Ideja je bila toplo sprejeta in v začetku novega študijskega leta pričakujejo prvo številko študentskega časopisa *Padova Slavistica Mente*. Dobro so sodelovali z nekaterimi drugimi lektorati slovenščine po svetu, predvsem z Vidmom pri organizaciji literarnega večera v Vidmu, ko so padovski študenti prevedli dialoge za kratka filma *Vučko* in *Vsak dan ni vsak dan*, ki sta spremljala literarni večer. Z lektorati v Vidmu, Rimu, Lizboni in **Parizu** pa so organizirali štiridnevni izlet po Sloveniji. V Parizu je lektorica mag. Meta Klinar s študenti sodelovala pri ekskurziji, organizirani v sodelovanju z lektorati v Italiji in na Portugalskem konec aprila 2009, ki se je izkazala za uspešen projekt, novembra je na INALCO prišla Mojca Delac, novinarka Radia Slovenija 1, in s študenti in lektorico posnela kratko oddajo o študiju slovenščine v Parizu, udeležila se je tudi filmskega večera na

madžarskem kulturnem inštitutu, kjer je intervjuvala več Slovencev in študentov ter oblikovala enourno oddajo o Slovencih po svetu, ki je bila na sporedu januarja 2009. Študij slovenščine je bil marca predstavljen tudi na *Dnevu odprtih vrat* v okviru Inalca. Na univerzi in slovenistiki v **Pragi** so gostovali dr. Katja Mihurko Poniž, dr. Danila Zuljan Kumar, dr. Irena Avsenik Nabergoj, dr. Miran Štuhec in mag. Štefan Vevar. V začetku decembra 2008 so ob *Svetovnih dnevih slovenske literature na filmu* študentje petega letnika dialoške liste vseh treh celovečercer in priloženo tiskovno gradivo prevedli v češčino (prevode informativnega gradiva so fotokopirane ponudili obiskovalcem skupaj s slovenskim izvirnikom), kolega Aleš Kozár iz univerze v Pardubicah pa je poskrbel za njihov prenos na filmske kopije (DVD-je). Februarja je lektor dr. Andrej Šurla s sedmimi študentkami izvedel ekskurzijo v Slovenijo, katere osrednja točka je bil ogled prireditev ptujskega kurentovanja, ogledali so si tudi igro *Vladimir Matjaža Zupančiča* v ljubljanski Drami. Cel spomladanski semester je lektor ob sredah zvečer v eni izmed multimedijsko opremljenih učilnic Filozofske fakultete predvajal slovenske celovečerne igrane filme (in enega animiranega) iz obdobja samostojne slovenske države. Eno izmed projekcij je s svojim obiskom počastila tudi igralka Nataša Burger, ki je v pogovoru razgrnila nekaj kulis filmskega ustvarjanja in predstavila svojo vizijo igralske umetnosti. Največji del zaslug za realizacijo tega lepo sprejetega projekta ima vsekakor Filmski sklad Republike Slovenije in Nerina Kocijančič, ki lektorju prijazno izposoja filmske kopije. Maja je lektor v času pred vpisnim terminom za novo študijsko leto s plakati na oglasnih deskah vseh oddelkov Filozofske fakultete vabil na brezplačni mesečni začetni tečaj slovenščine. V jesenskem semestru je na prošnjo treh študentk »erasmusovk« iz Ljubljane in po dogovoru s kolegom dr. Hotimirjem Tivadarjem s njimi predeloval pravila slovenskega pravopisa. Leta 2009 sta kot produkt dela praških filozofov izšli dve slovenistični znanstveni publikaciji: *Zbornik Zofka Kvedrová (1878–1936) Recepte její tvorby ve 21. století*, končni rezultat mednarodne konference, ki so jo o tej slovensko-češko-hrvaški literarni ustvarjalci pred dvema letoma pripravile profesorice dr. Alenka Jensterle-Doležal, dr. Jasna Honzak-Jahič in dr. Milada Nedvědová. Docentka Jensterle-Doležalova pa je samostojno izdala tudi knjigo *V krogu mitov: o ženski in smrti v slovenski književnosti*. Omeniti velja še prijazne odnose z obema preostalima univerzitetnima slovenističnima središčema na ozemlju Češke republike. S Pardubicami so sodelovali pri projektu *Svetovni dnevi slovenske literature na filmu* (študentje zaključnega letnika praške univerze so poskrbeli za češke prevode filmov in dodatnega gradiva, tamkajšnji slovenistični predstojnik dr. Aleš Kozár pa za njihov lektorski pregled in tehnično obdelavo). V jesenskem semestru je lektor Andrej Šurla v Pardubicah (ker so šele v začetku svojega razvoja in jim še primanjkuje lastnih učiteljev) tudi opravil nekaj ur v drugem letniku. V stalnih informativnih stikih sta bila tudi z lektorico Lauro Fekonja iz Brna. V **Rimu** so si študenti z lektorico Sanjo Pirc novembra 2008 ogledali gostujočo predstavo Slovenskega mladinskega gledališča v Rimu *Somrak bogov*, decembra je lektorica po organizaciji *Svetovnih dni* pomagala pri organizaciji nastopa ženskega pevskega zbora Sladki Vrh, ki so se ga udeležili tudi študenti, januarja pa so jih obiskali slovenski študenti s Turistice. Februarja so v sodelovanju z Beletrino načrtovali turnejo slovenskih pisateljev v Rimu, aprila pa so se udeležili strokovne ekskurzije po Sloveniji (Gorenjska in Posočje) skupaj z lektorati iz Padove, Vidma, Lizbone in Pariza: po slovenskem Trstu jih je vodil prof. dr. Miran Košuta, v Ljubljani pa so se srečali s slovenskimi študenti romanskih jezikov na Filozofski fakulteti. Maja so se udeležili slavnostne otvoritve razstave Evgena Bavčarja *Fotografia, la gioia di un ostaggio delle ombre* v Rimu. V **Sankt Peterburgu** je lektorica dr. Anna Bodrova novembra sodelovala pri organizaciji projekta *Slovenija na Baltiku*, v okviru katerega so se na literarnih in filmskih večerih zvrstili slovenski pisatelji in režiserji: Vlado Žabot, Tomaž Šalamun, Dušan Šarotar, Mitja Čander, Ženja Leiler, Goran Vojnovič, Jan Cvitkovič. V **Skopju** so pod mentorstvom dr. Lidije Arizankovske organizirali DVD prezentacije, filmske večere in decembra slovenski večer, obiskal jih je tudi slovenski veleposlanik. V **Sofiji** so organizirali božični večer, namenjen študentom in predavateljem srbohrvatistike, na katerem so študentje slovenščine brali slovenske božične pesmi (in poskušali zapeti *Sveto noč*), nato pa so jih poslušali na CD-ju. Ob praznovanju 130-letnice bolgarske stenografije, ki jo je ustanovil Slovenec Anton Bezenšek, je lektorica Eva Šprager s študenti nadaljevalci prevedla tri odlomke iz Bezenškovih del (o Sofiji, Rilem samostanu in binkošnih), ki so jih na prireditvi tudi prebrali. V Bolgariji slovenskega diplomatskega predstavništva ni, toda v času predsedovanja Slovenije EU je bil v Sofiji slovenski odpravnik poslov g. Milan Predan in stiki z veleposlaništvom so postali zelo intenzivni. Skupaj z lektorico sta junija organizirala svečano prireditev ob zaključku predsedovanja v Centralnem vojaškem klubu v Sofiji s koncertom operne pevke Mirjam Kalin, slovenska ambasada se je vključila v evropski projekt *Wall to Wall Poetry* (veleposlaništva EU v Sofiji izberejo stavbo v centru mesta, ki jo okrasijo s stihom ali citatom znanega rojaka, v originalu in prevodu v bolgarščino). »Slovenska stena« krasi 22. osnovno šolo G. S. Rakovskega s Prešernovim verzom (Zdravljica) v prevodu Dimitra Panteleeva. Po odhodu g. Predana iz Sofije je organizacijo (razen finančnega dela) projekta uspešno prevzela in zaključila lektorica. V **Tokiu** je imela lektorica mag. Jelisa Dobovšek Sethna na

Univerzi v Tsukubi septembra 2008 predavanje in pripravljalo delavnico za japonske študente programa IFERI, ki so se v novembru udeležili 1. slovensko-japonskega meduniverzitetnega foruma v Ljubljani, njeni študentje so pomagali pri pripravi na mednarodni simpozij LinguapaxAsia 2008, ki je bil na Univerzi v Tokiu, decembra je lektorica predstavila program slovenskega jezika in kulture na TUFS in komentirala poročila študentov IFERI, seminarja Ljubljana-Tsukuba Joint Seminar on Humanities and Social Sciences se je udeležil tudi dekan FF Univerze v Ljubljani prof. Valentin Bucik. Na konferenci First East Asian Conference for Slavic Eurasian Studies na Univerzi v Hokkaidu je lektorica februarja predavala o vzdrževanju jezikovnih raznolikosti na območju Alpe-Adria, Japonsko društvo slovenistov pa je izdalo *Zbornik predavanj z 2. simpozija slovenskega jezika in kulture* julija 2009. Na Filozofski fakulteti v **Trstu** sta učitelja Milica Cvetek Russi in dr. Zoltan Jan ob začetku študijskega leta sodelovala pri že utečeni predstavitvi slovenističnega študija, na kateri je vsak od učiteljev predstavil načrt svojega dela. Poleg tega so prisotni dobili tudi informacije o možnostih študijskega izpopolnjevanja v Sloveniji. O predstavitvi pa so poročali slovenski mediji v zamejstvu (*Primorski dnevnik*, *Novi glas*, TV). Tržaška znanstvenica Devani Lavrenčič je fakultetni knjižnici podarila nekaj dragocenih starejših slovenskih strokovnih knjig. V decembru je oddelek prvič pripravil strokovno srečanje, ki ga je poimenoval *Libri d'autunno – Knjige jeseni*. Na njem so imeli vsi učitelji možnost predstaviti kolegom in študentom svoje najnovejše knjige oziroma publikacije. Prof. Košuta je za to priložnost izbral vsebinsko bogat in aktualen zbornik *Živeti mejo*, ki ga je uredil za 18. slovenski slavistični kongres v **Trstu**. V maju je na fakulteti potekalo trijezično italijansko-slovensko-nemško srečanje pod naslovom *Literarno prikazovanje zgodovine*, med organizatorji pa je bila tudi slovenistika. V okviru *Pripovedi o prostoru Alpe-Jadran* sta o svojem literarnem delu o polpretekli zgodovini spregovorila tržaški pisatelj Marko Sosič in nemški avtor Kevin Vennemann. Omeniti je treba vsaj še dva tekoča projekta, v katera je vključena tudi slovenistika. Eden je evropski raziskovalni projekt *Jezik*, pri katerem se je vzpostavilo sodelovanje med Zvezo slovenskih kulturnih organizacij v Italiji in krovno organizacijo italijanske manjšine v Sloveniji. Drugi projekt pa je spoznavanje Trsta, pri katerem prof. Košuta vodi projektni del *Slovenska prisotnost v Trstu* in med drugim organizira tudi vodene ogledе mesta po tržaških »slovenskih poteh«. Na Visoki šoli za prevajalce in tolmače na Univerzi v Trstu imajo poseben prostor, namenjen Slovincem, za razne kulturne prireditve (likovne razstave, literarne večere itn.). Letos sta bila najbolj odmevna predstavitev knjige gov. Marije Pirjevec *L'altra anima di Trieste* in pogovor s pisateljem Borisom Pahorjem, ki se ju je udeležila tudi lektorica mag. Rada Lečič, sicer tudi avtorica nove slovnice, namenjene učiteljem in študentom slovenščine kot tujega jezika. V **Tübingenu** se je lektorica Mojca Šošarko s študenti udeležila literarnega večera treh slovenskih pesnikov na turneji po Nemčiji (Barbare Korun, Aleša Štegra in Esada Babačiča). Filmske večere so poleg projekta *Svetovni dnevi slovenskega filma* organizirali skozi vse leto (filme so posodili na Filmskem skladu RS), prav tako tudi redna druženja študentov. Strokovne ekskurzije v Slovenijo se je udeležilo devet študentov, o njej pa je poročal tudi Val 202. V **Varšavi** so oktobra 2008 lektorica Jasmina Šuler Galos in študenti organizirali srečanje s Tomom Križnarjem in pogovor o filmu *Darfur, vojna za vodo*, decembra *Svetovne dneve*, marca 2009 so študentje pripravili krajši kulturni program na sedežu podjetja Krka, aprila je izšel zbornik *Współczesna kultura słoweńska i jej źródła*, v katerem so zbrani referati s konference, ki so jo študenti organizirali aprila 2008. V **Vidmu** so gostovali dr. Vincenc Rajšp, izr. prof. dr. Simona Kranjc, doc. dr. Katja Mihurko Poniž in dr. David Bandelj. Maja so organizirali literarni dogodek z Jurijem Hudolinom in Miho Mazzinijem ter tako začeli literarno turnejo slovenskih literatov po Italiji. Večer je vodil profesor z videmske univerze Roberto Dapit, v italijanščino tolmačila Laura Sgubin. Pri organizaciji je pomagala Študentska založba iz Ljubljane, prostor in pomoč pa so ponudili v knjigarni Libreria Friuli. Na večeru so si pogledali tudi nekaj slovenskih kratkih filmov. Večera so se udeležili študentje in lektorica iz Padove Polona Liberšar, ki so prav tako pomagali, da je bil večer uspešno izpeljan. Dogodek je bil odmeven, o njem so poročali vsi pomembni slovenski zamejski časopisi in RTV Slovenija. Konec aprila so študenti odšli na ekskurzijo v Slovenijo skupaj s študenti iz Rima, Padove, Lizbone in Pariza. Vsi skupaj so se odpravili na ekskurzijo po Gorenjski, ekskurzija pa je bila tudi medijsko pokrita. Po koncu študijskega leta so objavili prispevek o delovanju lektorata v študijskem letu, ki je bil objavljen v *Novem Matajurju* in *Primorskem dnevniku*. V **Vilni** je lektorica Lara Pižent s svojimi študenti organizirala tri projekte: sodelovali so v mednarodnem projektu *Slovenija na Baltiku* novembra 2008, ko je kar sedem slovenskih avtorjev obiskalo lektorat slovenščine v Vilni: Vlado Žabot, Tomaž Šalamun, Dušan Šarotar, Mitja Čander, Goran Vojnovič, Ženja Leiler in Jan Cvitkovič. V okviru tega projekta je pri Študentski založbi izšla knjiga prevodov del gostujočih avtorjev v treh jezikih: ruščini, litovščini in poljščini. Odlomke del so v litovščino prevajali študenti 4. letnika slovenščine v Vilni. Brošura in poročilo sta dostopna tudi v elektronski obliki na spletni strani društva Čar Slovenije. Novinarica Ženja Leiler je v *Delovi Sobotni prilogi* objavila izčrpno poročilo o dogajanju na vseh treh lektoratih. Decembra so ob *Svetovnih dnevih*

slovenske literature na filmih študenti 1. letnika pripravili gledališko predstavo *Volk in sedem kozličkov*. Pesnik in prevajalec Klemen Pisk pa je zapel in na kitaro zaigral pesmi iz slovenskih filmov. Sredi maja so organizirali zdaj že tradicionalen *Slovenski vikend*. Glavna gostja je bila igralka, pisateljica, pesnica, profesorica na AGRFT Saša Pavček. S svojo prisotnostjo so dogodek počastili tudi novi veleposlanik RS v Kopenhagnu, gospod Bogdan Benko ter predstavniki Univerze oz. Filološke fakultete. Tema letošnjega vikenda je bila Slovenija in Litva: dve kulturi v Evropski uniji. Študenti 1. letnika so pripravili razstavo o Sloveniji in publiki predstavili PPS o svojem prvem srečanju s slovensko kulturo. V vikend so aktivno vključili tudi gospoda veleposlanika, saj nam je pripravil kratko predavanje o Sloveniji in Litvi – dveh članicah Evropske unije, o podobnostih in razlikah med njima, o sodelovanju med obema državama itn. Ogleдали so si še kratki film režiserke Barbare Zemljič Lasje, v katerem igra tudi Saša Pavček. Saša je najprej v Teatru Starega mesta odigrala monokomedijo *Bužec on, bušca jaz*, potem pa je z izseki iz svojih dram nastopila tudi v Spominski hiši – muzeju Beatrice Grinčevičiūtės. Na spletni strani omenjenega muzeja je bilo objavljeno kratko poročilo o dogodku, študenti so novico o dogodku objavili tudi na svojem blogu, diplomant Artur Zapolski pa je v literarni reviji *Naujuji romuva* napisal obsežno poročilo o *Slovenskem vikendu* in o igralki Saši Pavček (Artur Zapolski: *Slovėny savaitgalis. Naujoji romuva, ilustratos kultūros gyvenimo žurnalas, 2009/2*). Študentki 1. letnika Kristina Jamulevičiūtė in Kotryna Balčiūnaitė pa sta v isti reviji objavili litovski prevod odlomka iz knjige Saše Pavček *Na odru zvečer*. V **Zadru** so organizirali filmski večer in odprta predavanja za druge študente *Študentska gibanja konec šestdesetih v Sloveniji*. Študentje in profesorji so v zimskem semestru 2009/10 štiri dni gostovali v Ljubljani. V **Zagrebu** je lektorica Andreja Ponikvar novembra popeljala zagrebške študente na tradicionalni pohod po Levstikovih poteh od Litije do Čateža, maja pa je organizirala tridnevno strokovno ekskurzijo v Slovenijo. V zimskem semestru je v Zagrebu predavala gostujoča profesorica iz Ljubljane dr. Simona Kranjc s serijo predavanj o slovenski skladnji, v letnem semestru pa gostujoči profesor dr. Igor Saksida s predavanji o slovenski mladinski književnosti.

Podatki o lektoratih za študijsko leto 2008/2009

Lektorati tipa A	Lektor/-ica v štud. l. 2008/09	Status predmeta: dipl., obv., izb.	Število ur tedensko; letno (štud. leto 08/09)	Število študentov v štud. letu 08/09	Status slovenistike v 2009/10 enak/spremenjen	Slovenistika ima habilitiranega učitelja (domači – D; gostujoči – G)
Bratislava	Saša Poklač	obv. izb., 1.	14; 420	58	enak	/
Brno	Laura Fekonja	dipl., podipl., 1., 2.	19; 540	32	enak	D (1)
Budimpešta	Mladen Pavičić	dipl., 1.	16; 480	22	enak	D (1), G (1)
Bukarešta	Boštjan Božič	izb., 1.	8; 240	17	enak	/
Cleveland	Luka Zibelnik	izb., 1., 2., 3.	10; 300	10		/
Gradec	Tatjana Vučajnk	dipl., obv., izb. 1., 2., 3.	12; 360	29	enak	D (2), G
Katovice	Barbara Upale	dipl., obv. izb. 1., 2., 3.	19; 570	85	enak	D (6)
Kirtland	Luka Zibelnik	izb. 1., 2., 3.	5; 150	20		/
Krakov	mag. Bojana Todorovič	obv. izb., izb. 1., 2., 3.	14; 420	106	enak	/
Lodž	Aleksander Križ	dipl., obv. izb., 1., 2.	12; 360	88	enak	G (2)
Lvov	Jernej Ključevšek	obvezni, izb. 1., 2.	17 (in nekaj ur Kijev); 525 letno	95		/
Moskva	Katarina Ogrinc	dipl., izb., 1. stopnja	20, 600	16	enak	D (2)
Nottingham	Ivana Petric Lasnik	izb. 1., 2., 3.	14; 420	15	enak	D (1)
Pariz	mag. Meta Klinar	dipl., podipl. študij	10; 300	5	enak	G (1)
Praga	dr. Andrej Šurla	dipl., obv. izb., izb. 1., 2., 3.	14; 420	19	enak	D (2), G
Rim	Sanja Pirc	obv. izb., izb. 1.	12; 360	10	enak	/
Sofija	Eva Šprager	obv. izb., izb. 1. stopnja	14; 420	27	enak	D (1)
Trst (FF)	dr. Zoltan Jan, Milica Cvetek Russi	dipl., izb., obv., 1., 2., 3.	10; 300 10; 300	26 43	enak	D (1), G (1)
Trst (VSPT)	mag. Rada Lečič	dipl., podipl. študij	14; 420	44	enak	D (1)
Tübingen	Mojca Šoštarco	obv. izb., izb. 1., 2., 3., zun.	10; 300	16	enak	/
Varšava	Jasmina Šuler Galos	dipl., podipl. študij	12; 360	36	enak	D (3)
Zagreb	Andreja Ponikvar	dipl., izb. 1., 2.	15; 450	108	enak	D (4), G (2)
Lektorati tipa B	Lektor/-ica v štud. l. 2008/09	Status predmeta: dipl., obv., izb.	Število ur tedensko; letno (štud. leto 08/09)	Število študentov v štud. letu 08/09	Status slovenistike v 2009/10 enak/spremenjen	Slovenistika ima habilitiranega učitelja (domači – D; gostujoči – G)
Beograd	Zvonka Kajba	dipl., obv. izb., izb. 1., 2.	14; 420	104	enak	D (1), G (1)
Bruselj	mag. Vesna Nedelko	izb. 1., 2.	10; 300	19	enak	/
Buenos Aires	Mojca Jesenovec	izb., obv. seminar	14; 420	85	enak	/
Gent	mag. Pavel Ocepek	obv. izb., izb. 1., 2., podipl. študij	15; 450	15	enak	/
Hamburg (1/2)	Monika Pemič	obv. izb., izb. 1., 2.	8; 240	36	enak	D (2)
Lizbona	Mateja Rozman	obv. izb., izb. 1., 2. stopnja	23; 690	42	enak	/
Padova	Polona Liberšar	dipl., izb. 1., 2.	14; 420	9	enak	D (1)
Vilna	Lara Pižent	dipl., 1., 2.	12; 360	10	enak	D (1)

Lektorati tipa C	Lektor/-ica v štud. l. 2008/09	Status predmeta: dipl., obv., izb.	Število ur tedensko; letno (štud. leto 08/09)	Število študentov v štud. letu 08/09	Status slovenistike v 2009/10 enak/spremenjen	Slovenistika ima habilitiranega učitelja (domači – D; gostujoči – G)
Bern	Jasmina Lepoša	izb.	3; 90 (v 2009-10)	-	enak	/
Bielsko-Biala	Boštjan Božič/ dr. Agnieszka Bedkowska Kopczyk	dipl., podipl. študij	6; 180	49	enak	D (več kot 3), G
Celovec	Ljubica Črničec	dipl., obv. izb., izb. 1., 2., 3.	12; 360	40	enak	D (več kot 3), G
Dunaj	dr. Elizabeta Jenko	dipl., obv. izb., izb. 1., 2., 3.	13; 390	54	enak	D (več kot 3), G
Gdansk	mag. Maša Guštin	obv. izb. 1.	10; 300	57	enak	/
Göteborg	Morgan Nilsson	izb. 1.	6; 180	23	enak	/
Granada	Ana Fras	izb. 1., 2. stopnja	4; 120	19		/
Kansas	Marta Pirnat Greenberg	2., 3. stopnja	3; 90	1		/
La Plata	Mojca Jesenovec	izb.	2; 60	21	enak	/
London	Ivana Petric Lasnik	izb. 1., 2., 3.	3; 90	10	spremenjen – še višja nad. skupina	/
Louvain	mag. Vesna Nedelko	izb. 1., 2.	6; 180	6	enak	/
München*	mag. Iris Meško	izb. 1., 2., 3.	8; 240	38	enak	/
Neapelj*	Saša Žabjek Scutteri	dipl.	12; 360	14	enak	D (1)
Nitra	Saša Poklač	-	-	-	enak	/
Novi Sad	mag. Željko Marković	obv., obv. izb.	4; 120	25	enak	D (1)
Pardubice	dr. Aleš Kozár	dipl. študij	15; 450	29	enak	D (1)
Perm	Ekaterina Storoževa	obv. izb.	4; 120	23	enak	D (1)
Regensburg	Slavo Šerc	izb.	6; 180	14	spremenjen – s 4 na 6 ur tedensko	/
S. Peterburg	dr. Anna Bodrova	obv., izb., 1.	8; 240	12	enak	D (1)
Seattle	dr. Michael Biggins	izb. 2., 3.	3; 90	1-3		D (1)
Skopje	dr. Lidija Arizankovska	dipl., obv., izb.	16; 480	63	enak	D (3)
Sombotel*	doc. dr. Elizabeta Bernjak	dipl., izb.	16; 480	3	enak	D (2)
Tokio	mag. Jelisava Dobovšek Sethna	izb. 1., 2., 3.	4; 120	12	enak	/
Videm	Urška Kerin	dipl., obv. izb., izb. 1., 2., 3.	12; 360	28	enak	D (3)
Zadar	dr. Klemen Lah	izb. 1. st.	6; 180	43	enak	D (1)
Würzburg	dr. Dorothea König	izb., obv.	9; 270	23	enak	/

* Poročila nismo prejeli, zato podatek ni posodobljen.

Tip lektorata:

A: lektorat je sistemiziran in financiran na slovenski in tuji strani – učitelja sofinancirata Slovenija, kjer je tudi zaposlen, in univerza gostiteljica;

B: učitelj je zaposlen na slovenski strani, učitelja plačuje samo Republika Slovenija;

C: učitelj na slovenski strani ni zaposlen (razen, če gre za njegov dodatni lektorat), v določenih primerih je plačan po pogodbi, na voljo ima sredstva za strokovno literaturo ter izobraževanje, na univerzi gostiteljici ima različne statuse.

dipl. – diplomski študij

obv. izb. – obvezni izbirni predmet

izb. – izbirni predmet

D – domači učitelj

G – gostujoči učitelj

ZS – zimski semester

PS – poletni semester

Bibliografija učiteljev slovenščine na tujih univerzah v študijskem letu 2008/2009**Tjaša Alič,
Gradec**

- Alič, Tjaša idr.: *Pocket Slovene/Žepna slovenščina*. Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, Ljubljana, 2008.

**Lidija Arizankovska,
Skopje**

- Arizankovska, Lidija, Gočkova - Stojanovska, Tatjana: *Priračnik za kandidatite za testot po makedonski jezik kako stranski?* TEMAK, Filološki fakultet Blaže Koneski, Skopje, 2008.
 - Arizankovska, Lidija, Gočkova - Stojanovska, Tatjana: *Priračnik za sostavuvajte za testot po makedonski jezik kako stranski?* TEMAK, Filološki fakultet Blaže Konesk, Skopje, 2008.
 - Arizankovska, Lidija, Gočkova - Stojanovska, Tatjana: *Priračnik za ocenuvajte za testot po makedonski jezik kako stranski?* TEMAK, Filološki fakultet Blaže Koneski, Skopje, 2008.

**Anna Bodrova,
Sankt Peterburg**

- Bodrova, Anna: Kodi branja Ivana Cankarja (spremna beseda). Ivan Cankar, *Knjiga za lahkomišelnje ljudi*. Ljubljana, 2009. 170–189.
 - Бодрова Анна: *Две парадигмы словенской автобиографической прозы* (Янез Трдина и Иван Цанкар). Материалы научной конференции «X Славистические чтения» (сентябрь, 2008) (v tisku).
 - Бодрова Анна: *Словенский писатель Иван Цанкар в Вене*. Славяне в неславянских странах: Сб. статей СПб., 2009 (v tisku).

**Jelisava Dobovšek Sethna,
Tokio**

- Socio-linguistic Constraints in the Transfer of Terminology from English into Japanese and Slovene, *Proceedings from XVIII World Congress of the International Federation of Translators, Translation and Cultural Diversity*, Shanghai, 4–7 August 2008, CD-rom.
 - 10 years of Slovene language and culture program in Japan. Yamamoto, S. (ur.): *Proceedings from the Symposium of Slovene Language and Culture, 500th Anniversary of The Birth of Primož Trubar & Slovenian EU Presidency 2008*, Tokio, Japonsko društvo slovenistov.

**Rada Lečič,
Trst**

Knjige/priročniki, kartice
 - *Slovenski glagol – El verbo esloveno*. ZRC SAZU, Ljubljana, 2009.
 - *Osnove slovenskega jezika – slovnčni priročnik*. Založba Gaya, Cerklje, 2009.

Recenzije knjig, poročila
 - Evropski jeziki – instrumenti in simboli. *Primorski dnevnik*, 7. maj 2008.
 - Ne samo Svevo, Tomizza ali Magris (italijanski prevod Tržaške knjige). *Delo*, 7. januar 2009.

Strokovni članki
 - Sklanjanje večbesednih tujih imen, *Mostovi*, letnik 41, št. 1–2, 2008. 9–13.
 - Cikcak po slovnici in pravopisu, Iz oblikoslovja – glagol (preteklik in prihodnjik), *Moja Slovenija*, januar 2008.
 - Cikcak po slovnici in pravopisu, Iz oblikoslovja – glagol (velelnik in pogojnik), *Moja Slovenija*, februar 2008.
 - Cikcak po slovnici in pravopisu, Iz oblikoslovja – glagol (neosebne glagolske oblike), *Moja Slovenija*, marec 2008.
 - Cikcak po slovnici in pravopisu, Iz oblikoslovja – prislov, *Moja Slovenija*, april 2008.
 - Cikcak po slovnici in pravopisu, Iz oblikoslovja – veznik, členek, medmet, *Moja Slovenija*, maj 2008.
 - Cikcak po slovnici in pravopisu, Iz skladnje – stavčni členi (osebek in povedek), *Moja Slovenija*, junij 2008.
 - Cikcak po slovnici in pravopisu, Iz skladnje – stavčni členi (nadaljevanje), *Moja Slovenija*, julij 2008.
 - Cikcak po slovnici in pravopisu, Iz skladnje – zložena poved, *Moja Slovenija*, avgust 2008.
 - Cikcak po slovnici in pravopisu, Iz skladnje – skladijski naklon, *Moja Slovenija*, september 2008.
 - Cikcak po slovnici in pravopisu, Iz pravopisa – velika in mala začetnica pri imenih bitij, *Moja Slovenija*, oktober 2008.
 - Cikcak po slovnici in pravopisu, Iz pravopisa – velika in mala začetnica pri zemljepisnih imenih, *Moja Slovenija*, november 2008.
 - Cikcak po slovnici in pravopisu, Iz pravopisa – velika in mala začetnica pri stvarnih imenih, *Moja Slovenija*, december 2008.
 - Cikcak po slovnici in pravopisu, Iz pravopisa – vejica, *Moja Slovenija*, januar 2009.
 - Cikcak po slovnici in pravopisu, Iz pravopisa – vejica (nadaljevanje), *Moja Slovenija*, februar 2009.

Lektoriranje knjig

- Predrag Matvejevič, *Mediterranski brevir* (razširjena in dopolnjena izdaja). V.B.Z., Ljubljana, 2008.
- Roberto Saviano, *Gomora*. Mladinska knjiga, Ljubljana, 2008.
- Michael Chrichton, *Strahovlada*. Mladinska knjiga, Ljubljana, 2008.
- Bruce Chatwin, *V Patagoniji*. V.B.Z., Ljubljana, 2008.
- Luisa Accati idr., *Fojbe*. Krtina, Ljubljana, 2009.
- Bruce Chatwin, *Utz*. V.B.Z., Ljubljana, 2009.

**Polona Liberšar,
Padova**

- Zemljarič Miklavčič, Jana, Jerman, Tanja, Liberšar, Polona: *2nd Click on Slovene* (CD-ROM za učenje slovenščine), 2009.

**Mladen Pavičić,
Budimpešta**

- Slovenistika na univerzi ELTE v Budimpešti. Elena Savelieva (ur.): *Slovenski koledar 2009, Letopis Slovencev na Madžarskem*. Monošter 2008. 45–48.
- Pavičić, Mladen, Smolej, Tone: Zgodnji komparativist Meltzl in jubilant Grün. Mira Miladinović Zalaznik, Stane Granda (ur.): Anton Aleksander grof Auersperg – Anastazij Grün. Razprave. *Nova revija*, Ljubljana, 2009. 117–140.
- Vatali, Zsófia, Dudás, Előd, Bakonyi, Gergely, (ur. Mladen Pavičić): *Szlovén-magyar kisszótár a Nataša Pirih Svetina és Andreja Ponikvar A, B, C ... 1, 2, 3, gremo című nyelvkönyvhöz*. <http://szlavintezet.elte.hu/szlavtsz/szloven/dictionaries/dict01/dict01.shtml>.
- Vatali, Zsófia, Várkonyi, Alma, Kazinci, Viktória, Dudás, Előd, Bakonyi, Gergely (ur. Mladen Pavičić): *Szlovén-magyar kisszótár az Andreja Markovič, Vesna Halužan, Mateja Pezdirc Bartol, Danuša Škapin és Brigita Vuga S slovenščino nimam težav című nyelvkönyvhöz*. <http://szlavintezet.elte.hu/szlavtsz/szloven/dictionaries/dict02/dict02.shtml>.

**Ivana Petric Lasnik,
Nottingham**

- Herrity, Peter, Petric Lasnik, Ivana: *Slovene phrasebook*. Chambers Harrap publishers, Edinburgh, 2008.
- *PONS Slovensko-angleški slovar*. Rokus Klett, Ljubljana, 2008 (revizorsko delo).
- Petric Lasnik, Ivana, Pirih Svetina, Nataša, Ponikvar, Andreja: *Gremo naprej*. Učbenik za nadaljevalce na tečajih slovenščine kot drugega/tujega jezika. Znanstvena založba, Ljubljana, 2009.
- Petric Lasnik, Ivana, Pirih Svetina, Nataša, Ponikvar, Andreja: *Priročnik za učitelje k učbeniku Gremo naprej*. Znanstvena založba, Ljubljana, 2009 (www.centerslo.net → založništvo → priročniki).

**Eva Šprager,
Sofija**

Prevodi

- *Jezik v turizmu*. Učbenik za učenje in samoučenje bolgarščine, slovenščine, slovaščine in češčine za potrebe turistične dejavnosti. Projekt po programu Leonardo da Vinci št. BG/06/B/F/LA-166036. Inštitut za bolgarski jezik, BAZ, Sofija, 2008.
- *Jezik v turizmu*. Slovar za potrebe turistične dejavnosti. Projekt po programu Leonardo da Vinci št. BG/06/B/F/LA-166036. Inštitut za bolgarski jezik, BAZ, Sofija, 2008.
- *Antologija bolgarske književnosti*, 1. del (posamezni prevodi). Znanstvena založba FF, Ljubljana, 2008.
- *Bolgarska književnost po Berlinskem zidu*, Oddaja o sodobni bolgarski književnosti. Radio Slovenija, program Ars, 1. 7. 2008 ob 21h.
- *Antologija bolgarske književnosti*, 2. del (urednica in posamezni prevodi). Znanstvena založba FF, Ljubljana, 2009.
- Alek Popov: *Kovači*. Poletna zgodba. Delo, Ljubljana, 29. 8. 2009.

Sodno tolmačenje za bolgarščino

**Jasmina Šuler Galos,
Varšava**

- Neznani modernizem. *JiS*, 54/2, Ljubljana, 2009.

**Andrej Šurla,
Praga**

- Cicha rozmowa ostatnich przekładów Tonego Pretnarar. Bożena Tokarz (ur.): *Przekłady Literatur Słowiańskich – Wybory translatorskie 1990–2006*. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice, 2009. 278–294.

**Saša Vojtech Poklač,
Bratislava**

- Franjo Frančič: *Angelo* (prevod: Veronika Ružičková). *Nepovedz lune, že som sama* (prevod: Kristína Potočňáková). Uredila in spremno besedo napisala: Saša Poklač. Univerzita Komenského, Bratislava, 2008.
- Franjo Frančič: *Istrijské rozprávky* (prevod: Eva Hrebenárová). *Malé rozprávky* (prevod: Jana Mičuchová). Uredila: Saša Poklač. Univerzita Komenského, Bratislava, 2008.
- Govorjena podoba Dnevnika, osrednje informativne oddaje na slovenski nacionalni televiziji. V: *Hovorená podoba jazyka v médiách*. Nitra, 2008.
- Saša Poklač in Miloslav Vojtech: *Slovensko-slovinská konverzačná príručka*. Univerzita Komenského, Bratislava, 2008.

**Andreja Ponikvar,
Zagreb**

- Literatura s novou kultútnou značkou. *Knižná revue*, št. 6. Bratislava, 2009.
- O naglaševanju števnikov dvanajst in petnajst v slovenskih narečjih (po gradivu SLA). V: *Ponovne objave člankov s kartami za Slovenski lingvistični atlas* (do leta 2008). ZRC SAZU, Ljubljana, 2009.
- *Aktuálna recepcia slovinske literatúry na Slovensku*. Bratislava, 2009 (v tisku).

**Tatjana Vučajnk,
Gradec**

- Petric Lasnik, Ivana, Pirih Svetina, Nataša, Ponikvar, Andreja: *Gremo naprej*. Učbenik za nadaljevalce na tečajih slovenščine kot drugega/tujega jezika. Znanstvena založba, Ljubljana, 2009.
- Petric Lasnik, Ivana, Pirih Svetina, Nataša, Ponikvar, Andreja: *Priročnik za učitelje k učbeniku Gremo naprej*. Znanstvena založba, Ljubljana, 2009. (www.centerslo.net → založništvo → priročniki).
- Vučajnk, Tatjana, Upale, Barbara, Kelner, Mateja: *Poigravimo se slovensko*. Učbenik za začetno poučevanje otrok, starih od 7 do 10 let, ki živijo v tujini se učijo slovenščino kot tuji jezik. Zavod RS za šolstvo, Ljubljana, 2009 (v tisku).
- Naučimo se slovenščine – Človek. *Moja Slovenija*, št. 3, 2009. 32–33.
- Naučimo se slovenščine – Otroci, otroci ... *Moja Slovenija*, št. 4, 2009. 30–31.
- Naučimo se slovenščine – En slonček, štiri slončki, pet slončkov. *Moja Slovenija*, št. 5, 2009. 30–31.
- Naučimo se slovenščine – Cele češnje že še jem. *Moja Slovenija*, št. 6, 2009. 30–31.
- 2009: Naučimo se slovenščine – S prijateljico greva h Gorazdu. *Moja Slovenija*, št. 7, 2009. 28–29.
- Naučimo se slovenščine – Najvišji ni nujno najvišje. *Moja Slovenija*, št. 8, 2009. 28–29.
- Naučimo se slovenščine – Oči mi ne povzročajo težav. *Moja Slovenija*, št. 9, 2009. 30–31.

45. seminar slovenskega jezika, literature in kulture

Telo v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi (22./29. junij–10. julij 2009)

doc. dr. Mateja Pezdirc Bartol

1 Udeleženci in udeleženke SSJLK

45. SSJLK se je udeležilo 122 udeležencev iz 23 držav. Od tega je bilo 89 študentov, 13 asistentov, profesorjev in lektorjev s tujih univerz, 20 pa udeležencev, ki se s slovenščino ukvarjajo na drugih poklicnih področjih.

Udeleženci so prejeli štipendije iz različnih virov: seminarski odbor je podelil 18 štipendij in 8 kotizacij, 72 štipendij je bilo podeljenih na podlagi programov sodelovanja ter za lektorate slovenskega jezika na neslovenskih univerzah, zamejske organizacije in univerze so jih razdelile 11, slavistični inštituti 4 cele in 1 polovično, 1 je dalo Društvo slovenskih pisateljev, 7 pa je bilo udeležencev samoplačnikov.

Po dogovoru z MVZT ter MZZ smo večino štipendij poslali direktno na lektorate na tujih univerzah (STU). Obvestili smo MZZ, kam smo poslali štipendije, ki so podeljene na podlagi programov sodelovanja, tako da je potem ministrstvo lahko obvestilo ambasade po svetu, kam naj napotijo morebitne prosilce, ki bi se obrnili nanje. Meddržavne štipendije so bile v države, kjer ni lektorata slovenščine (Grčija, Finska, Turčija), in v države, ki so posebej zahtevale uradno pot pošiljanja (Poljska, Češka, Slovaška, Bolgarija, od letos tudi Madžarska), poslane preko MZZ. Ministrstvo je ambasade obvestilo, da so štipendije namenjene ljudem, ki se strokovno ukvarjajo s slovenskim jezikom oz. potrebujejo slovenščino za svoje delo.

Tako kot že nekaj let zapored se je pokazalo, da je bilo prošenj za štipendije seminarskega odbora veliko več, kot jih je bilo mogoče podeliti. Zato smo podelili več delnih štipendij – kotizacij za udeležbo v programu (pri tem si bivanje udeleženci krijejo sami). Povečanje števila štipendij oz. vsote zanje ostaja tudi vnaprej aktualen problem. Letos smo podobno kot lani pri podeljevanju štipendij upoštevali naslednje kriterije: prednost smo dali profesorjem, asistentom, študentom višjih letnikov slovenistike, prosilcem s priporočili ter tistim študentom, ki na seminarju doslej še niso bili.

Udeleženci so se redno udeleževali tako dopoldanskih kot popoldanskih seminarskih prireditev. Najbolje so bili obiskani (obvezni) lektorati, podobno kot lani pa je bil zelo dober tudi obisk predavanj.

Med udeleženci je bilo letos sedem samoplačnikov, kar po svoje dokazuje in hkrati zahteva kvalitetno prireditev, po drugi strani pa organizatorjem omogoča vsaj nekaj prepotrebne finančne prožnosti.

2 Strokovni program

Letošnja krovna tema seminarja je bila *Telo v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*. Lektorji so bili s seminarskim programom seznanjeni že precej pred začetkom prireditve (za vse sodelavce je bila organizirana predstavitev programa, lektorji so lahko vnaprej dobili seminarski vodnik), tako da so lahko tematiko predavanj, izbirnih tečajev in spremljevalnih prireditev smiselno vključili tudi v načrt in izvedbo svojega lektorskega dela, k čemur so bili še posebej spodbujeni z zbranimi dodatnimi gradivi, povezanimi s temo seminarja, ki so jim bila na voljo pred začetkom seminarja (pregovori, ki vključujejo dele telesa, gradivo o gledališki predstavi, gradiva o ekskurziji ipd.).

2.1 Lektorati

Vodja lektorjev je bila tako kot že več let zapored doc. dr. Đurđa Strsoglavec, na tri zahtevnostne stopnje (začetna, nadaljevalna, izpopolnjevalna) razdeljene lektorate pa so izvajali naslednji lektorji: dr. Nataša Hribar, Eva Šprager, Tatjana Jamnik, Katarina Ogrinc, mag. Rada Lečič, Andreja Ponikvar, Barbara Upale, Laura Fekonja, Jernej Ključevšek, dr. Andrej Šurla, dr. Nataša Gliha Komac, dr. Helena Kuster, dr. Hotimir Tivadar, dr. Urška Perenič. Sklop fonetičnih vaj in delavnic je vodil dr. Hotimir Tivadar, konverzациjo za začetnike in nadaljevalce pa Polona Liberšar, dr. Andrej Šurla, Katarina Ogrinc, Ana Fras, Laura Fekonja, dr. Nataša Hribar, Tatjana Jamnik. Delo v lektoratih je potekalo izjemno uspešno in učinkovito, udeležba udeležencev je bila praktično stoo odstotna, zadovoljstvo pa je vidno tudi iz rezultatov anket (njen povzetek je priložen poročilu), saj je letošnja splošna ocena lektoratov 4,66 in tako zgolj malenkost nižja od lanske, ki je bila najvišja v zadnjih štirih letih (lani 4,74, predlani 4,63, predpredlani 4,58). Udeleženci in udeleženke so po lastnih ocenah izboljšali svoje znanje, in sicer so svoj napredek znanja ocenili takole: *nič* 1 %, *malo* 8 %, *precej* 59 % in *veliko* 32 %. Delo lektoratov je podrobneje predstavljeno v poročilu vodje lektorjev.

2.2 Predavanja

Predavanja smo posvetili temi *Telo v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*. V predavanjih smo razmišljali o podobi telesa in odnosu do telesa v literarnih delih. S podobo telesa se najtesneje povezujejo oblačilna kultura, prehranjevalne navade, estetski ideali telesa

ipd. Telo vstopa v jezik skozi različna poimenovanja telesnih delov, ki smo jih opazovali v zgodovinskem razvoju in narečnih variantah ter v jezikovnih metaforah, zlasti v t. i. somatski frazeologiji. Človeško telo vstopa v celo vrsto drugih (ne)besednih oblik umetnosti, to so film, gledališče, ples, slikarstvo, kiparstvo, fotografija idr., zato so nam predavatelji osvetlili specifične telesa znotraj posameznega izraznega medija. Izbrana tema je povezana z raziskovanjem identitete vsakega posameznika, a hkrati ves čas prehaja tudi v polje družbenega. Tema je bila izbrana zato, ker je po eni strani zelo aktualna, interdisciplinarna, po drugi strani pa je lahko predstavila slovenski jezik, literaturo in kulturo v vsej njihovi raznolikosti, k čemur so prispevali predavatelji različnih strokovnih profilov (jezikoslovci, literarni zgodovinarji, filmski, plesni in gledališki teoretiki, sociologi, umetnostni zgodovinarji, kulturni antropologi, filozofi ipd.), ki so zaposleni na različnih fakultetah, inštitutih in drugih kulturnih ustanovah. Letošnji predavatelji so bili: dr. Miran Hladnik, dr. Irena Orel, dr. Mojca Ramšak, dr. Melita Zajc, dr. Tomaž Toporišič, dr. Mateja Pezdirc Bartol, dr. Milena Mileva Blažič, dr. Agnieszka Będkowska Kopczyk, dr. Jožica Škofic, dr. Sarival Sosič, dr. Bojana Kunst, dr. Irena Novak Popov, dr. Đurđa Strsoglavac, Zdravko Zupančič in Damjana Kern.

Udeleženci so temo ocenili z oceno 4,39, kar je najvišje v zadnjih štirih letih (lani 4,24, predlani 4,31, predpredlani 3,74). Ponudba predavanj naj bi bila kar se da prilagojena ciljni publikli (ki je že sama po sebi raznovrstna), zato je vodstvo seminarja vztrajalo pri načelu, naj bodo v zborniku objavljena besedila čim bolj komunikativna, in je predavatelje še posebej opozorilo, naj bodo govorni nastopi res govorjeni in po možnosti podprti tudi z avdiovizualnimi vsebinami. Opoldanskih predavanj je bilo 16, povprečno po dve na dan, in kjer je bilo to mogoče, sta bili dnevni predavanja tudi vsebinsko povezani in sta tvorili manjši problemski sklop. Predavanja so bila zelo dobro obiskana (na predavanjih je bilo v povprečju 53 obiskovalcev, največ 66) – pri čemer so predavanja namenjena višjim skupinam, nižje pa imajo v tem času ure konverzacije – in so dosegla tudi visoko povprečno oceno, in sicer 4,03 (lani 4,13, predlani 3,78, predpredlani 3,89). Vse predavateljice in predavatelji so po svojih močeh upoštevali priporočila in želje vodstva seminarja ter pripravili zanimiva in privlačna predavanja. Letos udeleženci v anketah niso ocenjevali predavateljev posamično, saj je bilo večkrat izraženo, da je takšno ocenjevanje prezamudno. V prihodnje velja razmisliti, če bi bila želja ali potreba po posamičnem ocenjevanju, da bi se predavatelje ocenjevalo sproti ob koncu predavanja. Seminarska predavanja so razmeroma pogosto obiskovali tudi zunanji gostje, neseminaristi, kar je razveseljivo.

2.3 Izbirni tečaji

Udeležencem smo ponudili tri izbirne tečaje (z objavljenimi besedili v zborniku). V uveljavljeni obliki (pet ur na teden) sta potekala dva jutranja izbirna tečaja (v preteklosti je bilo jutranjih tečajev več, navadno trije, zato so se časovno prekrivali, udeleženci pa so se pritoževali, da potem ne morejo obiskovati vseh, zato smo letos izbrali samo dva, vsak teden enega, kar se je izkazalo za ustrezno rešitev). V prvem tednu je jezikoslovni tečaj vodila dr. Erika Kržišnik, v drugem tednu pa literarni tečaj dr. Alojzija Zupan Sosič. Tretji izbirni tečaj je bil *Parada mladih*, gre za serijo dvajsetminutnih predavanj v popoldanskem času, ki ponuja vpogled v znanstveno in strokovno dejavnost najmlajše generacije slovenističnih ter drugih znanstvenic in znanstvenikov. Prispelo je več kot deset prispevkov, izbrali smo jih šest, ki so bili povezani s krovno temo in izkazovali veliko stopnjo raziskovalne inovativnosti in prodornosti. Vsi trije izbirni tečaji so vzbudili veliko zanimanja, zato so bili dobro obiskani (literarni tečaj je v povprečju obiskovalo 34 poslušalcev, jezikoslovnega 56, na *Parado mladih* pa je prišlo 26 poslušalcev). Izbirni tečaji so bili dobro ocenjeni, in sicer jutranja tečaja s povprečno oceno 4,4 (lani 4,59, predlani 4,3, predpredlani 3,58) ter *Parada mladih* s povprečno oceno 4,23 (lani 4,29, predlani 3,93, predpredlani 3,23).

2.4 Zbornik in druge publikacije

Tudi letos so seminar spremljale običajne publikacije in tiskovine: predstavitvena brošura s prijavnico, plakat, zbornik ter vodnik po programu seminarja z opisom obveznega in popoldansko-večernega spremljevalnega programa ter koristnimi slovenističnimi informacijami. Tehnična urednica vseh publikacij je bila Mateja Lutar, za oblikovanje je poskrbela Metka Žerovnik, urednik zbornika je vsakoletni predsednik seminarja. Vse publikacije so izšle pred začetkom prireditve, seminarski zbornik in vodnik so udeleženci dobili prvi dan. Zbornik predavanj, v katerem so objavljeni prispevki vseh 23 predavateljev, je primarno namenjen lažjemu spremljanju vsebin na predavanjih, izkazalo pa se je, da se prispevki pogosto znajdejo na seznamih študijske literature tako na domačih kot tujih univerzah, kar nedvomno pričča o kakovosti samih prispevkov, hkrati pa objavljena predavanja mnogokrat služijo tudi kot izhodišče, raziskovalni impulz za nadaljnje delo. Pomen zbornika so tudi strokovne predstavitve in kontakti vseh sodelujočih, saj omogočajo nadaljevanje stikov.

2.5 Program ob otvoritvi seminarja in njegovem zaključku

Delovni začetek seminarja smo priredili na Filozofski fakulteti prvi dan opoldne, ko je udeležence poleg predsednice seminarja pozdravila tudi predstojnica CSD/TJ, izr. prof. dr. Simona Kranjc, udeleženci pa so bili seznanjeni s temo seminarja in celotnim programom prireditve.

Slovesni začetek seminarja je bil letos tako kot lani v Mestnem muzeju. Udeležence je najprej nagovorila predsednica seminarja, nato pa so sledili prijazni pozdravni nagovori župana Ljubljane gospoda Zorana Jankovića, prorektorice Univerze v Ljubljani red. prof. dr. Julijane Kristl, dekana Filozofske fakultete red. prof. dr. Valentina Bucika ter predstojnice Oddelka za slovenistiko red. prof. dr. Bože Krakar Vogel. Opravičila sta se predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk ter minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo gospod Gregor Golobič. Odličen plesni nastop sta pripravila Sara Mlakar in Jure Gostinčar, evropska prvaka v članski kategoriji modernih plesov. Po uradnem delu smo skupaj nazdravili začetku prireditve.

Uradni del seminarja smo zaključili na Filozofski fakulteti, dogajanje pa so popestrili duhoviti nastopi seminaristov, posamezne lektorske skupine so namreč pripravile kratek program, od recitacij lastnih pesmi, branja prevodov, gledaliških nastopov ipd. Da program ne bi bil predolg, so letos seminarska spričevala razdelili že lektorji znotraj posameznih skupin. Dokončno slovo je potekalo zvečer, ob koncertu skupine Joko in Domc s prijatelji – WADDA, ki smo ga organizirali skupaj z udeleženci Poletne šole.

2.6 Popoldansko-večerni program

V predtednu smo 23. 6. šli na popoldansko ekskurzijo na Gorenjsko, obiskali smo Vrbo, kjer smo v Prešernovi rojstni hiši pripravili kratek literarni program, pot pa nadaljevali na Bled, kjer nas je sprejel blejski župan gospod Janez Fajfar. 24. 6. smo organizirali kulinarčno delavnico, udeleženci so pod vodstvom gospe Cirile Šmid izdelovali dražgoške kruhke. 26. 6. smo si ogledali film *Pod njenim oknom*. 30. 7., drugi dan dvotedenskega seminarja, je v dijaškem domu potekalo spoznavno popoldne, namenjeno druženju in neformalnemu spoznavanju, udeleženci so se lahko preizkusili v petju, plesu, gledališču in košarki. 1. 7. smo se odpravili na ogled Ljubljane (literarnozgodovinski sprehod je vodil mag. Andrej Bartol, umetnostnozgodovinski pa dr. Matej Klemenčič) ter se 2. 7. sprehodili na Golovec, kjer smo si ogledali observatorij. 3. 7. smo obiskali Mladinsko gledališče in si ogledali predstavo *Eda – zgodba bratov Rusjan*, 6. 7. pa sodelovali pri gledaliških improvizacijah kolektiva Narobov. 7. 7. smo se udeležili plesnega popoldneva z Akademsko folklorno skupino France Marolt, 8. 7. je sledila projekcija filma *Hit poletja*, 9. 7. pa obisk Mestnega muzeja Ljubljane in razstave *Napoleon rezhe Ilirija vstan*.

Neobvezni popoldansko-večerni program je bil v anketi ocenjen zelo dobro, dobil je oceno 4,38 (lani 4,49, predlani 4,28, predpredlani 4,12) in je bil tudi zelo dobro obiskan.

- 2.7 Celodnevna ekskurzija
- Letošnjo ekskurzijo, ki je potekala v soboto, 4. 7., smo poimenovali *Začutimo Slovenijo*, pot pa nas je vodila na Kras in Obalo. Udeležencem smo predstavili nekaj turistično najzanimivejših delov Slovenije, in sicer Lipico (kjer smo imeli tudi kraško kosilo), Škocjanske jame ter Piran (kjer so imeli udeleženci tudi nekaj prostega časa za kopanje in sprostitev). Program smo tudi nekoliko literarno obarvali z uprizorjenjem odlomkov iz gledaliških del ter s Kosovelovo poezijo. Udeleženci so bili z ekskurzijo izjemno zadovoljni, saj je ta dobila v anketah najvišjo oceno zadnjih let, in sicer 4,8 (lani 4,47, predlani 4,44, predpredlani 4,42). Ekskurzije se je udeležilo tudi več lektorjev in profesorjev.
- 2.8 Razstava knjižnih novosti
- Strokovni program seminarja je tudi letos dopolnjevala razstava knjižnih novosti s področja slovenskega jezika in literature (tako strokovnih kot leposlovnih), ki jo je skupaj s svojimi sodelavkami pripravila vodja knjižnice Oddelka za slovenistiko in Oddelka za slavistiko FF UL gospa Anka Sollner Perdiš in so si jo udeleženci ogledali v sklopu lektorskih skupin. Prav tako je ob vsakokratnem predavanju v posebni vitrini predavalnice razstavila dela aktualnega predavatelja, kar je vzbudilo precej pozornosti pri udeležencih in dodatno motiviralo predavatelje.
- 3 Organizacija in financiranje**
- 3.1 Bivanje
- Udeleženci so letos bivali v Dijaškem domu Ivana Cankarja, kjer so bili že pred leti, medtem ko so zadnja leta bivali v Dijaškem domu Vič. Vrnitvi na staro lokacijo je botrovala sprememba cene bivanja v Dijaškem domu Vič, ki se je izjemno zvišala in tako spravila finančno stanje seminarja v neljub položaj, saj pri svojem proračunu nismo mogli vnaprej predvideti tolikšne spremembe stroškov. V Dijaškem domu Vič so se namreč odločili, da nam ne bodo več ponudili pavšalnih cen, kot je bilo to v navadi v preteklih letih. To bi ob enakem številu udeležencev pomenilo skoraj stoodstotno povišanje cen za bivanje (lani smo plačali 17.000 EUR, letos bi to bilo 33.000 EUR). V Dijaškem domu Ivana Cankarja so nam ponudili nekoliko nižje cene (končna cena za bivanje je bila letos 26.600 EUR), zato smo seveda spremenili lokacijo, a še vedno je bila končna cena za skoraj 10.000 EUR višja kot lani. Udeleženci so bivanje v Dijaškem domu Ivana Cankarja pohvalili in ga tudi bistveno bolj ocenili, in sicer s 4,48 (v Dijaškem domu Vič lani 4,17, predlani 3,81, predpredlani 2,98). Udeleženci so pohvalili čistočo, zajtrk, prijazno osebje, kot pomanjkljivost pa so navedli oddaljenost od fakultete in občasen hrup.
- 3.2 Organizacija seminarske prireditve
- Za neposredno organizacijo seminarske prireditve sta skrbela Damjan Huber in mag. Mojca Nidorfer Šiškovič z ekipo zavzetih asistentk, to so Petra Jurič, Nataša Medvešek, Anita Marenk in Zuzanna Kobos. Njihovo delo je bilo odlično opravljeno, kar so potrdili tudi udeleženci v anketah, in sicer so organizacijo na splošno ocenili s 4,7 (lani 4,78, predlani 4,7, predpredlani 4,57) in delo organizacijskega osebja z oceno 4,72 (lani 4,78, predlani 4,68 in predpredlani 4,6). K uspešni izvedbi so pripomogli tudi drugi delavci in delavke Filozofske fakultete.
- 3.3 Medijska pozornost
- Seminar je bil deležen precejšnje medijske pozornosti. 25. 6. je STA objavil novico o prihajajočem seminarju. 28. 6. je o začetku seminarja v svoji informativni oddaji poročalo radio Ognjišče, STA pa je 29. 6. še enkrat objavil razširjeno novico o slavnostni prireditvi ob začetku seminarja. 29. 6. je bila objavljena novica o začetku seminarja tudi na Radiu Slovenija. 1. 30. 6. je bil objavljen daljši prispevek o začetku seminarja, programu in otvoritvi v časniku Delo, zvečer pa je bil tudi na TV Slovenija v Dnevniku predvajan prispevek o dogajanju na seminarju ter krajše izjave udeležencev in predsednice. 1. 7. je bil na Radiu Slovenija 1 predvajan enourni pogovor s sodelavkami in predstojnico Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik o vseh poletnih prireditvah Centra ter o delovanju Centrovih programov nasploh. 8. 7. so v slovenski redakciji avstrijskega ORF-a v Celovcu predvajali pogovor s predsednico seminarja in eno od avstrijskih udeleženk. 11. 7. je bil na radiu ARS v Kulturni panorami pogovor s predsednico seminarja in eno od udeleženk. Prispevek oz. poročilo o letošnjem seminarju je bilo objavljeno tudi v avgustovski številki revije za Slovence zunaj meja domovine *Moja Slovenija*. Vtisi in poročilo ob zaključku seminarja so bili objavljeni na spletnih straneh slovenističnega foruma *Slovlit*, *Kroniki Slavističnega društva Slovenije* in glasilu FF, kratka predstavitev zbornika je bila tudi v sklopu Slovenskega slavističnega kongresa, objavljena pa bo tudi v reviji *Jezik in slovstvo*.
- 3.4 Financiranje
- Seminar je v veliki večini financiralo Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo v okviru Uredbe o financiranju visokošolskih zavodov v Republiki Sloveniji (2004–2009) in preko letne pogodbe kot eno od nacionalno pomembnih nalog, tj. skrbi za slovenščino. Poleg tega je tudi letos Mestna občina Ljubljana sofinancirala najem dvorane za otvoritev seminarja, časopisni hiši Delo in Dnevnik pa sta vsak dan za udeležence SSJLK pošiljali po dvajset brezplačnih izvodov svojih dnevnikov. V okviru popoldanske ekskurzije nam je Občina Bled omogočila brezplačen ogled Blejskega gradu, nekaj sredstev SSJLK pa se je

nateklo še od kotizacij udeležencev. Zaradi nepredvidenega povečanja stroškov za bivanje udeležencev za več kot 50 % pa smo bili prisiljeni uvesti tudi nekaj varčevalnih ukrepov ter smo za dodaten denar prosili MVZT.

4 Sklep

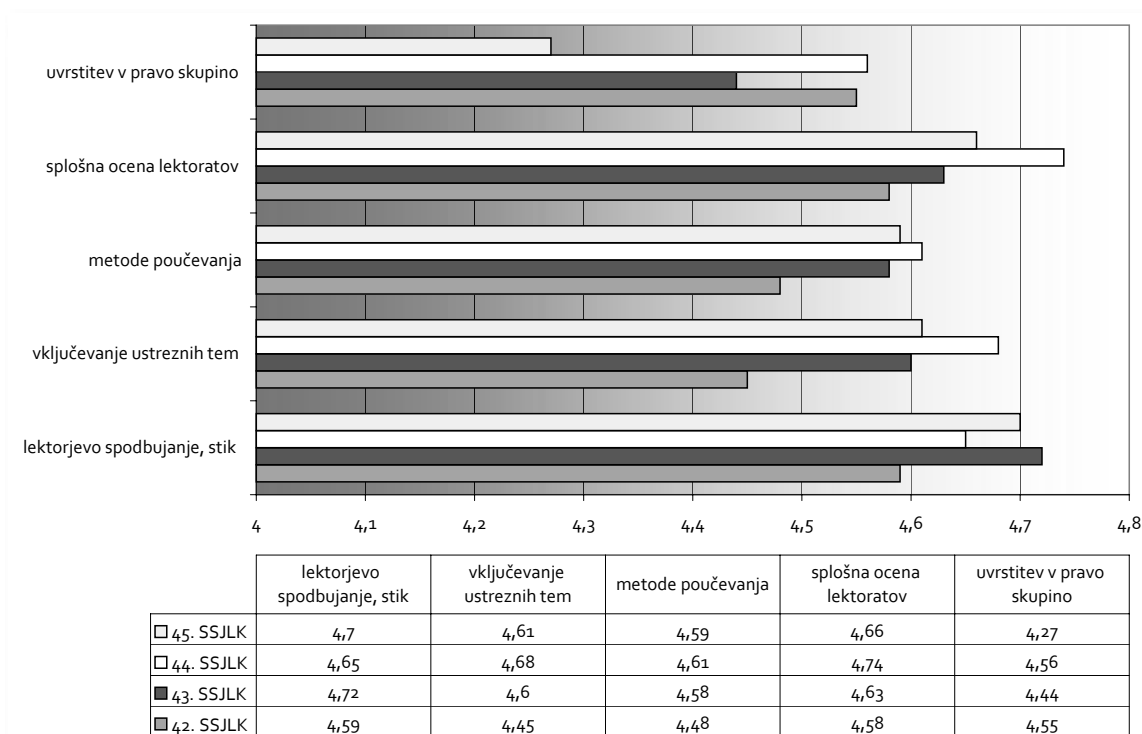
Letošnji seminar poteka v jubilejnem letu. Seminar je bil namreč že 45. po vrsti, kar zagotovo pričča o bogati tradiciji, izkušnjah in visoki kakovosti te osrednje poletne slovenistične prireditve, ki je obenem tudi največji slovenistični strokovni seminar za sloveniste, ki sicer študirajo, raziskujejo in poučujejo oz. delajo v tujini. Kljub visoki obletnici je seminar polovico mlajši od svoje matične inštitucije, to je Univerze v Ljubljani, ki letos praznuje 90 let. Seminar pogloblja jezikovno znanje udeležencev, temu so namenjeni zlasti delo v lektorskih skupinah, fonetične vaje in konverzacija, s premišljenim programom predavanj, delavnic, popoldansko-večernimi prireditvami ter strokovnimi ekskurzijami pa razširja tudi poznavanje slovenske literature kot tudi splošne kulturne zmožnosti udeležencev. Letošnji seminar je imel še eno razveseljivo posebnost, saj so bivši ali pa sedanji udeleženci sodelovali pri oblikovanju seminarja na različnih ravneh; najdemo jih tako med predavatelji kot tudi med študenti asistenti na izmenjalni delovni praksi, vse to je za nas še dodatna potrditev, da delamo dobro in da se udeleženci radi vračajo, o čemer nas vsako leto znova prepričajo tudi s svojimi pohvalami in podatki v anonimnih anketah.

Zato se še naprej kaže potrebnost in smiselnost prirejanja SSJLK kot nepogrešljivega osrednjega slovenističnega dogodka, namenjenega predvsem tujim študentom slovenistike kot tudi vsem tistim, ki se s slovenščino na tak ali drugačen način strokovno ukvarjajo. S predstavitvijo domačih novosti seminar edinstveno bogati tudi slovensko strokovno prizorišče in postaja pomembna možnost strokovnega uveljavljanja mladih. Slovenistični oddelek in Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik za tri tedne postaneta prostor intenzivnih srečevanj predavateljev in mladih raziskovalcev z matične fakultete, drugih izobraževalnih, raziskovalnih in kulturnih ustanov ter samostojnih raziskovalcev. V kratkem času trajanja seminarja se med udeleženci in vsemi nastopajočimi vzpostavijo številni stiki, ki se nadaljujejo tudi po koncu seminarja, med študijskim letom: naj bodo to prevajalske delavnice, izmenjave študentov in profesorjev, povezovanja v okviru podiplomskega študija, gostovanja slovenskih umetnikov v tujini ipd. Pozitivni vtisi, doživetja in nova poznanstva pa ne odmevajo le pri udeležencih, ampak tudi pri organizatorjih samih, moj dvoletni mandat se namreč izteče, zato se ob koncu zahvaljujem vsem, ki so na kakršen koli način sodelovali pri pripravi in organizaciji seminarja ter prispevali k temu, da smo pripravili dve res uspešni prireditvi. Seminarju pa želim, da bo tudi vnaprej ponujal prodorna, sodobna spoznanja o slovenskem jeziku, literaturi in kulturi ter povezoval raziskovalce slovenščine po svetu in doma.

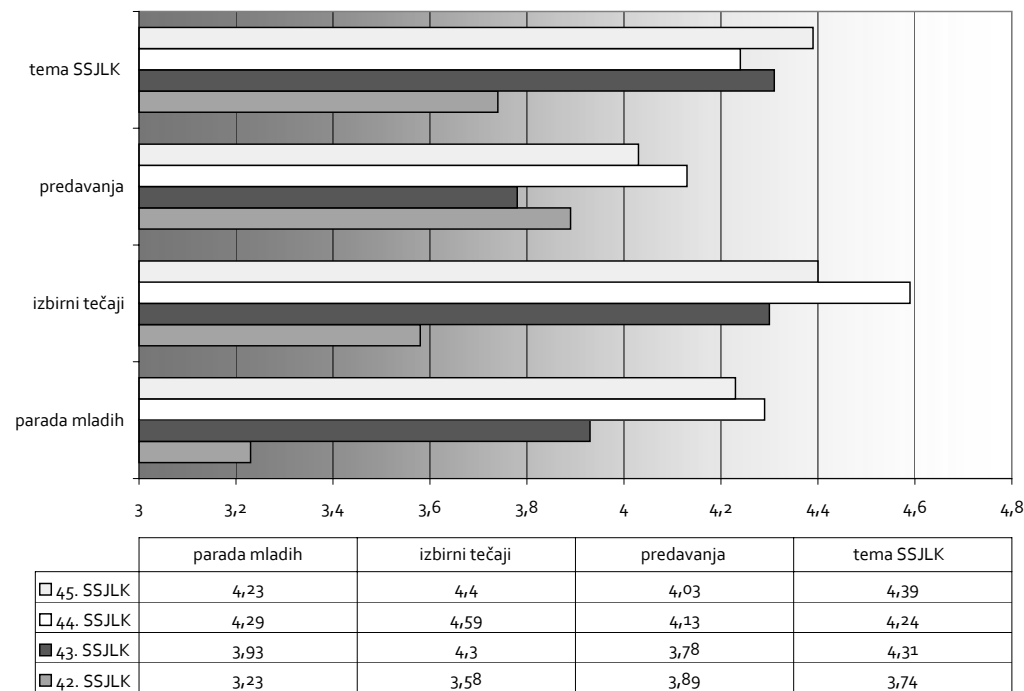
Priloga: Povzetek rezultatov ankete 45. SSJLK

Damjan Huber

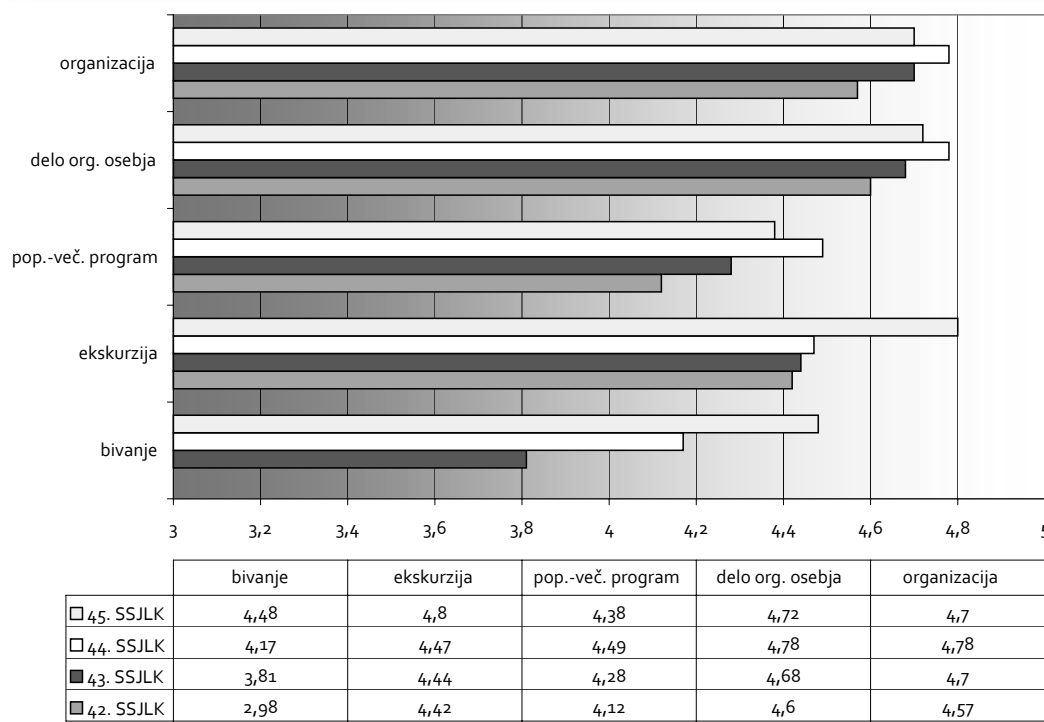
Lektorati

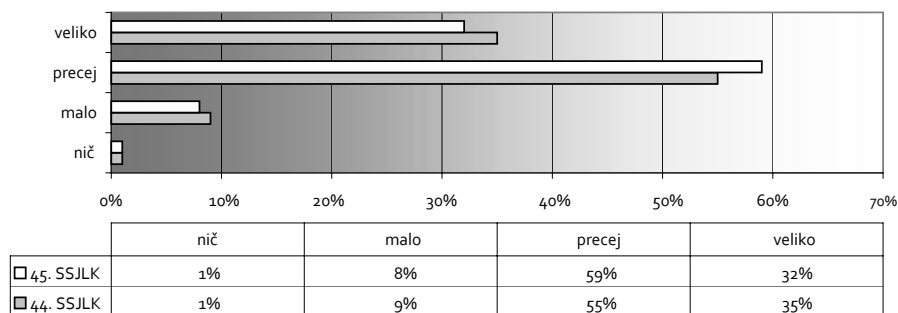
Predavanja, tečaji

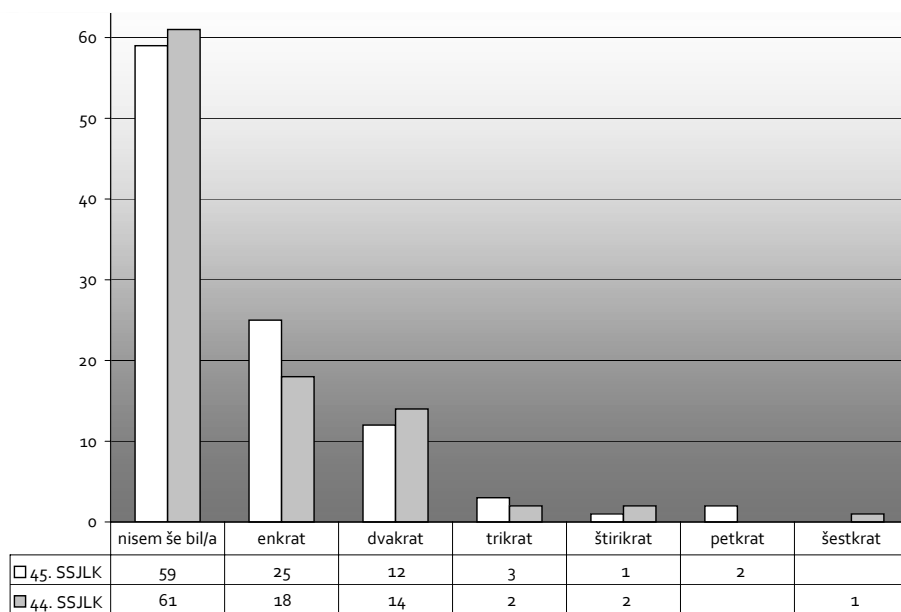
Organizacija in popoldansko-večerni program

Koliko ste izboljšali svoje znanje na SSJLK?

Kolikokrat ste že bili na Seminarju?

Poročilo o delovanju lektoratov na 45. SSJLK

doc. dr. Đurda Strsoglavac

1 Test, razvrščanje v skupine

Tudi za letošnji seminar so test pripravili na Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik in ga začeli pošiljati v začetku marca. Prvi rešeni testi so se začeli na Center vračati v začetku aprila, zadnje teste pa smo prejeli proti koncu junija. Teste sem pregledovala v štirih večjih sklopih, zamudnike pa sproti. Obveščanje udeležencev o tem, ali se udeležijo seminarja že v predtednu (začetniki) ali pridejo na seminar za dva tedna (nadaljevalci, izpopolnjevalci), je bilo pravočasno.

Pri razvrščanju udeležencev v skupine so bile koristne tudi informacije o tem, ali so že bili na seminarju (in v kateri skupini) in kateri učbenik so uporabljali takrat ali pa na svojih lektoratih (vprašanje o tem, kateri učbenik uporabljajo na lektoratu na svoji fakulteti, je bilo letos prvič uvrščeno v test), koliko časa in zakaj se učijo slovenščine, ter njihove želje – naštetu je bilo v posameznih točkah zajeto na koncu testa.

Pri razvrščanju udeležencev izpopolnjevalcev (*Splošna, Literarna in Jezikoslovna izpopolnjevalna skupina*) smo upoštevali njihove strokovne interese, kot so jih zapisali na testu ali na prijavnici. Začetnike smo, kot vsako leto, v spremnem dopisu posebej opozorili, da morajo potrditi svoj prihod v predtednu oziroma sporočiti, če v predtednu na seminar ne morejo priti. Ko smo ta obvestila prejeli, se je tudi letos izkazalo, da veliko začetnikov ne bo prišlo v predtednu, zato smo jih razvrstili v skupino *Začetna 4* (dvotedenska začetna skupina – v nasprotju s tremi tritedenskimi začetnimi skupinami). Kot kažejo izkušnje, bomo morali na dvotedensko začetno skupino računati vsako leto.

Pri razvrščanju smo se trudili upoštevati tudi število udeležencev v posameznih skupinah, vendar se zaradi večjega števila udeležencev s približno enakim znanjem nismo mogli izogniti velikim skupinam (takšni sta bili npr. *Nadaljevalna 5* in *Izpopolnjevalna jezikoslovna*). Udeležence smo prvi dan še dodatno ustno testirali tako v predtednu kot v prvem tednu seminarja. Znova se je pokazalo, da bo treba poenotiti način testiranja in kriterije posameznih spraševalcev, kajti ustno testiranje mora dati dokončno sodbo o tem, v katero skupino bomo koga uvrstili (seveda je iluzorno pričakovati, da bodo vsi udeleženci zadovoljni z uvrstitvijo v skupino – vsako leto imamo namreč opraviti z znatnim številom udeležencev, ki imajo zmotno predstavo o svojem znanju slovenščine in posledično o tem, v kateri skupini bi morali biti, kar povzroča nepotrebno nejevoljo in še dodatno obremenjenost lektorjev, ki imajo v skupini nezadovoljne udeležence). Predlagam, da sestavimo »ustni test« za vse tri ravni, začetno, nadaljevalno in izpopolnjevalno, ki bo v pomoč pri ustnem testiranju, in da ustnemu testiranju namenimo več časa – kar že vnaprej predvidimo v urniku za prvi teden tako tritedenskega kot dvotedenskega seminarja.

2 Nabor lektorjev

Kot je bilo v navadi že v prejšnjih letih, smo k sodelovanju pisno povabili vse lektorje, ki so na seminarju sodelovali prejšnja leta, vabilo pa je bilo objavljeno tudi na forumu lektorjev v tujini. Sprejeli smo 16 lektorjev in jih vključili v ekipo, ki je bila povečini razporejena v skladu z željami, strokovnimi interesi in razpoložljivostjo lektorjev. *Izpopolnjevalna jezikoslovna skupina* je imela tudi letos dva lektorja, kar bi veljalo ohraniti, saj gre za zahtevno skupino, ki ji lahko z dvema lektorjema ponudimo več (o zadovoljstvu s takšnim načinom dela v lektoratu pričajo ankete udeležencev).

2.1 Lektorske skupine

2.1.1 Predteden

Fonetične vaje: Hotimir Tivadar
 Začetna 1: Nataša Hribar
 Začetna 2: Eva Šprager
 Začetna 3: Tatjana Jamnik

2.1.2 Dvotedenski termin

Fonetične vaje: Hotimir Tivadar
 Začetna 4: Katarina Ogrinc
 Nadaljevalna 1: Rada Lečič
 Nadaljevalna 2: Andreja Ponikvar
 Nadaljevalna 3: Barbara Upale
 Nadaljevalna 4: Laura Fekonja
 Nadaljevalna 5: Jernej Ključevšek
 Nadaljevalna 6: Andrej Šurla

Izpopolnjevalna literarna: Urška Perenič
 Izpopolnjevalna jezikoslovna: Helena Kuster, Hotimir Tivadar
 Izpopolnjevalna splošna: Nataša Gliha Komac

2.1.3 Konverzacija v dvotedenskem terminu

Začetna 1: Polona Liberšar
 Začetna 2: Andrej Šurla
 Začetna 3: Katarina Ogrinc
 Začetna 4: Ana Fras
 Nadaljevalna 1: Laura Fekonja
 Nadaljevalna 2: Tatjana Jamnik
 Nadaljevalna 3: Nataša Hribar

2.2 Fonetične vaje

Fonetične vaje so potekale od 22. 6. 2009 do 10. 7. 2009 v fonolaboratoriju in so bile namenjene uvodu v slovensko fonetiko in vajam iz fonetike slovenskega jezika za začetnike (skupine 1, 2, 3 – dvakrat po 120 minut za posamezno skupino v predtednu – 13.30–15.30 od 22. 6. 2009 do 27. 6. 2009, poleg tega pa so bile dodane še vaje za dvotedensko začetno skupino (Začetna 4), ki so prav tako potekale 120 minut, in sicer v četrtek, 2. 7., od 16.00–18.00 in v sredo, 8. 7., od 16.00–18.00) in za udeležence nadaljevalnih skupin, ki so si fonetične vaje izbrali fakultativno (75 minut – 8.15–9.30 od 29. 6. do 10. 7. 2009).

2.2.1 Predlogi

Vodja fonetičnih vaj v poročilu navaja nekaj konkretnih predlogov za izboljšanje organizacije in poteka fonetičnih vaj:

1. Fonolaboratorij se je pokazal za zelo ustreznega. Treba bi bilo posneti še več pripravljenih vaj za začetnike, kar bi omogočilo učinkovitejše in tudi hitrejše učenje slovenskega knjižnega govora, kar tudi nameravamo storiti – dela so v pripravi. Študentje bi tako lahko sami vadili posamezne za njih težavne foneme, utrjevali naglas, intonacijo ...
2. Za vse skupine (tako začetne kot nadaljevalne) je potrebnih več ur, namenjenih utrjevanju snovi, ki je predstavljena v začetni uri, saj se npr. z začetniki srečamo samo še en dan. Mogoče bi bilo dobro za začetnike, če želimo fonetiko res okrepiti, nameniti še nekaj ur v naslednjih dveh tednih v popoldanskem času (mogoče bi lahko potem vključili tudi nadaljevalce). S povečanim številom skupnih ur bi bilo možno bolj individualno, s tem tudi kakovostnejše delo. Zelo dobra rešitev je bila uvedba fonetike za skupino Začetna 4.
3. Pri fonetičnih vajah bi veljalo nadaljevati trud za oblikovanje jezikovno enotnejših skupin, npr. italijanska (romanska), germanska, slovanska, tudi pri začetnikih, kar pa bo zaradi različnega predznanja seminaristov najbrž zelo težko. To smo uresničili pri nadaljevalnih skupinah, a bi to ob večjem številu ur lahko še bolje udeležili tudi pri začetnikih.

3 Predavalnice, pripomočki, učbeniki

Lektorati in konverzacija so potekali v ustrezno velikih in hladnih ter nehrupnih predavalnicah FF. Lektorjem so bili na voljo različni pripomočki: TV + video ali dvd, radio, računalnik, videokamera, projektor, grafoskop, računalniška predavalnica, plakati in barvni flomastri. Na voljo so imeli tudi učbenik, ki so ga uporabljali kot osnovnega (pri izbiri učbenika je bila v pomoč tudi informacija iz testa o tem, kateri učbenik je udeleženec že uporabljal, bodisi na seminarju bodisi na lektoratu na svoji fakulteti).¹

Poleg lastnega gradiva so lektorji uporabljali tudi naslednje učbenike: Andreja Markovič idr.: *Slovenska beseda v živo*; Andreja Markovič idr.: *Slovenska beseda v živo 2*; Andreja Markovič idr.: *Slovenska beseda v živo 3a*; Nataša Piriš Svetina in Andreja Ponikvar: *A, B, C ... 1, 2, 3, GREMO*; Nataša Piriš: *Slovenščina na koncu jezika*; Metka Čuk, Marjanca Mihelič, Gita Vuga: *Odkrivajmo slovenščino*; Hermina Jug Kranjec: *Slovenščina za tujce*; Ina Ferbežar in Nataša Domadenik: *Jezikovod*; Andreja Markovič idr.: *S slovenščino nimam težav*; Marja Bešter in Ljubica Črnivec: *Povej naprej*; Ljubica Črnivec: *Slikovno gradivo za Slovensko besedo v živo*; Metka Čuk idr.: *Vaje iz slovenščine (Priročnik za tujce)*; Metka Čuk: *Za začetek*; Rada Lečič: *Prepletanke*; Rada Lečič: *Igraje do znanja slovenščine*; Rada Lečič: *Osnove slovenskega jezika*; Mateja Pezdirc Bartol: *Literarna sestavljanja*; Mojca Schlamberger Brezar: *Učimo se slovenščino III*.

4 Lektorski sestanki

Lektorska ekipa je bila dokončno oblikovana proti koncu junija. Na prvem sestanku 19. 6. 2009 je predsednica SSJLK predstavila temo seminarja, predavanja in jutranje tečaje, spremljevalni program in organizacijo. Lektorje smo posebej povabili k temu, da bi skupaj s svojimi skupinami pripravili kakšno točko za zaključno prireditev (kar so tudi storili in na zaprtju seminarja se je predstavilo veliko skupin). Opozorili smo jih tudi na to, da bi bilo dobro, če bi temo letošnjega seminarja, kolikor je le mogoče, vključevali v svoje ure, da bi bila prireditev še enovitejša celota lektoratov, predavanj in popoldansko-večernih dogodkov. Na prvem sestanku smo jih seznanili tudi s potekom fonetičnih vaj, ekskurzij,

¹ Glede učbenikov glej poglavje 7.3, točki 8 in 9.

individualno konverzacijo, delom asistentov in obveznostmi ter plačilom, dobili pa so tudi mape z gradivi, testi in seznamom udeležencev. Zaradi obveznosti se večina lektorjev tega sestanka ni mogla udeležiti, zato smo imeli še en sestanek, in sicer 24. 6. 2009.

V predednu smo se z lektorji dobili v ponedeljek ob 8.30, sestanek smo imeli še v sredo ob 11.00, v prvem tednu dvotedenskega termina pa smo se z dvotedenskimi lektorji dobili v ponedeljek ob 8.30 in v sredo ob 12.00. Sestanek s predsednico, strokovnima sodelavcema, vsemi lektorji in asistenti, t. i. delovno kosilo, je bil v torek, 7. 7. 2009, ob 14.15.

Vodja lektorjev sem bila v seminarski pisarni vsak dan od 8.30 oziroma 9.00 naprej in sem lektorje seznanjala s popoldanskim dogajanjem in drugimi sprotnimi informacijami, ravno tako sem bila lektorjem in udeležencem na voljo v času odmorov ter po lektoratih oziroma konverzaciji/predavanjih. Sprotno obveščanje in sodelovanje »vseh z vsemi« (vodja lektorjev, strokovni sodelavec, lektorji, asistentje, predsednica seminarja) je pripomoglo k hitremu reševanju težav in gladkemu poteku lektoratov (kljub različnim težavam zaradi nekaterih udeležencev, ki niso bili zadovoljni z razvrstitvijo v skupino) ter vseh drugih dejavnosti. Pohvaliti moram strokovnega delavca Damjana Huberja, ki je svoje delo obvladoval na izjemno visoki strokovni in organizacijski ravni, kar je bilo v veliko pomoč tako lektorjem kot udeležencem, ter asistentk.

5 Individualna konverzacija

Za individualno konverzacijo so poskrbeli študentje slovenistike in slavistike oziroma seminarski asistentje. Udeleženci so se k tej obliki izpopolnjevanja slovenščine lahko prijavi pri lektorjih ali se vpisali na seznam na oglasnem panoju. Študentje, ki so izvajali individualno konverzacijo, so v anketah dobili visoke ocene.

6 Obveznosti lektorjev

Projekcije in poročila so lektorji povečini oddali v dogovorjenem roku (projekcije do sredine prededna oziroma 1. tedna seminarja, lektorska poročila pa do 1. 9. 2009), ravno tako so vsi opravili enkratno dežurstvo, večina se jih je dejavno udeležila spoznavnega športno-kulturnega popoldneva (manjkajoči so izostanek vnaprej opravičili) in ekskurzije, večina se je udeležila tudi zaključne prireditve seminarja. Lektorji so na delo prihajali točno in pripravljeni, vzdušje v lektorski zbornici je bilo dobro (o čemer poročajo tudi lektorji).

7 Povzetek lektorskih poročil

Po poročanju lektorjev je bilo letos veliko skupin precej heterogenih (izrazito predvsem skupini *Začetna 1* in *Začetna 4*). Že vnaprej smo pričakovali, da bo razmeroma nehomogena skupina *Začetna 4*, katere udeleženci se zaradi neudeležbe v predednu (četudi so prihod povečini potrdili) ne morejo več vključiti v začetne tritedenske skupine, za nadaljevalne skupine pa imajo še premalo znanja.² Različnostim v takšnih skupinah so se lektorji uspešno prilagodili z delom v skupinah in parih, prerazporeditvijo vlog, z nivojskim poukom in predvsem z dobrim občutkom za preseganje tovrstnih ovir na nikogaršnjo škodo, kar pa zahteva veliko spretnosti, potrpežljivosti in empatije.

Lektorji, ki so vodili lektorat, in lektorji, ki so vodili konverzacijo, so med seboj sodelovali in se dopolnjevali. Program, kot so si ga zastavili v projekciji, je večina lektorjev izpeljala, vendar s prilagajanjem skupinski dinamiki in tudi z dodatnimi vajami za posameznike v skupini. Lektorji izpopolnjevalnih skupin poročajo tudi o tem, da so se pri začetni uri seznanili z željami udeležencev in nato skušali program lektorata tem željam prilagoditi.

Sicer pa lektorji poročajo o zelo dobrem sodelovanju udeležencev, njihovem aktivnem odzivanju in motiviranosti ter zadovoljstvu z delovnimi pogoji, organizacijo in spremljevalnim programom. Iz poročil je razbrati tudi dobro počutje lektorjev, za kar ima veliko zaslug za seminar tradicionalno sproščeno, vendar delovno vzdušje, ter zadovoljstvo z delom organizatorjev. V točkah 7.1, 7.2 in 7.3 citatno povzemam komentarje iz lektorskih poročil.

7.1 Konkretno pohvaljeno

1. Organizacija vseh dejavnosti je bila visoko profesionalna. Zame je poučevanje na lektoratu tako pomenilo privilegij, ker sem lahko vse svoje znanje, ideje in energijo usmerila v konstruktivno pripravo in izvedbo pouka, saj mi, ob odlični organizaciji, ni bilo treba skrbeti za nič drugega.
2. Zelo dobro je, da se na fakulteti končno lahko v vsaki učilnici priklopimo na internet in da so v vsaki učilnici projektorji – delo je zdaj lahko veliko bolj raznoliko.
3. Hvalim odlične prostore za poučevanje (tehnično opremljenost), termin lektorata (9.30–12.00 je zelo ploden del dneva), ažurno obveščanje o vseh spremljevalnih dejavnostih in sploh odlično organizacijo seminarja in vse organizatorje za prizadevnost. Zelo hvalim tudi ekipo asistentk.
4. Navdušena sem nad vzdušjem, ki vlada med lektorji, nad cenjenostjo posameznika s strani organizatorjev, vodje ter ostalih učiteljev.

² Kako se temu izogniti?

7.2 Konkretno pograjano

1. Edini problem, ki bi ga izpostavila, so računalniki, ki ne delujejo tako, kot bi morali (lahko se zgodi, da zaradi tega ure ne moreš izpeljati tako, kot si si jo zamislil).
2. Tri drobne pripombe k spremljevalnemu programu, ki so mi jih izrekli udeleženci: preveč čakanja pri ogledu observatorija, neargumentirana prepoved fotografiranja pri ogledu Škocjanskih jam in zgolj obljubljeni okus pršuta in terana na sobotnem kosilu.
3. Mislím, da bi se dalo lažje formirati skupine, če bi bili razvrstitveni testi sestavljeni tako, da bi pokazali znanje ali pa neznanje udeleženca. Po letošnjih razvrstitvenih testih ravni znanja skoraj ni bilo mogoče opredeliti.
4. S plačilom sem še kar zadovoljna, moram pa ugotoviti, da je bila inflacija v zadnjih letih kar precejšnja, ker se mi komaj še splača delati za takšno plačilo (sploh pod tako obremenitvijo – dva tečaja).

7.3 Konkretni predlogi

1. Pri konverzaciji bi morda lahko udeležence, katerih materni jezik je slovanski, razvrstili v eno (oz. več) skupino, saj imajo podobne probleme.
2. Test ne razloči najbolje udeležencev glede na njihovo predznanje oz. jezikovno zmožnost. V test bi bilo treba vključiti naloge, s katerimi bi udeleženci pokazali svoje produktivno znanje slovenščine (tako da bi npr. vstavljali ustrezne slovnične oblike), saj izkušnje kažejo, da marsikateri jeziko(slov)no izobraženi udeleženec doseže veliko število točk na račun razumevanja ali ugibanja danih odgovorov, sam pa oblike ne zna tvoriti. Na ta račun se po doseženih točkah uvrsti v zelo visoko skupino, njegovo dejansko znanje pa je nižje. Poleg tega se mi naloga, v kateri je treba prepoznati in popraviti napake v besedilu, ne zdi ustrezna za razvrščanje govorcev različnih jezikov, saj so v taki nalogi zbrane napake, ki jih posamezni govorec določenega jezika ne bi naredil, torej je zanj malo verjetno, da tako napako tudi prepozna (to je bila tudi kritika udeležencev). V testu bi vsekakor morala biti tudi naloga (ki bi se točkovala), v kateri bi se udeleženci pisno predstavili, predvsem z informacijami, kje in koliko časa že študirajo slovenščino, kako ocenjujejo svoje znanje slovenščine, zakaj se udeležujejo Seminarja, kaj od njega pričakujejo v smislu jezikovne zmožnosti ipd.
3. Pri pripravi in pregledovanju uvrstitvenega testa bi bilo treba še več pozornosti posvetiti predvsem samostojni tvorbi besedil, kjer pride stopnja obvladovanja jezika bolj do izraza kot v »dirigiranih« nalogah povezovalnega in/ali izbirnega tipa (ko morajo iz ponujenega nabora izrazov ali skladenjskih rešitev izbrati ustrezno možnost).
4. V prihodnosti bi se bilo morda smiselno tudi v višjih skupinah držati načela ločevanja med Slovani in Neslovani ter med Slovenci (zamejci oz. izseljenci) in drugimi Slovani.
5. Morebiti bi bilo smiselno pomisliti na dvojezične ankete; razmislek, da se naredi dva obrazca anket, enega v slovenščini in enega v angleščini, in po potrebi se uporabi angleškega.
6. Predvsem se začrtajo razlike med tistimi, ki slovenščino uporabljajo doma (Slovenci iz zamejstva), in tistimi, ki se je naučijo na lektoratih – predsem v razumevanju besedil, ki pa je pri prvih odlično. Morda bi bilo dobro razmisliti, kako razdeliti skupine, da bi se takšnemu mešanju izognili.
7. Treba bi bilo narediti posebno slovansko skupino, posebej na začetniških stopnjah.
8. Kar se tiče učbenikov, menim, da bi morali narediti ali pa imeti »fond« učbenikov, ki bi jih uporabljali izključno na SSJLK, saj se pogosto, če ne vedno, zgodi, da je velik problem pri izbiri učbenika. Večina udeležencev na lektoratih na univerzah v tujini že usvaja slovenski jezik iz teh učbenikov.
9. Mislím, da nam pri poučevanju slovenščine za tujce zelo primanjkuje kvalitetnih in modernih učbenikov, saj so nekateri, ki so na voljo, že malce zastareli, z večino pa so se študentje že srečali in je težko izbrati kaj novega, posebej za kratke tečaje.
10. Na nekaterih dejavnostih se je treba predhodno dogovoriti z govorcí, da ne uporabljajo neknižnega pogovornega jezika ali celo narečja, ker je nerazumljiv za študente.
11. Pri podeljevanju štipendij bi morali biti še bolj pozorni na to, da jo dobijo tisti, ki želijo biti aktivni v lektoratu ter nadgraditi znanje jezika in književnosti (ne pa da bivanje na seminarju izkoriščajo za raziskovanje drugje, npr. po arhivih ipd.).

8 Povzetek ankete udeležencev seminarja

Razvrstitev v skupino je bila v anketah ocenjena s skupno splošno oceno 4,27. Dodatne zamenjave smo na (utemeljeno in upravičeno) željo nekaterih udeležencev opravili v prvih treh dneh seminarja (razen z enim udeležencem, s katerim smo imeli težave vsi – tako organizatorji kot seminaristi, pri katerem so se prestopanja iz skupine v skupino in nazaj kar vrstila). Tudi letos moram povedati, da si je nekaj udeležencev zelo želelo v višjo ali izpopolnjevalno skupino, ne glede na znanje, ki nikakor ni bilo na ravni njihovih želja po višji skupini (to bo očitno praksa tudi v prihodnje – znova se postavlja vprašanje, kaj storiti).

Lektorati so bili tudi letos ocenjeni dobro: skupna splošna ocena lektoratov je 4,66, skupna splošna ocena metod poučevanja je 4,59, skupna splošna ocena vključevanja ustreznih tem v lektorate je 4,61, skupna splošna ocena spodbujanja in stika s strani lektorjev je 4,7, skupna splošna ocena uvrstitve v pravo skupino pa je letos slabša (v primerjavi s tremi prejšnjimi leti), in sicer 4,27. Ocena fonetičnih vaj je pri začetnikih 4,39, pri nadaljevalcih pa 4,64. Z izjemo enega lektorja (pri konverzaciji) noben lektor ni dobil nižje splošne ocene kot 4, kar devet jih je dobilo oceno, višjo od 4,5 (dve lektorici čisto 5).

Udeleženci začetniki so ocenili, da svojega znanja v 4 % niso izboljšali, 52 % je svoje znanje izboljšalo precej, 44 % pa veliko. Udeleženci nadaljevalci so ocenili, da so svoje znanje v 9 % izboljšali za malo, 64 % je svoje znanje izboljšalo precej, 26 % pa veliko. Udeleženci izpopolnjevalci so ocenili, da so svoje znanje v 11 % izboljšali za malo, 57 % je svoje znanje izboljšalo precej, 32 % pa veliko. Ob statističnih podatkih veliko povedo tudi številni komentarji v anketah udeležencev – nekaj jih citatno povzemam v točkah 8.1, 8.2 in 8.3.

8.1 Konkretno pohvaljeno

1. Ozirali smo se na osebne težave s slovnico – kar je bilo zelo ustrezno!
2. Poleg jezika hvala za posredovanje kulture!
3. Lektorati in splošna organizacija, visok nivo v kulturnem področju.
4. Zelo pozitivno, da predavatelji svojih predavanj niso brali.

8.2 Konkretno pograjano

1. Veliko nas je bilo, kar je za konverzacijo negativno.
2. The program was not for beginners, we could not understand what guides tell, at many occasions beginners had disadvantages in participating.

8.3 Konkretni predlogi

1. Program for beginners, information in Slovene and English, anketa in English or explanation in English.
2. Super, da je bila kuhinja. Samo žal, da nisem vedela prej za to – bi se pripravila drugače.
3. Mislim, da bi bilo dobro, če bi imeli več fonetičnih vaj.
4. Ne vem, kako bi to lahko naredili, da bi obdržali predavanja, ampak da bi bilo več časa za obisk knjižnic (odprte so samo do 15.00, torej je samo 30 minut časa za to), arhivov in antikvariatov.

9 Drugo

Kot vsako leto je bilo tudi letos zelo dobro sprejeto spoznavno popoldne, zato ga vsekakor velja ohraniti. Odlično sta že nekaj let sprejeti predvsem t. i. pevstva in gledališka delavnica. Poleg tega je bil letos izjemen odziv udeležencev na poziv, naj pripravijo kakšno točko ob zaprtju seminarja.

Nekateri ponavljajoči se predlogi, predvsem seminaristov (več ekskurzij, več individualne konverzacije, več literarnih dogodkov), so povezani tako s financami kot s časom, zato bodo najbrž težje uresničjivi. Nekatere grajane stvari so grajane upravičeno, nekatere pa ne (po mojem mnenju bolj kažejo na »razvajenost« udeležencev kot na kaj drugega – predvsem pripombe o oddaljenosti dijaškega doma, o tem, da bi morali organizirati varstvo za otroke, ki jih nekatere udeležence seminarja pripeljejo s sabo, in o natrpanem programu).

Za konstruktivno in plodno sodelovanje se zahvaljujem vsem lektorjem, ki so sodelovali na 45. SSJLK-ju, vsem asistentkam, strokovnima sodelavcema Damjanu Huberju in Mojci Nidorfer Šiškovič ter predsednici seminarja Mateji Pezdirc Bartol.

28. simpozij Obdobja - Infrastruktura slovenščine in slovenistike (26.–28. 11. 2009)

red. prof. dr. Marko Stabej

Organizacijsko poročilo

28. mednarodni znanstveni simpozij Obdobja z naslovom *Infrastruktura slovenščine in slovenistike* je potekal od 26. do 28. novembra 2009 v prostorih Univerze v Ljubljani. Za programsko zasnovo in vsebinsko izpeljavo je poleg podpisanega predsednika simpozija skrbel mednarodni programski odbor v sestavi: doc. dr. Kozma Ahačič, ZRC SAZU, doc. dr. Aleksander Bjelčevič, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, prof. dr. Ursula Doleschal, Alpen-Adria Universität Klagenfurt, Celovec, doc. dr. Tomaž Erjavec, Institut Jožef Stefan, doc. dr. Apolonija Gantar, ZRC SAZU, red. prof. dr. Miran Hladnik, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, doc. dr. Niko Jež, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, red. prof. dr. Monika Kalin Golob, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, doc. dr. Carmen Kenda Jež, ZRC SAZU, izr. prof. dr. Simona Kranjc, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Simon Krek, Amebis d. o. o., Institut Jožef Stefan, red. prof. dr. Erika Kržišnik, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, izr. prof. Vesna Mikolič, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistični študij, izr. prof. dr. Martina Ožbot, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, doc. dr. Anita Peti Stantić, Univerza v Zagrebu, Filozofska fakulteta, doc. dr. Nataša Piriš Svetina, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, red. prof. dr. Erich Prunč, Karl-Franzens-Universität Graz, Gradec, doc. dr. Darinka Verdonik, Univerza v Mariboru, Fakulteta za elektrotehniko in računalništvo, doc. dr. Primož Vitez, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Glavna organizacijska moč simpozija je bil Damjan Huber, pri pripravi je intenzivno sodelovala tudi mag. Mojca Nidorfer Šiškovič, za simpozijske tiskovine pa je poskrbela Mateja Lutar, vsi trije sodelavci Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik.

Na pobudo predsednika in s soglasjem sveta Oddelka za slovenistiko FF UL – ter seveda z izredno zavzetostjo organizacijskih sodelavcev – je simpozij doživel organizacijsko prenovu. Njen najpomembnejši element je odločitev, da zbornik prispevkov z referati izide že pred simpozijem, kar se doslej pri vsej simpozijski tradiciji ni še nikoli zgodilo. Omejili smo tudi dolžino prispevkov na 6–8 strani. Drugi pomembni element prenove je bila odločitev za dvojno pilslepo recenziranje posameznih prispevkov (pilslepo v tem, da so recenzenti vedeli, čigav prispevek recenzirajo, identiteta recenzentov pa je ostala prikrita). Tretja večja novost je bila uvedba kotizacije za dejavne udeležence simpozija (z izjemo članov ter članic Oddelka za slovenistiko, programskega odbora in recenzentskega zbora) ter elektronsko prijavljanje in oddajanje prispevkov. Vse tri organizacijske spremembe so se izkazale za načelno dobre, pokazal pa se je tudi manevrski prostor za izboljšave. Glede izida zbornika pred začetkom prireditve – vsi vsebinski pomisleki so se izkazali za neutemeljene, dostopnost zbornika na simpoziju je žela same pohvale. Organizacijsko gledano pa je treba rešiti dve težavi: a) časovno je treba razbremeniti tehnično urednico, predvsem z zgodnejšim in še bolj dosledno upoštevanim rokom oddaje prispevkov, sicer je kampanjsko urejanje prezahtevno; b) poskrbeti je treba za bolj sistemsko možnost financiranja zbornika, saj se je z novim načinom izhajanja (ki je funkcionalno gledano veliko boljši od prejšnjega) takorekoč nemogoče prijavit na kateri koli javni razpis za sofinanciranje znanstvenih publikacij – razen če bi datum simpozija zelo natančno prilagodili datumom razpisov (ki pa niti niso tako zelo zanesljivi, da bi se to res dalo storiti). Letos smo za financiranje zbornika pridobili pomoč Sektorja za slovenski jezik pri MK, vendar to ni trajna rešitev. Pri recenzentskem sistemu bi bilo dobro zagotoviti popolne slepe recenzije; v prvem poskusu tega ni bilo mogoče storiti zaradi naslednjega organizacijskega zapleta. Programski odbor je sprejel odločitev, da se je treba na simpozij prijavit z obsežnejšim povzetkom referata; te povzetke (opremljene z imeni avtorjev) so nato pregledali vsi člani programskega odbora in sklepali o sprejemu ali zavrnitvi posamezne teme. Na podlagi povzetkov programski odbor sicer ni zavrnil nobene teme, hkrati pa so bili vsi člani seznanjeni z vsemi avtorji in temami. Ker je programski odbor hkrati tudi odbor recenzentov (na ta način je bil tudi zasnovan in izbran), je možnost slepih recenzij splavala po vodi. Z ukinitvijo te prve prijave s povzetki (ki se ni izkazala za funkcionalno) se ta možnost spet odpira. Nekaj večkratnih udeležencev simpozija (tako domačih kot tujih) je bilo zelo nezadovoljnih z recenzentskimi mnenji, trije avtorji tako zelo, da so se celo odpovedali udeležbi na simpoziju. Vendar smo organizatorji mnenja, da je to bolj problem avtorjev kot pa recenzentskega sistema – večina je z recenzentskim sistemom zadovoljna, kot kažejo rezultati ankete, nekateri mlajši udeleženci pa so bili nad recenzijami takorekoč navdušeni. Kotizacija je bila sprejeta kot nekaj popolnoma normalnega, tudi elektronsko prijavljanje in oddajanje prispevkov je potekalo učinkovito in skoraj brez zapletov. Med novostmi je bila tudi opustitev sobotne ekskurzije, ki je bila v prejšnjih letih slabše obiskana – začasno izselitev simpozijskih udeležencev

iz Ljubljane je bilo kljub temu poskrbljeno s četrtkovo večerno okroglo mizo *Uporabniki slovenistike* na Hrovači pri Ribnici, ki jo je prijazno omogočila Škrabčeva ustanova.

Poleg članov in članic programskega odbora so prispevke recenzirali še doc. dr. Alenka Žbogar, dr. Ina Ferbežar, doc. dr. Tatjana Balažič Bulc, Mojca Stritar, vsi z Univerze v Ljubljani, Filozofske fakultete, in doc. dr. Mirjana Benjak, Filozofska fakulteta v Pulju. Za simbolično plačilo recenzij smo našli izredni finančni vir preko Znanstvenega inštituta Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Financiranje

Simpozij ima več virov financiranja. Deloma je financiran po Uredbi o financiranju visokošolskih zavodov, članic Univerz, deloma iz razpisnih sredstev ARRS za sofinanciarnje znanstvenih sestankov v letu 2009, deloma iz sredstev Sektorja za slovenski jezik Ministrstva za kulturo, deloma iz sredstev Sklada za založništvo Filozofske fakultete, deloma iz raziskovalnih sredstev Znanstvenega inštituta Filozofske fakultete, deloma (prvič) iz kotizacije dejavnih udeležencev. Podprla nas je tudi Škrabčeva ustanova v obliki zagotovitve prostora in pogostitve za okroglo mizo *Uporabniki slovenistike*.

Udeležba

S povzetki se je v prvi fazi na simpozij prijavilo 88 referentov z 80 temami, v drugi fazi je 76 referentov poslalo 70 prispevkov, po recenzentskem postopku je izpadlo 5 prispevkov 6 avtorjev, tako da je v zborniku bilo objavljenih 65 prispevkov 70 avtorjev. Glede na skoraj dramatične okoliščine v zvezi z novo gripo je bila dejanska udeležba na simpoziju več kot razveseljiva, saj je zaradi bolezni odpovedalo nastop le šest referentov in referentk. Simpozij je zanimal širše strokovno občinstvo, saj smo vse skupaj našteali več kot 140 različnih obiskovalcev v treh simpozijских dneh, od znanstvene do študentske publike.

Referenti in referentke so prihajali takorekoč z vseh ustanov, ki se ukvarjajo s slovenističnimi vsebinami – tako iz univerzitetnega kot iz javnega in zasebnega raziskovalnega okolja. Tujih udeležencev je bilo razmeroma malo, bilo pa je veliko udeležencev iz tujine, kamor prištevamo predvsem lektorje in predavatelje slovenskega jezika na univerzah v tujini. Opazna je bila skoraj popolna odsotnost mariborskih slovenistov in slovenistk med avtorji in avtoricami, res pa je, da je slovenistična simpozijaska ponudba izredno bogata in raznolika, tako da lahko strokovnjaki svoje nastope načrtujejo v skladu s preferencami.

Že več let se kaže, da političnih predstavnikov simpozij Obdobja ne zanima preveč, saj se ne odzivajo na vabila na otvoritev – tudi letos so simpozij pozdravili predvsem predstavniki ustanove organizatorice. To dejstvo lahko razumemo tudi kot neke vrste normalizacijo slovenistične vede in postopno premikanje njenega težišča iz izrazito simbolnega v bolj funkcionalni značaj.

Udeleženci so bili s simpozijem zadovoljni, kakor kažejo rezultati ankete (v posebni prilogi, str. 37).

Odzivi v javnosti

O simpoziju so precej izdatno poročali slovenski mediji (RTV Slovenija, STA, Delo, Radio Študent, Dolenjski list, Radio 1), vsi odzivi so zbrani in dokumentirani na spletnih straneh Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik. Tam je na voljo tudi drugo slikovno in besedilno dokumentarno gradivo s simpozija.

Vsebinska zasnova in tematika simpozija

Vsebinska zasnova je na voljo v spletnem arhivu Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik, kot vsebinsko poročilo pa je najbolje v roke vzeti kar simpozijski zbornik. Razpisani cilji so bili v veliki meri doseženi, res pa je, da simpozij ni prinesel bistvenega premika v smeri zaokroženega pojmovanja slovenistike kot infrastrukturne vede in zaokroženega pojmovanja infrastrukturnega podpiranja slovenščine. Le malo referatov se je lotilo celovitosti razpisanega področja, zato pa se jih je toliko več posvečalo posameznim nujnim sestavinam opremljenosti slovenščine ter slovenske književnosti. Tudi to je spodbuden rezultat, ki bo – glede na živahnost simpozijškega razpravljanja po posameznih sekcijah – gotovo v prihodnosti obrodil še marsikateri dragocen rezultat, tudi v smeri večjega samozavedanja in samospraševanja stroke o prednostnih ciljih slovenistične dejavnosti. Zaradi vsega tega lahko ocenjujemo, da je bil 28. simpozij Obdobja uspešno izpeljana prireditve.

Anketa 28. simpozija Obdobja – povprečne ocene

Damjan Huber

Splošni vtis o simpoziju	3,73
Program simpozija (referati)	3,73
Recenzentski sistem	3,68
Izid zbornika pred simpozijem	3,91
Kotizacija	
- ustrezna	13 odgovorov
- neustrezna	2 odgovora
Organizacija	
- pred simpozijem	4
- med simpozijem	3,79
Ustreznost vsebine mape za udeležence	3,69
Ocena spremljevalnega programa	
- gledališka predstava Passion de Pressheren	3,6
- okrogla miza v Hrovači, ogled Škrabčeve domačije	3
Ocena namestitve v gostišču Pri Mraku	3,2

Dvanajst udeležencev, ki so izpolnili anketo, so se simpozija udeležili prvič, sedem jih je bilo na simpoziju drugič, eden tretjič, pet petič in eden osmič.

Ocene: 1 – zelo slabo, 2 – slabo, 3 – dobro, 4 – zelo dobro. Prejeli smo 22 anket.

Tečajji slovenščine

Branka Gradišar, Damjana Kern, Mihaela Knez, Petra Likar

1. Izvedba tečajev slovenščine V letu 2009 smo izvedli 21 tečajev slovenščine.

Slika 1: Razpored tečajev slovenščine leta 2009

jan	feb	mar	april	maj	jun	julij	avg	sept	okt	nov	dec
Konv											
ZŠ											
Eras											
Kor. dijaki											
	Celoletna šola										
	Popoldanski tečaj										
	Jutranji tečaj										
		Int jut									
				Kor. dijaki							
					Intenz						
					Prip						
					Mini tečaj						
						MPŠ					
						PŠ					
								Eras			
								Prip			
									Jesenska šola		
									Popoldanski tečaj		
									Jutranji tečaj		
										Prip	
										Int jut	
Individualni tečajji											

Konv = Konverzacija, ZŠ = Zimska šola, Eras = Tečaj za izmenjavne študente, Kor. dijaki = Tečaj za koroške dijake, Int jut = Intenzivni jutranji tečaj, Intenz = Intenzivni tečaj, Prip = Priprava na izpit, MPŠ = Mladinska poletna šola, PŠ = Poletna šola

1.1 Tečajji za odrasle

Leto 2009 je bilo zaznamovano s številnimi novostmi. Januarja smo vpeljali 18-urni tečaj konverzacije, ki smo ga organizirali na pobudo udeležencev jesenskih tečajev slovenščine in je zapolnil vrzel med jesenskim in spomladanskim semestrom daljših tečajev. Zaradi povpraševanja v času, ko že potekajo daljši tečajji in se jim ni več možno priključiti, smo v marcu in novembru razpisali nov 30- oz. 40-urni Intenzivni jutranji tečaj. Od začetka študijskega leta 2009/2010 je Priprava na izpit razpisana pred vsakim izpitnim rokom (na osnovni, srednji in visoki ravni), torej predvidoma šestkrat na leto, če se zanjo prijavi vsaj 8 kandidatov; preimenovali pa smo tudi nekdanjo Celoletno šolo (predvsem zaradi

nesporazumov pri uveljavljanju štipendij, saj se te podeljujejo praviloma za en semester, z imenom Celoletna šola pa je bilo poimenovano obdobje obeh semestrov), in sicer prvi semester v Jesensko šolo, drugi pa v Spomladansko šolo.

Kot v prejšnjih letih so imele tudi v 2009 Zimska, Celoletna, Poletna in Jesenska šola ter Slovenščina za izmenjavne študente poleg jezikovnega pouka tudi pester spremljevalni program, namenjen spoznavanju slovenske kulture, zgodovine in sodobne stvarnosti, v okviru teh tečajev so nastali tudi časopisi s prispevki udeležencev: *ZimoPis*, *Dobesednik*, *Pošopis* in *Prevodi*.

1.2 Mladinski tečajji

Mladinska poletna šola je postala stalnica Centrovih tečajev, letošnja je bila že 4. po vrsti. Število udeležencev Mladinske poletne šole se je iz leta v leto večalo (2006: 71, 2007: 82, 2008: 90, 2009: 125). Letos se je udeležba povečala zlasti zaradi pripravljenosti Ministrstva za šolstvo in šport, da slovenskim mladostnikom v tujini ponudi še več štipendij. Tako smo imeli v primerjavi s preteklimi leti nekoliko večje število mladostnikov iz Srbije, Makedonije in Bosne in Hercegovine, ki sicer v svoji državi obiskujejo dopolnilni pouk slovenskega jezika in kulture. Poleg jezikovnega pouka, ki poteka v dopoldanskem času, smo v popoldanskem in večernem času pripravili bogat spremljevalni program, ki je vključeval dejavnosti, ob katerih so udeleženci spoznavali Slovenijo, slovensko kulturo, zgodovino, naravo ali pa se udeležili ustvarjalnih, športnih in sprostitvenih dejavnosti. Tako so npr. spoznavali Ljubljano in Kranj, obiskali hišo eksperimentov in botanični vrt, si ogledali gledališko predstavo Slovenskega mladinskega gledališča Eda – Zgodba bratov Rusjan in nastop slovenskih vrstnikov iz Argentine, prisluhnili vokalni skupini Pushluschtae, izdelovali panjske končnice ter se pomerili v odbojki, plavanju in plesu. Ob koncu tedna so učenci spoznavali slovensko podeželje, ogledali so si Bled in Blejski vintgar ter naravni park Kozjansko. Ob zaključku tečaja je nastal časopis *Poletnik*, v katerem so zbrani prispevki, ki so nastali med poukom ali ob spremljevalnih dejavnostih (www.centerslo.net → tečajji slovenščine → Mladinska poletna šola). Večina udeležencev Mladinske poletne šole je bilo štipendistov Zavoda RS za šolstvo oz. Ministrstva RS za šolstvo in šport ter Urada RS Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

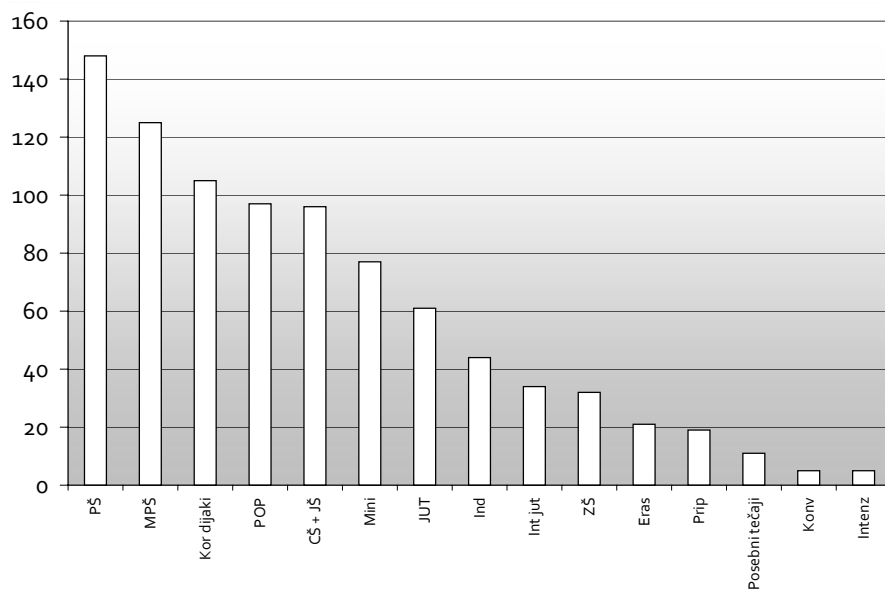
V letu 2009 smo na Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik v sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo in šport in Zavodom RS za šolstvo in šport izvedli tudi intenzivne jezikovne tedne za dijake iz avstrijske Koroške. Udeležilo se jih je 105 dijakov, in sicer s celovške Zvezne gimnazije in zvezne realne gimnazije za Slovence (45 udeležencev), z Dvojezične trgovske akademije v Celovcu (27 udeležencev), Višje šole za gospodarske poklice Št. Peter iz Št. Jakoba v Rožu (14 udeležencev) in s Trgovske akademije v Velikovcu (19 udeležencev), ki v začetku šolskega leta preko Deželnega šolskega sveta iz Celovca zaprosijo za tovrstni tečaj. Dopoldne so bili učenci deležni 4-urnega jezikovnega pouka, v popoldanskem času (2 uri) pa je bil pouk namenjen konverzaciji ali literarnim vsebinam (predvsem poglavjem iz sodobne slovenske literature, ki se navezujejo na aktualno maturitetno nalogo). Del popoldanskih dejavnosti je bil namenjen tudi spoznavanju kulturnega in družabnega življenja v slovenski prestolnici. Intenzivni tečaj je postal pomembna dopolnitev siceršnjega pouka slovenščine, ki so ga dijaki deležni v svojih šolah. Dijakom s celovške gimnazije pomeni tečaj intenzivno pripravo na maturo (tečaja so se udeležili dijaki predzadnjega letnika gimnazije), dijakom drugih šol, ki obiskujejo prvi letnik, pa pomoč pri začetnem ali nadaljevalnem učenju slovenščine.

2 Udeleženci

Skupno število udeležencev v letu 2009 je bilo 880. Največ jih je bilo na Poletni šoli (148), Mladinski poletni šoli (125), tečajih za dijake iz Koroške (105) in na Popoldanskem tečaju (v obeh semestrih 97).

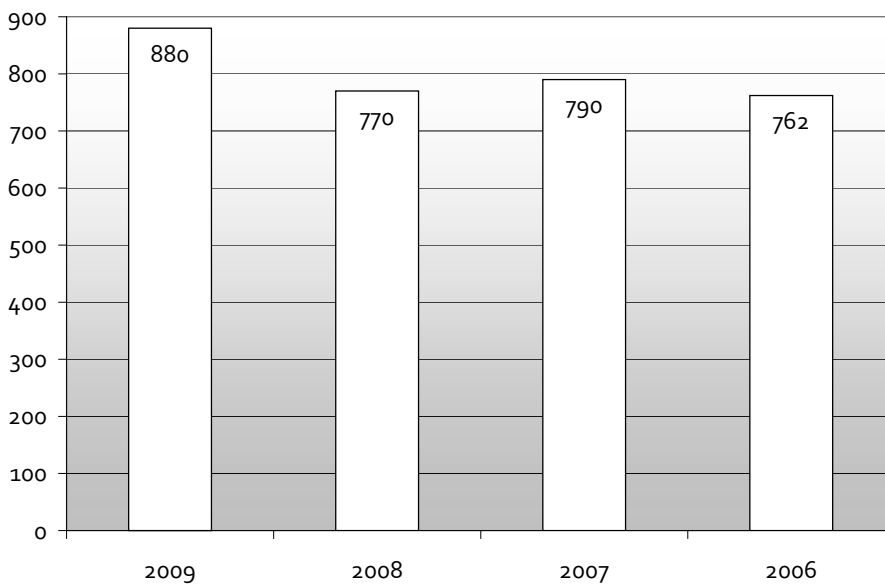
Glede na prejšnja leta je bilo v letu 2009 več udeležencev zlasti zaradi večje udeležbe na Mladinski poletni šoli in tečajih za dijake iz avstrijske Koroške, slabše pa so bili obiskani tečajji za izmenjavne študente. Udeleženci teh tečajev so namreč v preteklih letih predstavljali precejšen delež vseh tečajnikov (13–25 %), v letu 2009 pa le 3 %. Tako majhna udeležba je bila posledica dejstva, da na razpisu za organizacijo tečajev za izmenjavne študente (Erasmus Intensive Language Course), ki je potekal v okviru CMEPIUS-a, v študijskih letih 2008/09 in 2009/10 nismo uspeli pridobiti finančnih sredstev in smo udeležencem lahko ponudili le plačljiv tečaj. Na drugih tečajih ni bilo upada števila udeležencev, nekoliko manj udeležencev je bilo v primerjavi s preteklim letom le na Poletni šoli (31 udeležencev manj), ker se že tako rekoč vsakoletni štipendisti iz Clevelanda zaradi visokih prevoznih stroškov letos tečaja niso mogli udeležiti.

Slika 2: Število udeležencev po posameznih tečajjih

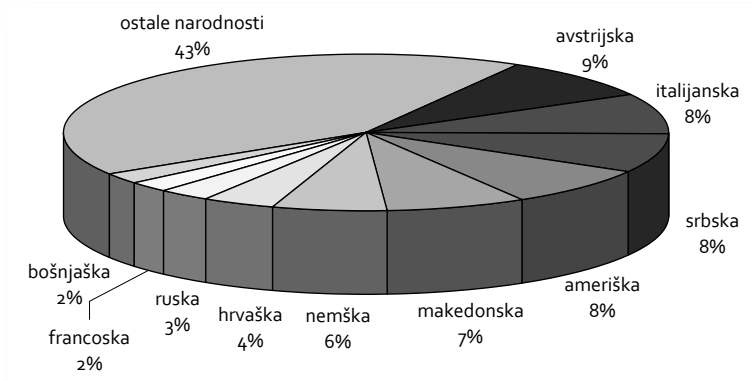
PŠ = Poletna šola, MPŠ = Mladinska poletna šola, Kor. dijaki = Tečaj za koroške dijake, POP = Popoldanski tečaj, ČŠ + JŠ = Celoletna in Jesenska šola, Mini = Mini tečaj, JUT = Jutranji tečaj, Ind = Individualni pouk, Int. jut = Intenzivni jutranji tečaj, ZŠ = Zimska šola, Eras = Tečaj za izmenjavne študente, Prip = Priprava na izpit, Konv = Konverzacija, Intenz = Intenzivni tečaj

Slika 3: Primerjava skupnega števila udeležencev v preteklih štirih letih

Tečajev za odrasle so se udeležili udeleženci 6g različnih narodnosti.

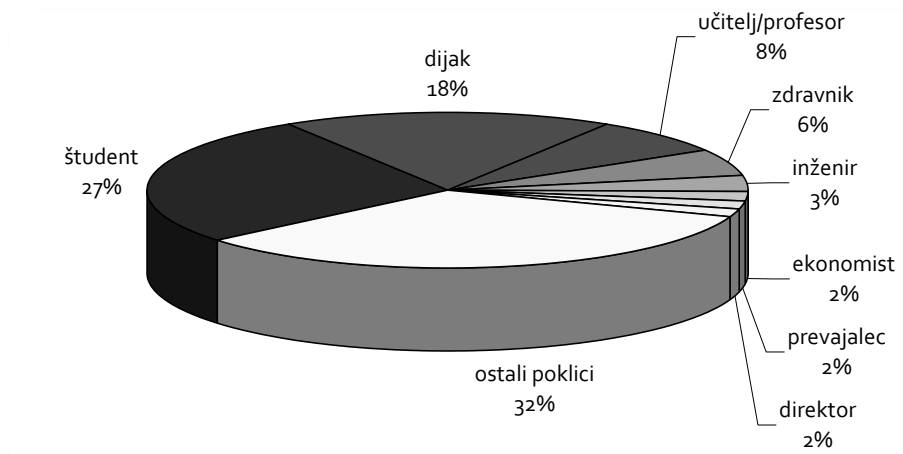
Slika 4: Narodnost udeležencev

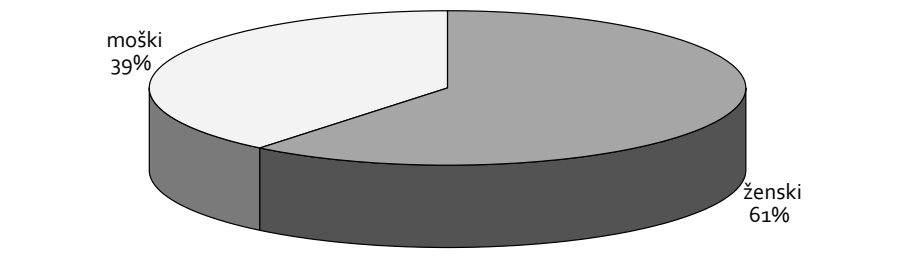
Opravljali so 89 različnih poklicev.

Slika 5: Poklic udeležencev

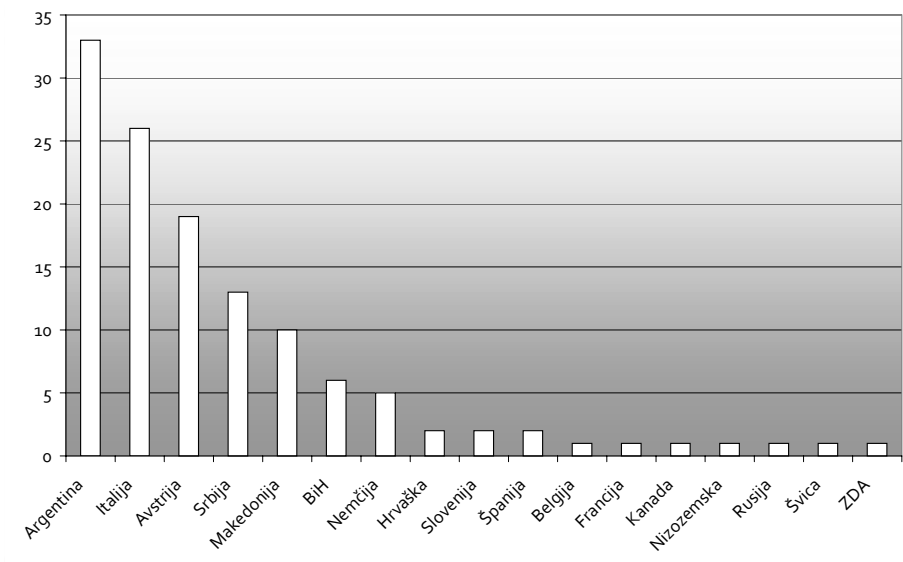
Po spolu so prevladovali ženske.

Slika 6: Spol udeležencev

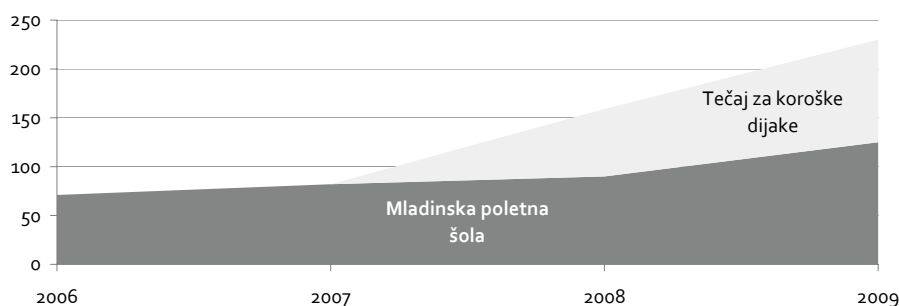

Število udeležencev mladinskih tečajev se je v zadnjih dveh letih močno povečalo.

Slika 7: Rast števila udeležencev na mladinskih tečajih

Slika 7: Narodnost udeležencev Mladinske poletne šole

3 Učitelji

Leta 2009 je v programu Tečajji slovenščine učilo 39 učiteljev, od tega 32 profesorjev slovenskega jezika in 7 študentov. Večina sodelujočih učiteljev je honorarnih sodelavcev Centra.

Sodelavci Tečajev slovenščine

Tjaša Alič	Mojca Jesenovec	Helena Nadižar
Simon Atelšek	Zvonka Kajba	Petra Pilka
Urban Batista (štud.)	Boris Kern	Staša Pisek
Tanja Bovha	Matej Klemen	Bojana Polak (štud.)
Mateja Cvelbar	Damjana Kern	Petra Pučnik
Nuša Dedo Lale	Jernej Ključevšek	Petra Rajk (štud.)
Katja Dragar	Mihaela Knez	Andreja Smrdelj (štud.)
Martina Eyer (štud.)	Tanja Kotnik (štud.)	Anja Strajnar
Anja Figelj	Katja Kralj	Mojca Stritar
Erika Gliha (štud.)	Tanja Kropivšek	Irena Sotlar
Simona Gotal	Jasna Maček	Melita Vešner
Svetlana Jandrič	Andreja Markovič	Magda Volk
Irena Jerovšek Vogrinc	Andrejka Močnik	Gita Vuga

Ob koncu večine tečajev izvedemo anonimno anketo, v kateri udeleženci ocenijo aktivnost pri pouku, razumljivost razlage in uporabo različnih metod pri posameznem učitelju. Povprečna ocena vseh učiteljev v letu 2009 je 4,75.

V letu 2009 je program Tečajji slovenščine vodila doc. dr. Nataša Pirih Svetina, za organizacijo tečajev pa sta skrbeli honorarni sodelavki Branka Gradišar in Petra Likar (od decembra zaposlena; nadomeščanje porodniške Jane Kete Matičič). Januarja 2009 je mesto vodje učiteljev prevzela Staša Pisek (nadomeščanje porodniške Tanje Jerman), kot vodja popoldanskih tečajev se ji je pridružila Tanja Bovha. Tečaje, namenjene otrokom oz. mladostnikom (Mladinska poletna šola in tečajji za koroške dijake), vodita in koordinirata Mihaela Knez in Damjana Kern.

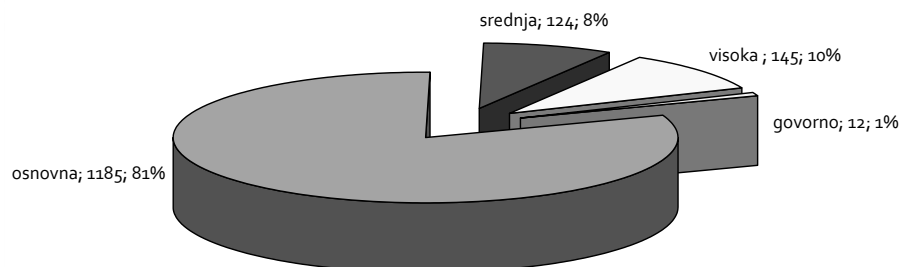
Izpitni center

dr. Ina Ferbežar

1 Kandidati

Slika 1: Kandidati za izpite iz znanja slovenščine po ravneh

V letu 2009 se je izpita iz znanja slovenščine na vseh treh ravneh udeležilo skupno 1466 kandidatov. Udeležbo kandidatov po posameznih ravneh kaže slika 1:

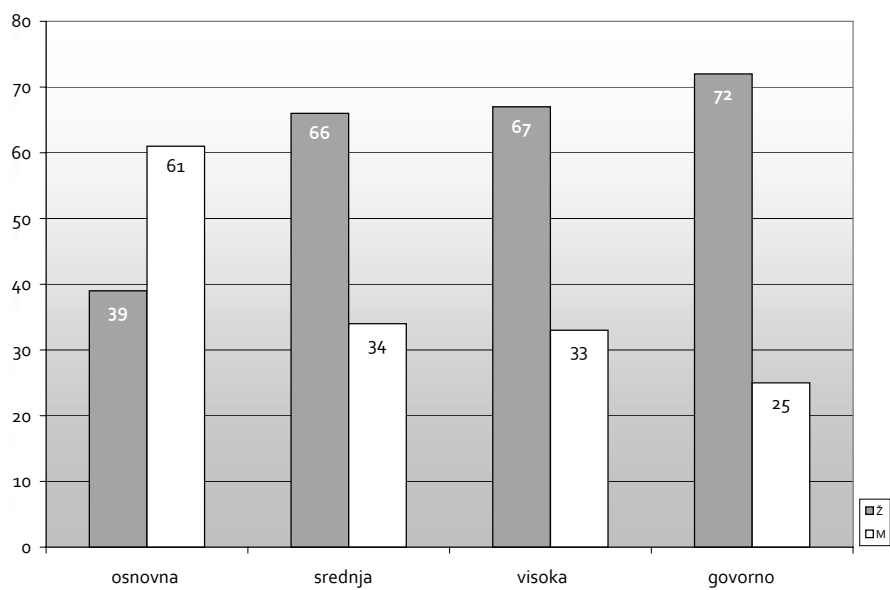

Primerjava z letom 2008 kaže porast kandidatov za dobrih 10 %, in to na račun kandidatov na osnovni ravni – teh je bilo v letu 2009 približno 200 več kot leto poprej, medtem ko je število kandidatov na srednji in visoki ravni leta 2009 v primerjavi z letom 2008 nekoliko upadlo (na srednji ravni s 142 na 124, na visoki pa s 161 na 145).

Povečanje števila kandidatov na osnovni ravni smo zabeležili zlasti v ljubljanski in primorski regiji ter v okolici Krškega.

Če kandidate primerjamo po spolu, lahko ugotovimo, da se izpita na osnovni ravni kar v treh četrtinah udeležujejo moški, na srednji in visoki ravni pa prevladujejo ženske (gl. sliko 2):

Slika 2: Kandidati po spolu (v %)

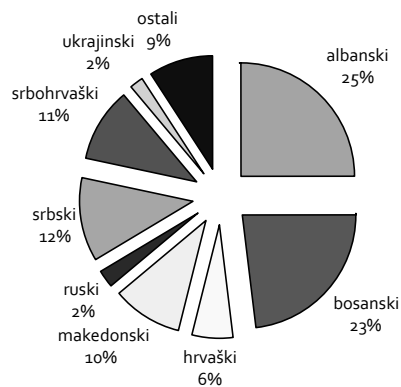

Med priseljenci v RS, ki opravljajo izpit iz znanja slovenščine, torej prevladujejo moški prosilci za slovensko državljanstvo, večina kandidatov na osnovni ravni namreč izpit še vedno opravlja za potrebe pridobitve slovenskega državljanstva (gl. tudi v nadaljevanju). Med tujimi študenti, vpisanimi na ljubljansko univerzo, ki opravljajo izpit na srednji ravni, in visoko izobraženimi iskanci zaposlitve (zlasti na področju medicine), ki se udeležujejo izpitov na visoki ravni, pa močno prevladujejo ženske.

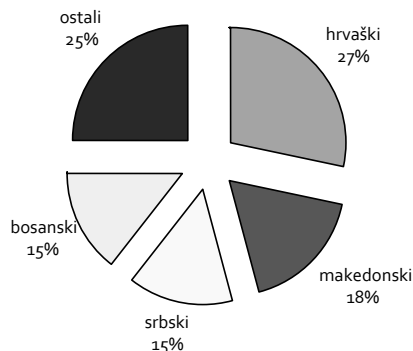
Kandidati za izpite na vseh treh ravneh so večinoma govorniki slovanskih jezikov, med njimi so vsa leta v veliki večini govorniki katerega od južnoslovanskih jezikov. Na osnovni ravni je leta 2007 zelo naraslo število albansko govorečih kandidatov; njihovo število od tedaj ostaja stabilno (približno četrtina vseh kandidatov tudi v letu 2009).

Slike 3, 4 in 5 kažejo odstotek kandidatov v letu 2009 glede na njihov prvi jezik:

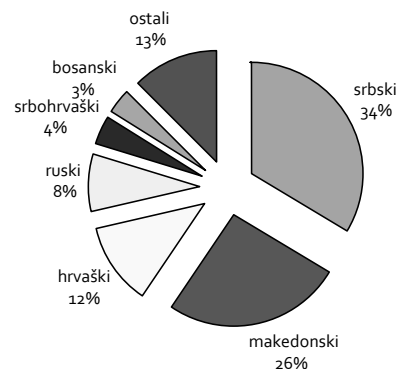
Slika 3: Prvi jezik kandidatov na osnovni ravni v %

Slika 4: Prvi jezik kandidatov na srednji ravni v %

Slika 5: Prvi jezik kandidatov na visoki ravni v %

Razlogi za opravljanje izpita, ki jih kandidati navajajo ob prijavi, se nekoliko spreminjajo: na osnovni ravni sicer prevladujejo prosilci za slovensko državljanstvo, a njihov odstotek iz leta v leto nekoliko upada (96 % leta 2007, 93 % leta 2008 in 91 % kandidatov leta 2009). Kandidatov, ki potrdilo o znanju slovenščine na osnovni ravni potrebujejo za zaposlitev, je bilo v letu 2009 nekoliko manj kot leto poprej (manj kot 3 %, leta 2008 4 %), med njimi močno prevladujejo nižje izobraženi delavci. 5 % kandidatov razloga za opravljanje izpita na osnovni ravni ni navedlo, gotovo pa so med njimi tako iskalci zaposlitve kot prosilci za slovensko državljanstvo.

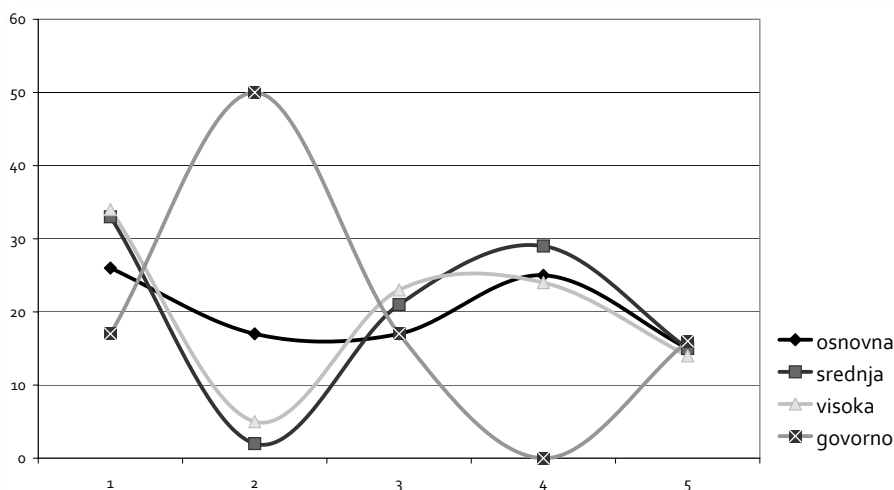
Zaposlitev je še vedno glavni razlog za opravljanje izpita na visoki ravni (85 % kandidatov), večinoma gre za iskalce zaposlitve s področja medicine (60 % zdravnikov), sledijo profesorji oz. učitelji (8 %, 11 % pa svojega »profila« ni navedlo). Na srednji ravni je bilo v letu 2009 precej manj kandidatov, ki potrdilo o znanju slovenščine potrebujejo zaradi šolanja (77 % v letu 2009, 88 % kandidatov leto poprej). Precej pa zadnja leta na srednji narašča število tistih, ki se izpita udeležujejo zaradi dela: 3 % leta 2007, 6 % leta 2008, 14 % leta 2009.

1.1 Uspeh kandidatov

Večina kandidatov je bila v letu 2009 uspešna: na osnovni ravni je izpit uspešno opravilo 74 % kandidatov, kar je nekaj odstotkov več kot leto poprej. Na srednji ravni je bilo uspešnih 67 % (3 % manj kot leta 2008) in na visoki 64 % (4 % več kot leta 2008), kot je razvidno tudi s slike 6. Na srednji in visoki ravni je večina pozitivno ocenjenih kandidatov dosegla zelo dober, dober in odličen uspeh, le nekaj jih je na celotnem izpitu dobilo oceno zadovoljivo. Takšen rezultat gre v prvi vrsti pripisovati bližini jezikov, na visoki ravni pa deloma tudi sistematični pripravi na izpit. Težave kandidatov na visoki ravni pogosto izvirajo iz dejstva, da ne živijo v Sloveniji in imajo stik s slovensčino praktično le na tečajih, ki jih obiskujejo doma, v Slovenijo pa pridejo le na izpit.

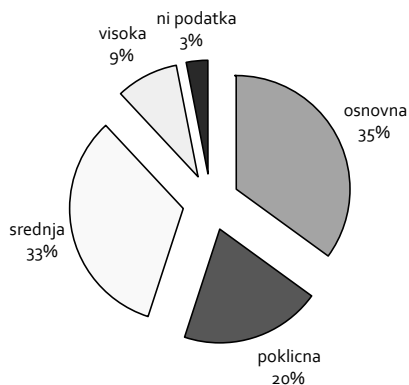
Uspeh kandidatov na izpitih na vseh treh ravneh kaže slika 6:

Slika 6: Uspeh kandidatov za izpite po ravneh (v %)

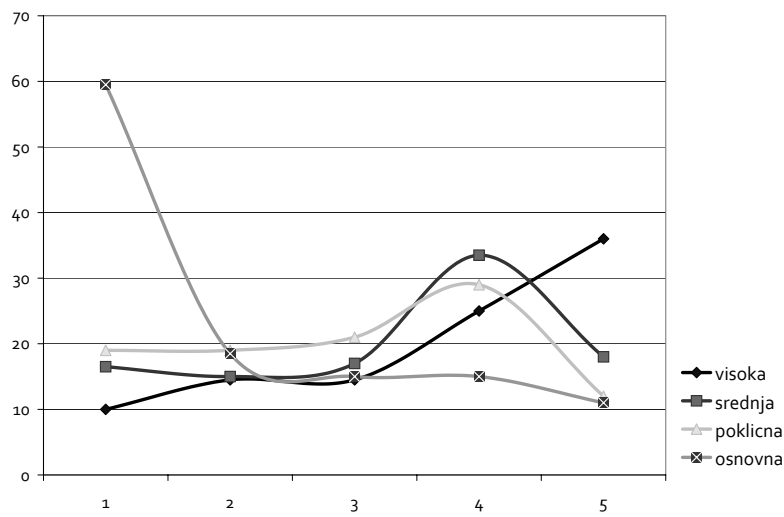
Uspeh, zlasti kar zadeva osnovno raven, gre v veliki meri pripisovati izobrazbi kandidatov. Izobrazbeno strukturo kandidatov na osnovni ravni kaže slika 7:

Slika 7: Izobrazbena struktura kandidatov na osnovni ravni (v %)

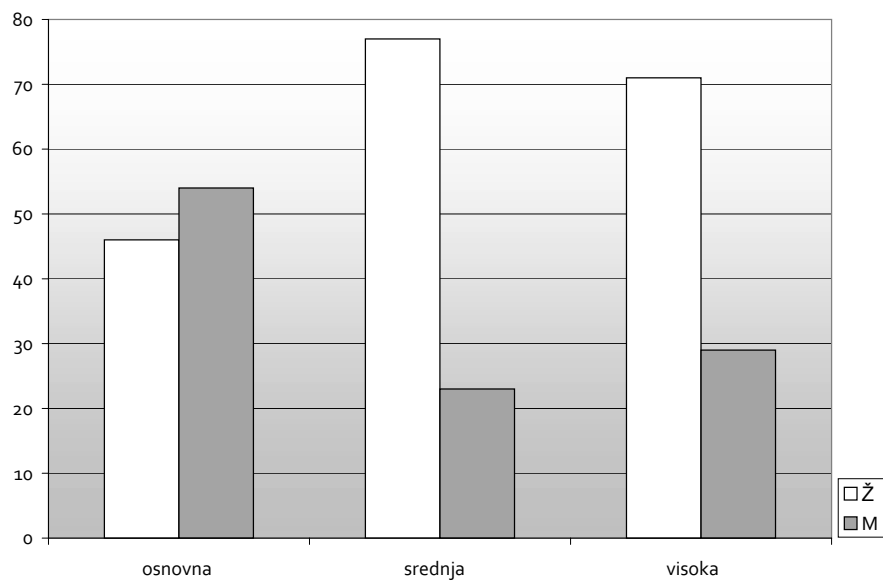
Med osnovno izobraženimi prevladujejo albansko govoreči kandidati (večinoma moški), nasprotno pa so rusko govoreči večinoma visoko izobraženi – med slednjimi močno prevladujejo ženske. Večina neuspešnih kandidatov ima le osnovno izobrazbo, višje izobraženi imajo na izpitu manj težav, kot kaže tudi slika 8:

Slika 8: Uspeh in izobrazba na osnovni ravni (v %)

Pregled rezultatov kaže, da so ženske na splošno na izpitu na vseh treh ravneh nekoliko uspešnejše od moških, zlasti to velja za prvo opravljanje izpita, kot kaže slika 9:

Slika 9: Uspeh kandidatov ob prvem opravljanju izpita – razlika med moškimi in ženskami (v %)

Razmeroma visok odstotek uspešnih kandidatov na osnovni ravni gre med drugim pripisovati tudi ocenjevalnim merilom, ko so do konca leta 2009 omogočala, da so izpit opravili tudi tisti, ki so bili negativno ocenjeni pri enem od pisnih delov izpita (pod pogojem, da so bili pri ostalih treh delih ocenjeni s povprečno oceno dobro 3 ali višje).¹ Takšnih je bilo v letu 2009 175 ali slabih 15 % vseh kandidatov. Kot vsa leta doslej so kandidati z oceno zadovoljivo večinoma nezadostno ocenjeni pri pisanju (kar 12 % vseh kandidatov na osnovni ravni), manj težav imajo pri poslušanju in branju (skupaj le 31 kandidatov ali manj kot 3 %).

Konec leta 2009 je Svet Izpitnega centra Senatu FF predlagal spremembo ocenjevalnih meril: odtlej za vse tri ravni velja, da mora biti za končno pozitivno oceno na izpitu vsak izmed štirih oz. petih delov izpita ocenjen pozitivno. To za izpite na osnovni ravni pomeni, da se bo – ob predpostavki, da bodo številke ostale približno enake – za 15 % povečalo število neuspešnih kandidatov. Skupno torej lahko pričakujemo kar 40 % neuspešnih kandidatov na osnovni ravni. Takšen rezultat bo terjal ustrezne ukrepe in razmislek, kako kandidate motivirati za obiskovanje brezplačnih tečajev, ki jih država z Uredbo o integraciji tujcev (Ur. list 65/2008) ponuja tujim državljanom.

Uredba tujim državljanom iz tretjih držav omogoča tudi brezplačno opravljanje izpita, ne le obiskovanje tečajev. V letu 2009 so se z napotilom MNZ brezplačnega izpita udeleževali kandidati le na osnovni ravni. Tako se je po Uredbi od pomladi, ko se je le-ta začela uresničevati tudi v praksi, izpita na osnovni ravni udeležilo 391 ali tretjina vseh kandidatov na osnovni ravni. Izpita iz govornega sporazumevanja so se po Uredbi udeležili trije kandidati.

2 Izpitni roki, organizacija dela

Izpitni iz znanja slovenščine so bili v letu 2009 izvedeni na petih (osnovna raven) oz. štirih izpitnih rokih (visoka raven), izpitnih rokov na srednji ravni pa je bilo šest. Večino izpitov na osnovni ravni je bila izvedena zunaj IC na 13 ustanovah po vsej Sloveniji. Izpite na obeh višjih ravneh smo izvedli v Izpitnem centru.

V letu 2009 se je število t. i. zunanjih izvajalcev zmanjšalo (s 17 leta 2008 na 13 v letu 2009); glavni razlog je bil upadanje števila kandidatov, z nekaterimi ustanovami pa IC ni podaljšal pogodbe o sodelovanju zaradi nespoštovanja pravil o izvajanju izpitov in navodil za izvajalce (odstopanje od standardiziranih postopkov izvajanja izpitov in ocenjevanja).

3 Izobraževanje

28. marca pa smo izvedli redni letni seminar za izpraševalce, nekaj seminarjev o testiranju pa je bilo izvedenih tudi v okviru izobraževanja učiteljev slovenščine kot drugega in tujega jezika (gl. poročilo programa Izobraževanje).

4 Domači projekti

Tik pred natisom je zbirka nalog za pripravo na izpit na srednji in visoki ravni Pot do izpita, ki je nastala na podlagi gradiva na tečajih priprave na izpit iz znanja slovenščine na srednji in visoki ravni.

Sodelavci IC smo sodelovali pri pravilniku k Strategiji o integraciji in pripravi programov učenja slovenskega jezika in spoznavanja slovenske družbe. Nekateri predlogi in pobude v zvezi s Pravilnikom o programih za integracijo tujcev (Ur. list 25/2009) so bili sprejeti, predlog programa za spoznavanje slovenske družbe, ki smo ga pripravili v IC, pa je bil s strani Ministrstva za šolstvo zavrnjen.

Spomladi 2009 je Ministrstvo za notranje zadeve objavilo razpis za izvajalce programov integracije, vendar se zaradi nedorečenosti razpisa IC nanj ni prijavil. Se je pa oktobra 2009 doc. dr. N. Pirih Svetina udeležila posveta v zvezi z izvajanjem programov integracije v organizaciji Direktorata za migracije in integracijo pri Ministrstvu za notranje zadeve.

Jeseni 2009 smo v IC začeli pripravljati smernice za usklajevanje programa Slovenščina za tujce s Skupnim evropskim jezikovnim okvirom (slovenski prevod je v fazi recenziranja in revidiranja, »surovo« gradivo pa za potrebe najbolj osnovnega usklajevanja zadošča). Usklajevanje bo imelo za posledico ustrezno prenovno programa Slovenščina za tujce v prihodnjem letu.

5 Mednarodno sodelovanje

Projekt Tempus II, ki se je uspešno zaključil julija 2008 z odprtjem Centra za makedonščino kot tuji jezik CETISMAK na Filološki fakulteti univerze v Skopju, je dobil svoje nadaljevanje s projektom Tempus IV: ta ima za cilj nadgradnjo obstoječega certifikatnega sistema (s testi na ravni C1 in učbeniki na ravneh A2, B1 in C1) ter oblikovanje študijskega programa makedonščine kot tujega jezika na več makedonskih univerzah.

Dr. Ina Ferbežar je bila izvoljena v Izvršni odbor (angl. Executive Committee) združenja ALTE in se v ta namen udeležila rednega letnega srečanja članic združenja, ki je bil novembra 2009 v Maynoothu na Irskem.

¹ Na srednji in visoki ravni je že od vsega začetka pogoj za uspešno opravljen izpit pozitivna ocena vsakega izmed petih delov izpita.

V decembru 2009 se je IC v okviru združenja prijavil na razpis EPSO (European Personnel Selection Office), in sicer za pripravo jezikovnih testov iz poslušanja in branja na ravni C2 za prevajalce in tolmače Evropske unije za 24 evropskih jezikov (jeziki vseh članic EU in hrvaščina).

6 Kadrovske zadeve in razvoj programa

V IC je od pomladi 2009 polno zaposlena le še poslovna tajnica. Strokovna sodelavka Damjana Kern, ki je bila na IC zaposlena polovično, se je za potrebe projekta v okviru ESS Uspešno vključevanje otrok, učencev in dijakov migrantov v vzgojo in izobraževanje za leto in pol prezaposlila na projekt (gl. poglavje Projekti), I. Ferbežar pa opravlja tudi delo vodje Centra za slovenščino. Tako se delovanje IC lahko zagotavlja le ob ustrezni podpori drugih sodelavcev CSD/TJ (ti ob svojih rednih nalogah prevzemajo določene naloge IC v obliki nadur ali honorarno) ter z nekaterimi zunanjimi sodelavci, ki z IC že dolga leta sodelujejo kot člani izpitnih komisij in avtorji izpitnih gradiv. Glede na razvojne naloge, ki si jih je IC zadal v naslednjih letih (različni projekti, prenova programa Slovenščina za tujce, redno izobraževanje in spremljanje izvajalcev izpitov), pomanjkanje človeških (in zlasti finančnih) virov zagotovo pomeni veliko zavoro.

Izobraževanje učiteljev slovenščine kot drugega/tujega jezika

doc. dr. Nataša Pirih Svetina, Mihaela Knez

1 Izobraževalni seminarji

V koledarskem letu 2009 smo sodelavci Centrovega programa Izobraževanje poleg redne ponudbe najrazličnejših izobraževalnih oblik, namenjenih predvsem sodelavcem Centra za slovenščino, izvajali tudi dejavnosti, s katerimi smo svoja znanja in izkušnje prenašali tudi na različne druge naslovnike. V letu 2009 se je zelo okrepilo sodelovanje z različnimi organizacijami izven Slovenije, ki skrbijo za izobraževanje učiteljev slovenščine.

2 Mesečna izobraževanja za učitelje v programu Tečajji slovenščine

Izvedenih je bilo nekaj izobraževalnih srečanj, ki smo jih poimenovali s skupnim imenom Iz prakse za prakso in so bila izvedena za učitelje, ki na tečajih Centra za slovenščino poučujejo slovenščino med letom. Vodji učiteljev na Tečajjih slovenščine, Staša Pisek in Tanja Bovha, sta 25. 3. 2009 za učitelje izvedli kreativno delavnico, v kateri se je iskalo odgovore na najbolj pereča vprašanja, ki se porajajo pri jezikovnem pouku (18 udeležencev). Matej Klemen je 13. 5. vodil delavnico z naslovom Literarna besedila pri pouku slovenščine (17 udeležencev). S serijo tovrstnih seminarjev smo nadaljevali jeseni, 19. 11. je doc. dr. Nataša Pirih Svetina izvedla seminar Izobraževanje za individualno poučevanje slovenščine, ki se ga je udeležilo 15 (bodočih) učiteljev.

3 Junjski in decembrski izobraževalni seminar za sodelavce Centra ter avgustovsko srečanje za lektorje STU

Zaradi zgodnjega začetka poletnih prireditev v letu 2009 je bil junjski izobraževalni seminar zgolj enodnevni. V prvem delu srečanja se je s predavanjem predstavil Peter Svetina s temo Sinji in malo manj sinji galebi: slovenska književnost v družbenem kontekstu, sledili sta dve jezikoslovno kontrastivno obarvani predavanji in delavnici. Uršula Krevs Birk je spregovorila o slovensko-nemški kontrastivi, Tanja Balažič Bulc pa o slovensko-hrvaški kontrastivi. Popoldanski del programa je bil namenjen delavnici ob predstavitvi novega učbeniškega kompleta *Slovenska beseda v živo 3*. Ob koncu seminarja so bili predstavljeni aktualni projekti, v katerih sodeluje Center, in novejša publikacije.

Avgusta je potekal dvodnevni izobraževalni seminar za lektorje, ki poučujejo slovenščino na univerzah v tujini (glej Poročilo STU).

22. in 23. decembra je potekalo izobraževalno-organizacijsko srečanje sodelavcev STU. Izobraževalnega dela so se udeležili tudi sodelavci Tečajev slovenščine.

4 Seminar za izpraševalce na izpitih iz znanja slovenščine na osnovni ravni

V okviru IC je bil 28. marca 2009 izveden seminar za organizatorje izpitov in izpraševalce na izpitih, na katerem je bilo predstavljeno letno poročilo IC za leto 2008, organizacijske zadeve in novosti. Praktični del seminarja je predstavljalo usposabljanje za kakovostnejšo izvedbo ustnega dela izpita iz znanja slovenščine na osnovni ravni.

5 Seminar za učitelje, štipendiste po Ozimskih sporazumih

V januarju 2009 je bil izveden drugi del izobraževalnega seminarja za učitelje in učiteljice iz Italije, ki so študijsko leto 2008/09 kot štipendisti MŠŠ po Ozimskih sporazumih preživel v Sloveniji na izpopolnjevanju v slovenskem jeziku in stroki.

V oktobru 2009 je bil nato izveden prvi del seminarja za novo generacijo osmih slovenskih učiteljev oz. vzgojiteljev iz Italije. V prvem delu je bil izveden intenzivni tečaj slovenskega jezika, ki se je usmerjal predvsem na slovensko-italijansko kontrastivno problematiko. Tečaj se nadaljuje marca 2010. O specializiranem tečaju in seminarju za slovenske učitelje iz Italije je bilo pripravljeno posebno poročilo in poslano financerju – Ministrstvu za šolstvo in šport.

6 Začetno in nadaljevalno usposabljanje za poučevanje slovenščine kot tujega jezika

V marcu in aprilu 2009 je bilo organizirano nadaljevalno usposabljanje za poučevanje slovenščine kot tujega jezika. Udeležilo se ga je 15 udeležencev. V okviru 20-urnega seminarja so bile obravnavane naslednje teme: metode kombiniranega učenja slovenščine, učenje slovnice v okviru pouka slovenščine kot tujega jezika, merjenje jezikovnega znanja, pisanje pri pouku slovenščine kot tujega jezika ter učenje besedišča pri pouku slovenščine kot tujega jezika.

7 Sodelovanje na seminarjih za učitelje, ki slovenščino poučujejo v tujini

V januarju 2009 so se izvajali izobraževalni seminarji za učitelje slovenščine iz Italije na sedežu Slovenskega deželnega zavoda za poklicno izobraževanje (SDZPI) v Gorici.

Sodelavci Centra za slovenščino smo z različnimi prispevki sodelovali na seminarjih, ki jih za učitelje slovenščine v tujini ali zamejstvu organizira Zavod RS za šolstvo. 16. aprila je bil učiteljem dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture predstavljen predlog novega učnega načrta za ta predmet, ki sva ga pripravili in predstavili Mihaela Knez in doc. dr. Nataša Pirih Svetina, 22. junija pa je na seminarju za slovenske učitelje v Porabju Mihaela Knez izvedla delavnico z naslovom Skladnja pri pouku slovenščine kot drugega jezika.

Septembra je bilo v okviru 44. seminarja za vzgojitelje, učitelje in profesorje šol s slovenskim učnim jezikom v Italiji (organizira ga ZRSŠ), ki je potekal na Opčinah, izveden poseben 8-urni seminar za učitelje slovenščine kot drugega jezika na šolah s slovenščino kot učnim jezikom na Tržaškem in Goriškem. Seminarja se je udeležilo 25 učiteljev, izvedli pa sta ga Mihaela Knez in doc. dr. Nataša Pirih Svetina.

Konec oktobra je bil v Bistrici na Zilji na Koroškem v sodelovanju s Pedagoško visoko šolo iz Celovca organiziran dvodnevni izobraževalni seminar za učitelje iz dvojezičnih šol na avstrijskem Koroškem. Učitelji so nato obiskali tudi Ljubljano in prisostvovali pouku slovenščine na Jesenski šoli slovenskega jezika.

Od 20. do 22. novembra smo na povabilo Valerije Perger že četrto leto zapored izvedli 16-urni izobraževalni seminar za slovenske učitelje v Porabju. Učiteljem so bili predstavljeni pristopi in metode dela pri poučevanju slovenščine kot drugega jezika ter delo z učbenikom Slovenska beseda v živo 3.

8 Priprave učiteljev za poučevanje slovenščine v tujini

V prvem tednu julija so v sodelovanju z ZRSŠ in MŠŠ potekale priprave za učitelje dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture, ki so s svojim delom v tujini prvič začeli septembra 2009. V okviru priprav so si učitelji ogledali, kako poteka pouk na Mladinski poletni šoli in Poletni šoli, pripravili kratko analizo pouka ter se udeležili štiriurnega predavanja z delavnico o metodah dela pri pouku slovenščine kot drugega jezika.

9 Novi projekti v okviru programa Izobraževanje

V okviru programa Izobraževanje se pripravljamo na sodelovanje pri različnih evropskih in regionalnih projektih, ki jih organizirajo in vodijo izobraževalne organizacije v Italiji in Avstriji.

Založništvo

Mateja Lutar

1 Publikacije simpozijev Obdobja in Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture

Založništvo Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik poteka vzporedno z različnimi programi. V letu 2009 je aktivno sodelovalo pri pripravah ter tisku znanstvenih in strokovnih publikacij: zbornikov predavanj obeh večjih znanstvenih in strokovnih prireditvev v organizaciji Centra, tj. simpozija Obdobja ter Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture. Produktivno je bilo tudi na področju učbenikov in priročnikov za učenje slovenščine kot drugega/tujega jezika. V okviru različnih dejavnosti je tekla priprava priložnostnih publikacij ter informativnega in predstavitvenega gradiva posameznih programov Centra. Spremembe so se zgodile tudi na kadrovskem področju, saj je delovno mesto mag. Metke Lokar prevzela Mateja Lutar. Jeseni smo oblikovali tudi delovno skupino, ki skrbi za načrtovanje tiskov, in sicer predvsem za vsebinsko načrtovanje, razvoj smernic založništva (elektronsko založništvo), pripravo različnih razpisov in predlogov za avtorje posameznih gradiv, ki bodo zapolnila vrzeli v dosednji učbeniški ponudbi in oblikovala mrežo dodatnih učnih gradiv. Konec leta 2009 smo z oblikovalko Nino Urh začeli z načrtovanjem celostne podobe Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik in tako pripravili logotip Centra.

Med znanstvene publikacije Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik se po tradiciji na prvo mesto uvrščajo zborniki predavanj mednarodnih simpozijev Obdobja. Letos sta izšla dva zbornika, in sicer *Slovenska narečja med sistemom in rabo* (Obdobja 26; 2009) ter *Infrastruktura slovensčine in slovenistike* (Simpozij Obdobja 28, 2009), v pripravi pa je zbornik *Reformacija na Slovenskem (ob 500-letnici Trubarjevega rojstva)* (Obdobja 27).

Zbornik Simpozija Obdobja 26 z naslovom *Slovenska narečja med sistemom in rabo* (606 str., 400 izv.), ki je izšel novembra 2009, je uredila Vera Smole. V zborniku so na znanstveno poglobljen način obravnavana narečja oz. zemljepisna narečja. Raznolikost sodelujočih avtorjev se kaže v metodah in pristopih oz. jezikoslovnih šolah ter aplikacijah raziskav drugih jezikovnih zvrsti na narečno. Obravnavane so različne funkcijske zvrsti znotraj samih narečij, kar zagotavlja razvoj znanstvene in strokovne terminologije in daje velik pomen za znanstveno področje na eni in študijski proces na drugi strani, saj bo kar nekaj prispevkov model za nadaljnje raziskave. Prispevki so tako odsev trenutnega stanja (področij in nivoja raziskav) same narečjeslovne stroke in širšega zanimanja zanjo. Zbornik je razdeljen na pet tematskih sklopov: Narečja v zgodovini oblikovanja knjižnih jezikov, Vsebine in metode sodobnih narečjeslovnih raziskav, Raba narečij v vsakdanjem sporazumevanju, Narečja v umetnosti, šolstvu in medijih – namen in učinek njihove rabe, Narečjeslovnji projekti – predstavitev.

Letošnji 28. simpozij je poleg aktualnosti teme, na kar kaže dober odziv sodelujočih avtorjev, prinesel še nekaj novosti; spremenjen recenzentski postopek in izid zbornika pred samim začetkom simpozija. Zbornik *Infrastruktura slovensčine in slovenistike* (Simpozij Obdobja 28, 476 str., 450 izv.) je uredil Marko Stabej, v njem pa je zbranih kar 65 prispevkov. Kot pravi urednik, je z izbrano temo želel spodbuditi znanstveno razpravljanje o posameznih elementih infrastrukture slovenskega jezika in o infrastrukturi slovenistike kot stroke ter tako ozavestiti raziskovalno in strokovno skupnost, da morajo biti posamezna raziskovalna in strokovna dejanja v tesni medsebojni povezanosti in hierarhično strukturirana, če naj jezikovni skupnosti ponudijo tisto, kar v sodobnosti potrebuje ne le za preživetje, temveč za kakovostno življenje.

Simpozij Obdobja 27 z naslovom *Reformacija na Slovenskem (ob 500-letnici Trubarjevega rojstva)* (20.–22. november 2008), ki je bil posvečen vprašanju slovenske in slovanske reformacije 16. in začetka 17. stoletja, je v postopku urejanja (ur. Aleš Bjelčevič).

Junija 2009 je v sklopu 45. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture izšel še en zbornik predavanj, ki so vezana na krovno temo *Telo v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi* (ur. Mateja Pezdirc Bartol, 224 str., 600 izv.). Telo je predmet raziskav najrazličnejših znanstvenih disciplin, tako znotraj humanistike kot znotraj naravoslovja. Z namenom, da bi krovno temo predstavili iz različnih zornih kotov, so bili k sodelovanju povabljeni strokovnjaki z različnih področij: jezikoslovci, literarni zgodovinarji, filmski, gledališki in plesni teoretiki, sociologi, umetnostni zgodovinarji, kulturni antropologi, filozofi ...

2 Učbeniki in priročniki za učenje slovenščine kot drugega/tujega jezika

2.1 Slovenska beseda v živo 3

Seminarski zbornik oblikujejo študije predavateljev, ki se začnejo z jezikoslovnimi temami, se prelijejo v literarne in razlijejo po različnih oblikah umetniškega ustvarjanja, v katerih kot izrazno sredstvo ali pa predmet upodobitve sodeluje človeško telo. Sledijo prispevki treh izbirnih tečajev, in sicer jezikoslovnega, literarnega ter Parade mladih. Zbornik zaključuje predstavitev celodnevne ekskurzije na Kras in Obalo.

Krovna tema odpira številna vprašanja ter daje izhodišča za nove raziskovalne projekte, saj se razmišljanja predavateljev dotikajo širšega razumevanja telesa in telesnosti med osebnim in družbenim, torej telesa, ki kot takšno vstopa v slovenski jezik, literaturo in kulturo.

Leto 2009 je bilo na področju učbenikov in priročnikov zelo produktivno, saj je izšel učbeniški komplet *Slovenska beseda v živo 3* in učbenik *Gremo naprej*. V elektronski obliki pa sta izšla tudi dva priročnika za učitelje, in sicer *Priročnik za učitelje k učbeniku Slovenska beseda v živo 2* in *Priročnik za učitelje k učbeniku Gremo naprej*. Oba sta brezplačno dostopna na spletnih straneh Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik. Nadaljujemo s pripravo učbenika *Priprava na izpit iz slovenščine*, ki nastaja v okviru Izpitnega centra. V prizadevanjih za čim širšo promocijo slovenščine in Slovenije je bila konec leta 2008 realizirana ideja o promocijski knjižici *Žepna slovenščina/Početk Slovene*. Glede na dober odziv širše javnosti tečejo dogovori in priprave za prevode knjižice v različne jezike (italijanščino, nemščino, madžarščino, francoščino in ruščino) ter priprave za prevod in priredbo učbenika *A, B, C ... 1, 2, 3 gremo* v albanščino. V letu 2009 sta bila ponatisnjena učbenika *A, B, C ... 1, 2, 3 gremo* in *Slovenska beseda v živo* ter dotis *Slovenske besede v živo 3a*.

Učbeniški komplet *Slovenska beseda v živo 3* za izpopolnjevalni tečaj slovenščine kot drugega/tujega jezika so pripravile avtorice Andreja Markovič, Mihaela Knez, Mojca Stritar in Nina Šoba. Namenjen je odraslim udeležencem tečajev ali študentom slovenščine, ki želijo svoje znanje nadgraditi do ravni učinkovitosti (C1) ali celo višje. Obsega dva dela: učbenik in delovni zvezek *Slovenska beseda v živo 3a* (148 str.; 160 str.) ter učbenik in delovni zvezek *Slovenska beseda v živo 3b* (148 str.; 136 str.). Vsakemu delu sta priloženi dve zgoščenki z avdio in videoposnetki.

Gradivo sestavlja 10 enot, usklajenih s programom Slovenščina za tujce in smernicami, ki jih za to stopnjo podaja *Skupni evropski referenčni okvir za jezike*. Tako v delu a prvi dve enoti obravnavata življenje posameznika v vsakdanjiku, v prostem času in v odnosu do drugih ljudi, naslednje tri pa ponujajo informacije o slovenski kulturi, zgodovini in družbeno-političnem življenju v Sloveniji in zunaj nje. Enote dela b so namenjene obravnavi socialne problematike, medijev, aktualnih tem v znanosti in jeziku, ki se pojavlja v poslovnih besedilih. Deseta enota je ponavljalna in povzema obravnavane teme. Študente najprej spodbuja, naj razmislijo o svojih jezikovnih zmožnostih, nato pa predstavlja vrsto dejavnosti, ob katerih lahko preverijo, kaj so se naučili. Tako na koncu dela a in kot dela b je kratek pravopisni dodatek. Oba učbenika dopolnjujeta tudi delovna zvezka, v katerih je zbrana vrsta raznolikih vaj za utrjevanje obravnavanega besedišča ter slovničnih in sporazumevalnih vzorcev.

2.2 Gremo naprej

2.3 Priročnik za učitelje k učbeniku Slovenska beseda v živo 2

2.4 Priročnik za učitelje k učbeniku Gremo naprej

Učbenik za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika *Gremo naprej*, ki so ga pripravile Ivana Petric Lasnik, Nataša Pirih Svetina in Andreja Ponikvar (120 str.), je namenjen tujim govorcem slovenščine na nižji nadaljevalni stopnji, ki se želijo naučiti slovensko predvsem za vsakdanje sporazumevanje v Sloveniji. Učbenik je predviden za delo z učiteljem, predvsem v skupini študentov, ki so se slovenščino že učili po učbeniku *A, B, C... 1, 2, 3 gremo* ali katerem drugem gradivu za začetnike. Uporabljali pa ga bodo lahko tudi tisti, ki so se osnovnih sporazumevalnih vzorcev in slovničnih struktur v slovenščini naučili sami. Stopnja jezikovnega znanja, ki naj bi jo dosegli ob obravnavi učbenika, je primerljiva z ravno B1 *Skupnega evropskega referenčnega okvira za jezike*. Učbenik sestavlja osem osrednjih enot, ki jim sledi obravnava slovnice in posebne vaje za utrjevanje slovničnih struktur. Vajam so dodane rešitve, v učbeniku je tudi prepis vseh zvočnih posnetkov, zbranih na zgoščenci. Ob učbeniku so avtorice pripravile tudi priročnik za učitelje, ki vsebuje obsežno gradivo za fotokopiranje, s katerim bodo učitelji učinkovito popestrili svoj tečaj.

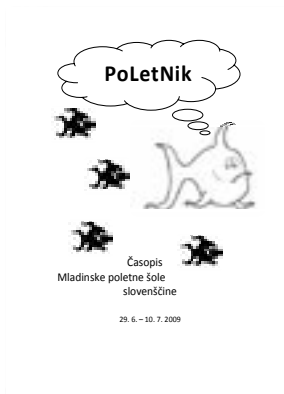
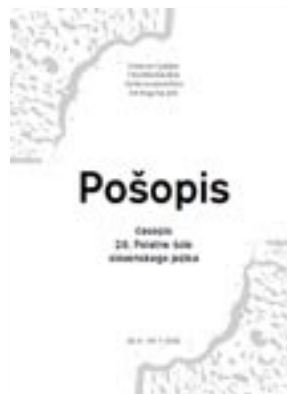
Priročnik za učitelje k učbeniku Slovenska beseda v živo 2, avtorice Andreje Markovič, Mihaele Knez in Nine Šoba, obsega 184 strani in je nastal kot dopolnjujoči del učbeniškega kompleta s tem naslovom. V njem so zbrana pojasnila k posameznim delom učbenika in predlogi za obravnavo učnega gradiva v razredu.

V priročniku je zbranih mnogo zamisli, kako učinkovito uporabljati učbenik in ga nadgrajevati, prav tako so obsežne in natančne razlage slovničnih strani. Priročnik dosledno in po vrsti sledi gradivu iz učbenika, za lažjo orientacijo so ob opisih dejavnosti navedene številke strani učbenika, na katere se razlaga nanaša. Prav tako so v pomoč kazalke, ki usmerjajo na smiselne povezave med besedili, rubriko Besedni zaklad, slovnico in vajami v delovnem zvezku. Priročnik je brezplačno dostopen na spletni strani Centra za slovenščino (www.centerslo.net → založništvo → priročniki).

Avtorice priročnika, Ivana Petric Lasnik, Nataša Pirih Svetina in Andreja Ponikvar, v uvodnem delu priročnika predstavljajo splošne smernice za delo z učbenikom in nekaj namigov, kako lahko z nalogami v učbeniku in vajami v slovničnem delu razvijajo različne jezikovne zmožnosti študentov. Osrednji del priročnika po posameznih enotah vodi od naloge do naloge ter podaja veliko idej za izvedbo nalog v razredu in za razširitev oz. nadgradnjo posameznih vsebin. V zadnjem delu priročnika so v *Gradivu za fotokopiranje* zbrane dodatne vaje, ki se tematsko navezujejo na posamezne enote, namenjene pa so utrjevanju bodisi besedišča in vzorcev bodisi slovničnih vsebin. Poleg dodatnih vaj je v *Gradivu za fotokopiranje* tudi slikovno gradivo iz učbenika, ki je uporabno za različne dodatne dejavnosti za samostojno pripravo (npr. konverzacija, opis slik ipd.). Priročnik je brezplačno dostopen na spletni strani Centra za slovenščino (www.centerslo.net → založništvo → priročniki).

3 Priložnostne publikacije, informativno in predstavitevno gradivo

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik in njegovi programi predstavljajo svoje dejavnosti z raznovrstnimi informativnimi zloženkami in knjižicami, programi in vodniki prireditvev ter podobnim gradivom. Med drobni tisk pa na Centru štejemo tudi časopise, ki jih soustvarjajo udeleženci različnih tečajev v organizaciji Centra: to so na primer *Pošopis*, ki že vrsto let nastaja na Poletni šoli, *Poletnik*, ki spremlja Mladinsko poletno šolo, *Zimopis*, ki ga vsako leto pripravijo na Zimski šoli ter *Dobesednik*, ki dvakrat letno izide v okviru Spomladanske in Jesenske šole.

Raziskovalni in aplikativni projekti

Tjaša Alič, Damjana Kern, Matej Klemen, Mihaela Knez, doc. dr. Nataša Pirih Svetina

1.1 TOOL² – Tools for Online and Offline Language Learning (Orodja za kombinirano učenje jezikov)

Sodelavci Centra za slovenščino so v letu 2009 sodelovali v različnih domačih in mednarodnih raziskovalnih in aplikativnih projektih. Projekt Lint – Language in Tourism/ Jezik v turizmu je bil zaključen v letu 2008, v letu 2009 pa je prejel *Evropsko jezikovno priznanje*, ki ga podeljuje Cmeplus na podlagi evropskih meril za izbor. Evropski prioriteti, ki sta predstavljali temelj projektov, sta bili v letih 2008/09 medkulturni dialog in jeziki v poslovnem svetu. Nagrado je avtoricam slovenske projektne skupine evropskega projekta LINT, Tanji Jerman, Evi Šprager, Tjaši Alič, Staši Pisek in dr. Ini Ferbežar, podelil minister RS za šolstvo in šport, dr. Igor Lukšič.

V obdobju od leta 2006 do 2009 je bil Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik partner v evropskem projektu TOOL² (Tools for Online and Offline Language Learning), pri katerem je bil vzpostavljen sistem za kombinirano učenje jezikov na spletu in v klasični učilnici (fleksibilna kombinacija učenja v razredu in učenja na daljavo s pomočjo interneta) na stopnji A2 za nizozemski, estonski, madžarski, malteški in slovenski jezik. Ob spletnem gradivu so nastali tudi priročniki za učitelje in študente, ki bodo v pomoč pri kombinaciji klasičnega učenja v razredu in učenja na daljavo s pomočjo interneta.

V letu 2009 je bilo dokončano obsežno učno gradivo za kombinirani tečaj slovenščine (3 moduli s 4 enotami, ki jih sestavljajo besedila z vajami za branje in poslušanje, slovnične vaje, vaje za besedišče ...) ter priročnika za učitelje in študente, ki bosta pomagala usmerjati potek tečaja. Izveden je bil 12-tedenski kombinirani tečaj TOOL², kjer je bilo gradivo preizkušeno. Junija 2009 se je Andreja Markovič udeležila zaključne konference partnerjev projekta TOOL² v Romuniji.

Slovensko sodelovanje pri projektu je koordinirala doc. dr. Jana Zemljarič Miklavčič, gradivo so izdelale Andreja Markovič, dr. Mojca Stritar in Andrejka Močnik, za postavljanje gradiv na splet in ostalo tehnično podporo je poskrbela Damjana Kern, pilotiranje tečajev pa so izvajale Damjana Kern, Branka Gradišar in Petra Likar.

1.2 Uspešno vključevanje otrok, učencev in staršev migrantov v vzgojo in izobraževanje

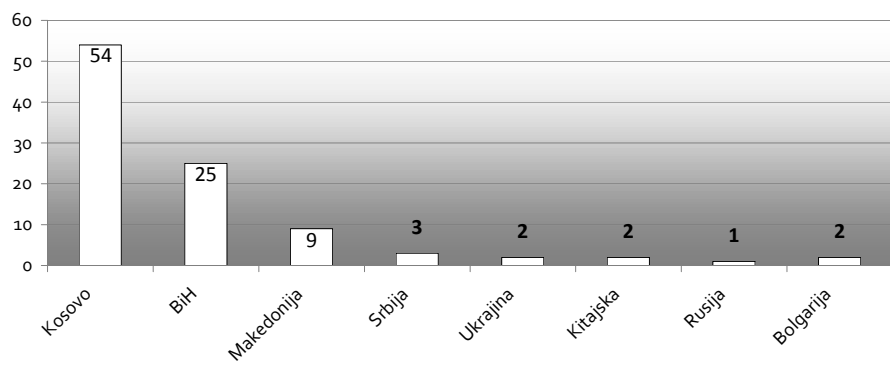
Z letom 2009 se je na Centru za slovenščino začelo delo na projektu *Uspešno vključevanje otrok, učencev in staršev migrantov v vzgojo in izobraževanje*, ki ga sofinancira Evropski socialni sklad in Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije. Vrednost projekta je 240.764,00 evrov, trajal pa bo do konca decembra 2010. Projekt pomeni začetek vzpostavljanja infrastrukture slovenščine kot drugega/tujega jezika za otroke, učence in dijake migrante, ki se vključujejo v slovenski osnovnošolski in srednješolski sistem vzgoje in izobraževanja, obenem pa tudi možnost brezplačnega učenja slovenščine za njihove starše. Gre torej za večplasten projekt, ki obsega pripravo opisov ravni znanja, gradiv za poučevanje slovenščine kot drugega/tujega jezika na začetni ravni na celotni šolski vertikali in pripravo programa za starše ter izvedbo pilotnih tečajev slovenščine za otroke in njihove starše. Cilji projekta težijo k temu, da bi otroci in starši migranti dosegli večjo sporazumevalno zmožnost v slovenščini in tako imeli večje možnosti za uspešno izobraževanje v slovenskih šolah ter boljšo socialno vključenost. Vodja projekta je Mihaela Knez, na projektu pa so zaposleni še: Tjaša Alič, Damjana Kern in Matej Klemen.

Na področju priprave učbeniškega gradiva so bile v tem obdobju pripravljene smernice za vsebinsko oblikovanje učbenikov, delovnih zvezkov in priročnikov, oblikovalo pa se je tudi slikovno gradivo. Do zdaj pripravljeno gradivo smo testirali na pilotnih tečajih slovenščine za otroke in starše migrante. Izvedeni so bili trije tečaji za otroke in dva za njihove starše. Prvi brezplačni dvajseturni pilotni tečaj slovenščine za otroke migrante, ki so se v šolskem letu 2009/2010 na novo vključili v slovensko osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje oziroma so v šolskem letu 2008/2009 prvič obiskovali slovensko šolo, in njihove starše, je potekal od 24. do 28. avgusta 2009 na Osnovni šoli Spodnja Šiška v Ljubljani. Tečaja se je udeležilo 38 otrok migrantov z 12 ljubljanskih osnovnih in srednjih šol in 12 staršev migrantov. Udeleženci so se na tečaju seznanili z osnovnimi komunikacijskimi vzorci, relevantnimi za vključevanje v šolsko in družbeno življenje. V zaokroženih tematskih sklopih so spoznavali osnovno besedišče in jezikovne vzorce, v omejenem obsegu pa tudi najnujnejše strokovne izraze s področij posameznih šolskih predmetov. Pri pouku so razvijali vse štiri jezikovne spretnosti (govorjenje, pisanje, branje, poslušanje) in spoznavali izbrana oziroma prilagojena zapisana in govorna besedila. Napredek jezikovnega znanja smo ob zaključku tečaja merili z zaključnim testiranjem, ki je bilo prilagojeno posamezni skupini in obravnavani tematiki.

Ob koncu tečaja smo izvedli krajšo anketo. Vsi udeleženci so na vprašanje o splošnem vtisu o tečaju brez izjeme odgovorili, da jim je bil všeč, tudi njihovi komentarji so bili izjemno pozitivni. Prav tako sta se jim zdela primerna kraj in čas tečaja. Na vprašanje, ali bi se še kdaj udeležili podobnega tečaja, je 95 % anketiranih odgovorilo pritrdilno. Komentarji ob koncu ankete so bili navdušujoči in za organizatorje pozitivno motivirajoči, nekateri udeleženci pa so izrazili mnenje, da je bil tečaj prekratek.

Zaradi izrednega zanimanja in potreb smo od 16. do 20. novembra 2009 izvedli pilotni tečaj slovenščine za otroke tudi na Osnovni šoli Matije Čopa v Kranju. Tečaja se je udeležilo 19 učencev z Osnovne šole Matije Čopa in Osnovne šole Jakoba Aljaža, ki so v večini kot prvi jezik govorili albanščino. Tudi tu smo naleteli na izredno pozitiven odziv tako pri udeležencih samih kot pri njihovih učiteljih pri rednem pouku, ki so že med potekom tečaja opazili njegove pozitivne rezultate – zlasti starejši učenci, ki zaradi neznanja jezika niso mogli sodelovati pri pouku, so imeli tokrat prvič možnost, da so bolj sproščeno spregovorili v slovenščini.

Slika 1: Prikaz udeležencev pilotnih tečajev

Sodelavci projekta opažamo veliko zanimanje za problematiko vključevanja otrok in staršev migrantov med laično in strokovno javnostjo, na kar kažejo tudi številni odmevi v medijih ob avgustovskem tečaju in povpraševanje po gradivu za poučevanje. Aktualne informacije o dogajanju na projektu so objavljene na spletni strani Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik (www.centerslo.net).

1.3 Učni načrt za pouk slovenskega jezika in kulture v tujini – slovenščina kot drugi jezik

Konec leta 2008 je Ministrstvo za šolstvo preko Zavoda RS za šolstvo Centru za slovenščino naročilo prenovu učnega načrta za pouk slovenskega jezika in kulture v tujini. Tako je bil v letu 2009 pripravljen nov učni načrt, in sicer za tri starostna obdobja (od 5 do 8 let, od 8 do 11 let in od 11 do 17 let) na treh ravneh jezikovnega znanja, primerljivih z ravnmi A₁, A₂ in B₁ po Skupnem evropskem jezikovnem okviru. Novi učni načrt je v celoti zasnovan komunikacijsko, to pomeni, da predlaga teme in komunikacijske vzorce, ki naj bi jih ob posameznih temah obvladali učenci, in sicer v okviru določene jezikovne dejavnosti (govorjenja, pisanja, poslušanja in branja). Učni načrt (pripravili sta ga Mihaela Knez in doc. dr. Nataša Pirih Svetina, recenzentka in konzulentka pa je bila dr. Ina Ferbežar) je bil v celoti predstavljen učiteljem dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture v okviru letnega izobraževanja ZRSŠ za učitelje dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture v Logarski dolini, 16. aprila 2009.

1.4 Ciljni raziskovalni projekt Slovenščina kot drugi jezik v slovenski osnovni šoli

Prvega oktobra 2009 se je zaključil triletni Ciljni raziskovalni projekt *Slovenščina kot drugi jezik v slovenski osnovni šoli*, ki ga je vodila doc. dr. Nataša Pirih Svetina, vključen pa je bil v vrsto projektov in raziskav, ki potekajo pri Znanstvenem inštitutu Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. V okviru projekta, ki ga je poleg ARRS pretežno financiralo Ministrstvo za šolstvo in šport, je bilo izvedenih več nalog, ki predstavljajo podlago dejavnostim, ki se izvajajo v okviru projekta ESS *Vključevanje otrok migrantov v sistem vzgoje in izobraževanja v RS* (glej poročilo): analizirana je bila zakonodaja s področja integracije migrantskih otrok v Sloveniji in EU, izvedena je bila raziskava, s katero se je ugotavljalo stanje in dejanske potrebe teh otrok v šoli, pripravljen je bil poskusni učni načrt in izveden pilotni tečaj slovenščine kot drugega jezika na eni izmed ljubljanskih osnovnih šol, pripravljen je bil poseben program izobraževalnega seminarja za učitelje, ki poučujejo slovenščino tudi kot drugi jezik (gl. poročilo Izobraževanje), rezultati projekta so bili predstavljeni v posebnem poročilu, temeljni izsledki pa objavljeni v več publikacijah (glej bibliografijo M. Knez).

Praksa v okviru programa Erasmus

Zuzanna Krystyna Kobos

1 Erasmusova praksa kot del programa *Vseživljenjsko učenje*

Leta 2009 se je Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik lotil še ene nove in sveže dejavnosti. Pridružil se je (takrat šele enkratno) skupini institucij oz. ustanov, kjer tuji študentje lahko opravljajo prakso, bodisi obvezno bodisi dodatno, v okviru programa Erasmus, ki je eden izmed različnih programov mobilnosti na visokošolski ravni osrednjega programa Evropske unije na področju izobraževanja in usposabljanja, *Vseživljenjsko učenje* (ang. *Lifelong Learning Programme*).

Praksa, ki jo poleg navadne študijske izmenjave od nedavnega ponuja program Erasmus, omogoča študentom v času študija opravljanje obvezne ali neobvezne prakse v tujini. Prijava in priprava sta, v primerjavi s študijsko izmenjavo, bolj zahtevni dolžnosti, saj se od kandidata oz. bodočega praktikanta pričakuje, da si ustanovo, kjer bi si želel opravljati prakso, najde sam in se tudi sam individualno dogovori s predstavniki institucije oz. morebitno bodočo kontaktno osebo glede podrobnosti pri izvajanju prakse, npr. časa prakse, delovnih obveznosti idr.

Za opravljanje prakse v okviru programa Erasmus v tujih državah članicah programa je v veliko pomoč predhodno znanje jezika države, v kateri je študent dogovorjen za izvajanje prakse. Pri iskanju bodočega delodajalca (pa tudi pri poznejšem začasnem življenju v tujini) pride prav vsaj osnovno obvladanje jezika države, v katero se študent namerava odpraviti.

2 Praksa na Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik. Kaj in zakaj?

Konec februarja 2009 je študentka 4. letnika slavistike na Univerzi v Lodžu na Poljskem, Zuzanna Krystyna Kobos, posredovala prošnjo za opravljanje Erasmusove prakse na Centru za slovenščino takratni predstojnici Centra izr. prof. dr. Simoni Kranjc. Zuzanna Krystyna Kobos se je v letu 2007 udeležila Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture. Slovenščino se je učila na domači univerzi v okviru programa Slovenščina na tujih univerzah, za katerega skrbi Center za slovenščino.

V marcu so s sodelavci Centra določili čas izvajanja in program prakse ter delovne obveznosti praktikantke. Praksa na Centru za slovenščino naj bi trajala največ štiri mesece, zajemala pa naj bi naslednje obveznosti:

- asistentsko delo na Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture, po potrebi tudi v drugem delu Poletne šole, administrativno delo v času poletnih počitnic (dežurstvo v pisarni),
- asistentsko in po potrebi tudi tutorsko delo v času Erasmusovih tečajev slovenščine v septembru,
- priprava samostojne raziskave o ponudbi tečajev za učenje slovenščine kot tujega jezika v Sloveniji (zunaj Centra za slovenščino) ter predstavitev sklepnih ugotovitev oz. rezultatov raziskave.

Praktikantka je štipendirana le iz Erasmusovega fonda, na Centru torej izvaja prakso na podlagi mednarodnega sodelovanja univerz, domače in gostujoče.

3 Potek prakse

Praktikantka je svoje delo začela z intenzivnim asistentskim delom na 45. seminarju slovenskega jezika, literature in kulture, kjer se je dobro vključila in bila uspešna na organizacijskem, jezikovnem pa tudi družbenem področju.

Po Seminarju je bila vključena v postopek izvajanja izpitov iz znanja slovenščine na vseh ravneh ter nadomeščala strokovno tajnico Centra v času poletnega dopusta.

Začela je raziskovati dodeljeno temo projekta s ciljem opredeliti ponudbo tečajev slovenskega jezika na različnih ustanovah v Sloveniji, tj. zunaj Centra za slovenščino. Raziskava je temeljila je na podatkih, ki so bili pridobljeni na spletnih straneh ponudnikov tečajev, iz poslanih anket in na podlagi neposrednih telefonskih pogovorov z izvajalci tečajev. K poročilu o raziskavi je dodala vse možne medijske in spletne objave tečajev slovenščine zunaj Centra za slovenščino, rezultati raziskave pa so dopolnilo manjkajočih informacij o mreži tečajev, ki se jih izvaja v različnih mestih in krajih v Sloveniji, o razlogih za vpis na tečaj slovenščine na določeno ustanovo ter o približnem številu interesentov ter o učnem gradivu pri določenem izvajacu tečaja. Tematika poročila je postala tudi izhodišče za članek, ki sta ga Zuzanna Kobos in doc. dr. Nataša Pirih Svetina predstavili v skupnem članku *Učenje in poučevanje slovenščine kot neprvega jezika po Sloveniji* na 28. simpoziju *Obdobja*.

Praktikantka je kot asistentka sodelovala pri izobraževalnem seminarju za lektorje slovenščine na tujih univerzah (avgust 2009) ter na tečaju slovenščine za Erasmusove študente (september 2009). Posnela je tudi nekaj dialogov za zgoščenko k novemu učbeniku za učenje slovenščine *Gremo naprej*. Pripravila je tudi kazala vsebine Centrovih publikacij, ki so v pomoč pri urejanju spletne strani Centra za slovenščino, programa Založništvo. Poleg že omenjenega 28. simpozija Obdobja se je udeležila tudi Slovenskega slavističnega kongresa v Monoštru (oktober 2009).

O Centrovih dejavnostih je poročala na spletnem dvojezičnem poljsko-slovenskem portalu Čar Slovenije, ki je nastal na lektoratu slovenščine na Univerzi v Gdansk, saj je njegova stalna obveščevalka in koordinatorka na domačem oddelku v Lodžu. O zanimanju za slovenski jezik in praksi na Centru za slovenščino je govorila tudi v avgustovskem poročilu dejavnosti Centra Evropa, Informacijskega in izobraževalnega središča pri Predstavništvu Evropske komisije v Republiki Sloveniji.

4 Sklep

Praktikantka je bila v času štirimesečne prakse vključena v skoraj vse Centreve programe in je aktivno sodelovala pri osnovnem poslanstvu Centra, tj. širjenju znanja slovenščine kot drugega ali tujega jezika. Izpolnila je vse delovne obveznosti, ki so bile določene v programu. S svojim delom je potrdila, da lahko kot tujka sodeluje v slovenistični delovni ekipi in postane njen integralni del. Zuzanna Krystyna Kobos je prakso na Centru za slovenščino zaključila z uspešno opravljenim izpitom iz znanja slovenščine na visoki ravni.

S to prakso Center ne daje le možnosti drugim potencialnim praktikantom iz programa Erasmus ali drugih programov, ampak tudi kakovostno širi svojo dejavnost. Če naj bi ta postala stalna praksa, pa bi bilo vsekakor treba razmišljati tudi o sistematičnejši pripravi ustreznih programov in mentorstev.

Objave v medijih

Objave v medijih

4. mladinska poletna šola

- Radi se učijo slovenščino, *Gorenjski glas (Razvedrilo)*, LXII/53, 7. 7. 2009, str. 6, http://www.gorenjskiglas.si/e_files/vsebinska/vcasopis/Gorenjski%20glas%2009_53_psw.pdf.
- <http://www.sksfrancepresernnis.org.rs/vesti/2009LetnjaSkola.html>.

28. poletna šola

- Tečaj in seminar slovenskega jezika na Filozofski fakulteti, *RA Ognjišče*, 28. 6. 2009.
- Slovcem po svetu, *RA SLO 1*, 10. 7. 2009. http://tvslo.si/predvajaj/#ava2_39137438.
- Poletje je čas za slovenščino, *Moja Slovenija*, avgust 2009, str. 7.

45. SSJLK

- Vse objave so dostopne na spletni strani www.centerslo.net → Seminar slovenskega jezika, literature in kulture → arhiv.
- V Ljubljani 45. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, *STA*, 25. 6. 2009.
  - Tečaj in seminar slovenskega jezika na Filozofski fakulteti, *RA Ognjišče*, 28. 6. 2009.
  - Vrata je odprl 45. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, *STA*, 29. 6. 2009.
  - Seminar slovenskega jezika, literature in kulture v Mestnem muzeju Ljubljana, *RA SLO 1*, 29. 6. 2009.
  - 45. Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Telo v slovenskem jeziku, *Delo*, 30. 6. 2009.
  - Seminar slovenščine, *TVSLO 1, Dnevnik*, 30. 6. 2009.
  - 45. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, *Moja Slovenija*, avgust 2009, str. 46.
  - *Seminář slovinského jazyka, literatury a kultury letos po čtyřicáté páté, Literatura* (češka spletna stran), 16. 7. 2009.

ESS

- Za boljše sporazumevanje v novi šoli, *Delo*, 31. 8. 2009.
- Govori slovensko, da te ves svet razume, *Žurnal24*, 31. 8. 2009.
- Slovenščina za migrante, *Slovenske novice*, 24. 8. 2009.
- Za migrante pilotni tečaj slovenščine, *Žurnal24*, 24. 8. 2009.
- Dobra novica za migrante, *TVSLO 1*, 23. 8. 2009.
- Tečaj slovenščine za migrante, *RA Sora*, 23. 8. 2009.
- Brezplačni tečaj slovenščine za otroke in starše migrante, 23. 8. 2009, http://www.siol.net/slovenija/novice/2009/08/prihodnji_teden_brezplacni_tecaj_slovenscine_za_otroke_in_starse_migrante.aspx.
- Brezplačni tečaj slovenščine za migrante, *Radio Aktual*, 23. 8. 2009.
- Prihodnji teden brezplačni tečaj slovenščine za otroke in starše migrante, *STA*, 23. 8. 2009.

Koroški tečaji

- *Letno poročilo Dvojezične zvezne trgovske akademije*, str. 74–75, http://www.hak-tak.at/pics/report_2008-09.pdf.

Obdobja 28

- Vse objave so dostopne na spletni strani www.centerslo.net → Simpozij Obdobja → arhiv.
- 28. mednarodni znanstveni simpozij, *MMC RTV Slovenija*.
  - Infrastruktura slovenščine in slovenistike, *Radio Študent*, 23. 11. 2009.
  - Odprtje mednarodnega znanstvenega simpozija Obdobja, *STA*, 26. 11. 2009, str. 6.
  - Simpozij Obdobja, *TVSLO 1, Odmevi, Kultura ob 22h*, 26. 11. 2009.
  - Okrogla miza: Uporabniki slovenistike, Škrabčeva domačija, www.dolenjskilst.si, 27. 11. 2009.
  - Infrastruktura slovenščine, *Delo*, 28. 11. 2009, str. 18.
  - Uporabniki slovenistike so sedli za okroglo mizo, *Radio 1*, 30. 11. 2009.
  - Pogovor z dr. Markom Stabejem, *Radio Slovenija 3, Jezikovni pogovori*, 10. 12. 2009.

Projekti

- Evropska in nacionalna jezikovna priznanja, *Delo*, 7. 12. 2009, str. 20.

STU

- Reportaža s srečanja lektorjev iz slovenskih lektoratov na tujih univerzah, *Radio Slovenija, Val 202*, 24. 12. 2009.
- O pomenu lektorjev slovenskega jezika za Slovenijo, *Radio Slovenija 1*, 23. 12. 2009.
- S Slovinci po slovensko, s Slovenci po slovinsko, *Delo*, 51/252, 30. 10. 2009, str. 17.
- Vpogled v zvočnost poezije, *Dnevnik*, 7. 7. 2009, <http://www.dnevnik.si/novice/kultura/1042281441>.
- Šesti Pranger v znamenju narečij, *Večer*, 24. 6. 2009, str. 14.
- Poezija v zobeh kritikov, *Delo*, 24. 6. 2009.
- Izbrana srečanja s poezijo, *Dnevnik*, 2. 7. 2009, <http://www.dnevnik.si/novice/kultura/1042280283>.
- Bilanca: Pranger po Prangerju, *Airbeletrina*, 11. 7. 2009.
- La letteratura slovena al cinema, *Il mattino do Padova*, 1. 12. 2008.
- A Padova tre giornate nel segno della letteratura e del cinema sloveni, *Novi Matajur*, 27. 11. 2008.
- Slovenščina? Slišati je kot italijanščina s primesmi ruskega jezika, *Evekspres*, http://www.evekspres.si/index.php/evekspres2/podcrtano-z-modro/slovenscina-je-kot-italijanscina-s-primesmi-ruskega-jezika/september_2009.
- Lektorzy STU - prawdziwi ambasadorzy języka słoweńskiego na świecie, Czar Słoweniičar Slovenije. <http://www.czar-slowenii.pl/site/stu.php>.
- Pisanje me je vodilo istini, *Danas*, 17. 9. 2009, str. 18.
- »Nekropola« Borisa Pahora, *Politika*, 17. 9. 2009, str. 48.
- Pisanje me je vodilo istini, *Danas*, 17. 9. 2009, str. 18.
- Pahorjeva Nekropola odslej tudi v srbskem prevodu, *Primorski dnevnik*, 17. 9. 2009, str. 12.
- Slovenščina med Kitajci, *Delo*, 15. 9. 2009.
- Opazno širjenje jezika in kulture. Poročilo Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik, *Delo*, 21. 8. 2009.
- Lektorat v Clevelandu, *TV SLO 1, Odmevi*, 21. 6. 2009, <http://tvslo.si/predvajaj/porocila-ob-22h/ava2.37532114/>.
- Vse najboljše. Slovenščina, *Glasoffil*, 6/18.
- Poletno in zgodnje jesensko dogajanje na Centru za slovenščino, *Glasoffil*, 6/18.

Založništvo

- Književnost, *Demokracija*, 8/XIV, 19. 2. 2009.
- Žepna slovenščina, *Demokracija*, 10/XIV, 5. 3. 2009.
- Obdobja 25, Metode in zvrsti, *Delo*, 25. 2. 2009.
- Žepna slovenščina, <http://med.over.net/molji/index.php?action=novica&nid=17294>.
- Književnost v izobraževanju – cilji, vsebine, metode, <http://med.over.net/molji/index.php?action=novica&nid=17294>.

Radi se učijo slovenščino,
Gorenjski glas (Razvedrilo),
LXII/53, 7. 7. 2009, str. 6.

RADI SE UČIJO SLOVENŠČINO

Poletno šolo slovenščine obiskuje 125 mladih iz sedemnajstih držav. Ogledali so si tudi Kranj in Bled.

Ana Hartman

Cesites za slovenščino na oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete je tudi letos pripravil Mladinsko poletno šolo slovenskega jezika, ki jo obiskujejo 125 mladih iz sedemnajstih držav. "Največ jih je iz Argentine, od kod je prišlo 33 mentorov, v Sloveniji pa bodo kar ves znanec. Velika skupina prihaja iz zasejstva, torej iz avstrijske Korške

in iz Italije, mladi pa prihajajo tudi iz Makedonije, Srbije, Bosne, Hrvaške, Nemčije, Kanade, Belgije, Nizozemske, ZDA ..." je povedala Damjana Kern, vodja poletne šole. Večina mladih je v Slovenijo prispela konec junija, poletno šolo slovenskega jezika pa bodo zaključili ta konec tedna. Bivajo v dijakovem domu na Poljanah (Ljubljana), vsak dopoldan pa imajo štiri ure pouka na Srednji zdravstveni šoli, spomnajo pa tudi slovenske kraje. Minuli teden so odkrivali Gorenjske:

v četrtek so jih vodili kranjskega turističnega društva popejali po Kranju, v soboto pa so odkrivali še lepote Bleda.

"V Sloveniji sem že bila nekajkrat in mi je zelo všeč, še bolj je 'zelema' kot Italija. Ljubljana in Maribor sta lepa, pa tudi Kranj. Ijter najprej zagledal Prešernov kip," nam je ob obisku gorenjske prestolnice zapela Marta Domini, 19-letna dijakinja iz Furlanije Julijske krajine. Njena sicer slovenskih komin, a so jo stari pred tem poslali v slovensko

šolo v Doberdoba. "Slovenščina mi je zelo všeč, zelo se zanimam za slovensko zgodovino in literaturo, še posebej so mi všeč Gregorčič, Prešeren, Vočnik," pravi Marta, ki upa, da ji bo znanje slovenščine nekoč prilo prav tudi na političnem področju.

V poletni šoli slovenskega jezika, ki jo izvajajo ob podporni Ministrstva za šolstvo in šport ter Urada za Slovence po svetu, še nikoli ni bilo tako veliko mladih. Lani jih je bilo desimo 90, leto pred tem pa nekaj čez 60.

V četrtek so mladi iz tujine, ki se učijo slovenščino, obiskali Kranj, v soboto pa so odkrivali lepote Bleda. / Foto: Tina Ožbič

Poletje je čas za slovenščino,
Moja Slovenija, avgust 2009, str. 7.

DOJČEK V ANEJI NA NASTO

Poletje je čas za slovenščino

V poletnih mesecih so se več tisoč mladih učilo slovenščine in obiskovali kraje, ki so jim domačinom najbolj všeči.

Med 29. junijem in 24. julijem je v Ljubljani potekala 28. Poletna šola slovenskega jezika, ki jo je pripravil Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Po okrajem Univerze na Primorskem je julija potekal tečaj slovenskega jezika z naslovom «Halo, tukaj slovenski Mediteran». Štirinasturni tečaj je trajal dva tedna, razdeljen je bil na sklopa spoznavanja jezikovnih struktur in konverzacije. Popoldnevni so bili posveteni z delavnicami in predavanji o slovenski folklori, ljudski glasbi, slovenski književnosti, gledališču in filmu, zvečer pa so si udeleženci ogledali filme in gledališke predstave ter

se srečali s slovenskimi prijatelji, redarji in igralci. Tečaj je bil namenjen mladim po petnajstem letu, tako popularen zaradi tega kot tudi, ker omogoča slovenskega jezika že znajo. Udeleženci tečaja so se opazili tudi na ekskurziji po Sloveniji in z lastjo po slovenskih območjih mestih.

28. Poletna šola slovenskega jezika 2009

Med 29. junijem in 24. julijem je v Ljubljani potekala 28. Poletna šola slovenskega jezika, ki jo je pripravil Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Udeleženci, stari od 18 let dalje, so se lahko udeležili dvotedenskega ali štirinedelnega tečaja. Na tečaju so poučevali skrbni lektorji z Univerze v Ljubljani. Pred začetkom tečaja so udeleženci preskušali v znanju slovenščine in jih glede na rezultat razvrstili v eno od začasnih, nadaljevalnih ali splošnojezиковnih skupin, ki so imele od osmih do dvanajstih študentov. Zanimivosti so se lahko odpravili tudi na dodaten letni popoldnevni tečaj. Poleg jezikovnega tečaja je potekal tudi pester spremenljivi program, ki je namenjen spoznavanju slovenske kulture in zgodovine, obenem pa pomeni neposredni stik s slovenščino in njenimi govorniki v naravnem jezikovnem okolju, zunaj razreda. Prvo in tretjo soboto v juliju so udeleženci odšli na celodnevno ekokurzijo v zanimive in kulturno bogate prodele Slovenije ter tako spoznali temeljne naravne znamenitosti. Po koncu prvega dvotedenskega tečaja so organizirali dvodnevni planinski izlet, ki se ga vsako leto z nevdušnim udeležajo študenti, ki želijo spoznati čudoviti gorski svet. Nadeje so bile proste, kar so udeleženci izkoristili za obisk prijateljev in sorodnikov ali pa so se sami odpravili raziskovat Slovenijo.

Mladinsko poletno šolo slovenskega jezika v Ljubljani

Za mladostnike, stare od 13 do 17 let, je Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik v prestolnici že tretje leto organiziral Mladinsko poletno šolo slovenskega jezika. Dogajalne so se udeleženci učili slovenskega jezika (20 ur tedenski), pogodbe in zvečer pa je potekal tudi tvegalični spremenljivi program, ki je bil namenjen spoznavanju slovenske kulture, zgodovine in sodobne stvarnosti, poskrbeli pa so tudi za šifro (športnih in spoznavnih dejavnosti). Ministrstvo za šolstvo in šport in Urad Vlade RS za Slovence po svetu sta za udeležence obeh poletnih šol v Ljubljani namenila tudi štipendije.

V Kranjskemu na leto slovenščino tudi za otroke

Poletna šola slovenščine, namenjena otrokom slovenskega poročila, ki živijo v tujini, je potekala od 24. julija do 8. avgusta 2009. Organiziral jo je Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šolstvo v Osnovno šolo Jakobta Gorjupca Kotarjavnica na Kani, financiralo pa Ministrstvo za šolstvo in šport. V poletni šoli so se slovenskega jezika učili otroci med 7. in 12. letom.

17

Brezplačni tečaj slovenščine za otroke in starše migrante. www.siol.net, 23. 8. 2009.

nedelja 23.08.2009, 12:08

Brezplačni tečaj slovenščine za otroke in starše migrante

Ljubljana - Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete v Ljubljani od ponedeljka do petka pripravlja pilotni tečaj slovenščine za otroke in starše migrante.

Tečaj je del projekta Uspešno vključevanje otrok, učencev in dijakov migrantov v vzgojo in izobraževanje za obdobje 2008-2014, so sporočili s centra.

Za vse tiste, ki bi se radi naučili osnove slovenščine

Kot so pojasnili v sporočilu za javnost, dejavnosti v okviru projekta omogoča sofinanciranje Evropskega socialnega sklada Evropske unije in ministrstva za šolstvo in šport.

Izbirni in brezplačni tečaj slovenščine je namenjen otrokom migrantom, ki se bodo v šolskem letu 2009/2010 na novo vključili v slovensko osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje oz. so v šolskem letu 2008/2009 prvič obiskovali slovensko šolo, in njihovim staršem, ki bi se radi naučili slovenščino na začetni ravni.

Za boljše sporazumevanje v novi šoli, *Delo*, 31. 8. 2009.

Pilotni tečaj slovenščine za otroke in starše migrantov

Za boljše sporazumevanje v novi šoli

Letos 47 udeležencev, največ iz republik nekdanje Jugoslavije – Razporejeni v majhne skupine, so igranje spoznavali osnove slovenskega jezika – Naša država nima jasne strategije

Na slovenskih šolah se povečuje število tujcev, ki se težko prilagajajo slovenskemu učnemu procesu. Ovirajo jih nezadostno znanje jezika, razlike v šolskih sistemih, medkulturne razlike in neprilagojena merila za ocenjevanje. Vsakega otroka migranta, ki pride v slovensko šolo, je treba obravnavati posebej in ga pripraviti za življenje v slovenski družbi, pravi šolska zakonodaja, a ne ponuja podrobnejše strategije za to področje. Šole za dodatno poučevanje teh otrok sicer prejemajo denar iz različnih virov. Na centru za slovenščino kot drugi tuji jezik pri oddelku za slovenistiko ljubljanske filozofske fakultete so letos pripravili pilotni projekt – brezplačni 20-urni tečaj slovenščine za otroke in starše migrantov.

Projekt, ki ga je razpisalo ministrstvo za šolstvo v sodelovanju z evropskim socialnim skladom, je vreden nekaj več kot 240.000 evrov in je prednostno namenjen otrokom migrantov, ki se bodo v letošnjem šolskem letu prvič vključili v osnovnošolsko ali srednješolsko izobraževanje, in njihovim staršem, ki želijo usvojiti osnove slovenskega jezika. Udeleženci so v skupinah podrobneje spoznavali glavne komunikacijske vzorce, besedišče in najnovejši strokovne izraze iz posameznih šolskih predmetov. Otroci in mentorji so se prejšnji teden zbrali v prostorih OŠ Spodnja Šiška, kjer je vsaka skupina dobila učilnico.

»Prvi dan tečaja smo udeležence s testom razvrstili v homogene

skupine. Zavedamo se, da v tednu dni ni mogoče obvladati jezika, zato smo naredili majhne skupine, kjer udeleženci bolj aktivno sodelujejo,« je razložila vodja projekta Mihaela Knez iz omenjenega centra. Tečaj je del projekta Uspešno vključevanje otrok, učencev in dijakov migrantov v vzgojo in izobraževanje. V njegovem okviru potekajo številne aktivnosti, ki pomagajo otrokom lažje vključevanje v slovenski vzgojno-izobraževalni sistem. Pripravljajo gradiva za začetno poučevanje slovenskega jezika, učne načrte za poučevanje slovenščine kot drugega jezika in standarde znanja, s katerimi bi učitelji lažje ocenili znanje učencev.

Ceprav je letos tečaj potekal prvič, je bil po mnenju organizatorjev odziv zelo dober. Udeležencev

je bilo 47, od tega 12 staršev. Največ jih prihaja iz republik nekdanje Jugoslavije (Bosna in Hercegovina, Srbija, Makedonija in Kosovo), dve deklici sta prišli iz Kitajske, ena mamica iz Italije, nekaj tudi iz Ukrajine. »Veseli me, da smo lahko z evropskimi skladi in šolskim ministrom izvedli brezplačni tečaj. Škoda, da poteka zadnji teden avgusta, saj veliko otrok pride še do srede septembra. Če bi ga pripravili pozneje, bi imeli širšo občinstvo, toda to ni bilo mogoče, ker se septembra začne že redni pouk. Naš šolski sistem namreč ne omogoča, da bi tečaj potekal v dopoldanskem času, ker slovenščina kot drugi jezik ni predvidena med rednim poukom,« pravi Knezova.

Ker se bo projekt končal šele decembra 2010, nameravajo pripraviti tečaj slovenščine za otroke in starše migrante pripraviti tudi prihodnje leto. Za zdaj so se omejili na Ljubljano in okolico, a zanimanje kažejo na šole drugod po Sloveniji, zlasti iz Gorenjske, kjer, kot opažajo, delež migrantov vztrajno narašča.

NIKA DJORDJEVIČ

45. seminar slovenskega jezika, literature in kulture,
Moja Slovenija, avgust 2009, str. 46.

45. Seminar slovenskega jezika, literature in kulture

122 udeležencev iz 23 držav se je v začetku poletja udeležilo že 45. Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture, ki ga organizira Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik. »Če ugibam oziroma spoštujem delno analizirane ankete, potem lahko rečem, da je letošnji seminar v popolnosti uspel – tako kot že v preteklih nekaj letih.« je letošnji Seminar slovenskega jezika, literature in kulture ocenil Damjan Huber.

Udeleženci iz celotnega sveta

45. Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture (45. SSJK) se je udeležilo 122 udeležencev iz 23 držav. »Večina, to je 90, jih je bilo študentov slovenščine na tujih univerzah, 32 pa jih je že zaposlenih, in sicer jih približno polovica dela na univerzah in inštitutih v tujini – poučujejo slovenščino, raziskujejo slovenščino, prevajajo, skratka, tako ali drugače se strokovno ukvarjajo s slovenščino.« je udeležence opisal Damjan Huber s Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik, ki deluje v okviru Oddelka za slovenščino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Na seminar vsako leto pride od 20 do 30 bolj ali manj začetnikov, ki so se slovenščino šele začeli učiti na tujih univerzah, glavina pa jih je nadaljevalcev in izpopolnjevalcev, ki povsem obvladajo slovenski jezik in se želijo samo seznaniti z novostmi v jeziku, literaturi in kulturi. »Vsako leto imamo štiri začetne skupine, šest nadaljevalnih in tri izpopolnjevalne,« še doda Huber.

Udeleženci se strokovno ukvarjajo s slovenščino

SSJK se od drugih poletnih šol slovenskega jezika razlikuje ravno v tem, da so udeleženci seminarja predvsem študenti slovenščine v tujini, profesorji, asistenti na univerzah v tujini, prevajalci, torej tisti, ki se strokovno ukvarjajo s slovenščino. Pripaditev sicer financira Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Republike Slovenije.

Navedbilo pa jih je tudi Slovenija in gledalištvski

Glavni del seminarja traja dva tedna (letos od 29. junija do 10. julija), v njem imajo dopolnilne udeleženci fonetične vaje, izbirni jubranji tečaj in lektorate slovenščine, popoldne pa predavanja, konverzациo in individualno konverzациjo. Predtedna seminarja (letos od 22. junija do 28. junija) se je udeležilo 21 udeležencev. »So so začetniki v slovenščini, ki imajo v tem predtednu zelo intenzivne lektorate slovenščine

in fonetične vaje,« pove Huber. V popoldansko-večernem času pa so imeli še dodatne aktivnosti – ekskurzijo na Gorenjsko, kjer so obiskali Vrbo in Illec, ogledali so si slovenski film Pod njenim oknom, obiskali nekaj plesnih predstav, se sprehajali po Ljubljani, obiskali koncert in muzeje ter se preizkusili v izdelovanju medenih dražgoliških kruhkov. In kaj je udeležence seminarja najbolj navdušilo? »Glede na analizo anket, ki na žalost še ni v celoti narejena, so bili udeleženci najbolj navdušeni nad celodnevno ekskurzijo v Lipico, Skočjanske jame in Piran ter nad obema gledališkima predstavama – v Slovenskem mladinskem gledališču smo si ogledali predstavo *Eda – zgodba bratov Ružarj*, navdušeni so bili tudi nad gledališko predstavo *Improvizacija* kolektiva Narobov, ki so se nam predstavili s predstavo *Ta kratke*. Ne smemo pozabiti tudi delavnice z Akademsko folklorno skupino *France Marolt*,« je povedal Huber.

Seminar slovenskega jezika, literature in kulture že od 1963

Seminar slovenskega jezika, literature in kulture je priveditev, ki ima že 45-letno tradicijo. Damjan Huber je opisal začetke seminarja: »Ustanovljen je bil z namenom, da bi se predvsem profesorji, asistenti in drugi, ki se tako ali drugače profesionalno ukvarjajo s slovenščino, lahko dodatno strokovno izobrazili v slovenščini in bi potem to znanje lahko posredovali svojim študentom v tujini. Pred več kot štiridesetimi leti se je priveditev torej udeležilo nekaj deset tujih slavistov, danes pa so to predvsem študenti slovenščine na tujih univerzah – starostno je torej populacija udeležencev seminarja danes precej mlajša.« Seminar so slovensko odprli v atriju Mestnega muzeja, udeležence pa so pozdravili župan mesta Ljubljana Žoran Jankovič, prorektorica Univerze v Ljubljani red. prof. dr. Julija Kristl, dekan Filozofske fakultete red. prof. dr. Valentin Bucik in predstojnica Oddelka za slovenščino red. prof. dr. Boža Krakar Vogot.

Patricija Vrtič

Seminář slovenského jazyka,
literatury a kultury letos po
čtyřicáté páté,
Literatura, 16. 7. 2009.

Seminář slovenského jazyka, literatury a kultury letos po čtyřicáté páté

V Ljubliani letos (neokázale) slaví pozoruhodné jubileum – 45. ročník Semináře slovenského jazyka, literatury a kultury. Kdo se někdy trochu přiblížil slovenštině jako oboru, ví. Jde o odborně-kulturně-vzdělávací setkání zájemců o slovenský jazyk, literaturu a kulturu z celého světa na ljublaňské filozofické fakultě. „Seminar“ organizuje dlouhá léta Centrum pro slovenštinu jako druhý/cizí jazyk (<http://www.centerslo.net>), který má na starosti také pořádání klasické Letní školy (Poletna šola), zaměřené především na praktickou výuku jazyka a v posledních čtyřech letech také Letní školy pro mládež (Mladinska poletna šola) specializovanou na mladší účastníky (často děti emigrantů nebo příslušníků slovenských menšin v zahraničí).

Seminář se pořádá v dvou a třítydenním formátu. Hlavní program je soustředěn do dvou týdnů na začátku července, týden navíc v třítydenním formátu je určen především pro zájemce s nižší znalostí jazyka jako interaktivní jazyková příprava.

Hlavní přednáškový program je vždy určován společným tématem (letos *Tělo ve slovenském jazyce, literatuře a kultuře*, v předchozích letech např. *Stereotypy...*, *Město...* aj.) Přednášky publikované ve sborníku *Semináře* (a nově také ve videoformátu na internetových stránkách fakulty) se stávají vždy pozoruhodným vědeckým výstupem události, již zůstává trvalá hodnota.

Každé léto nabízí Seminář celou řadu kvalitních přednášek vedených vyučujícími slovenských univerzit (letos např. prof. **Miran Hladnik**, prof. **Irena Novák Popov**, prof. **Erika Kržišnik**, prof. **Alojzija Zupan Sosič**, doc. **Mateja Pezdirc Bartol** všichni Filozofická fakulta Univerzity v Ljubliani, dr. **Sarival Sosič**, Městská galerie, Ljublaň), členy Akademie věd (doc. **Jelica Škofic**) apod. či zahraničními lektory (letos polská slovenštinářka dr. **Agnieszka Biedkowska-Kapczyk** a ukrajinská slovenštinářka dr. **Inga Yarova**), seminářovou výuku jazyka v různých úrovních, literární semináře, fonetická cvičení aj. Zajímavou součástí programu je také jeden odpolední přednáškový blok vyhrazený příspěvkům mladých badatelů rovněž publikované ve sborníku.

45. Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Telo v slovenskem jeziku, Delo, 30. 6. 2009.

20

DELO

torek
30. junija 2009
kultura@delo.si

KULTUR

45. Seminar slovenskega jezika, literature in kulture

Telo v slovenskem jeziku

Včeraj uradni začetek treh šol slovenskega jezika in kulture – Od solznega telesa v Brižinskih spomenikih do podobe telesa v sedanji slovenski poeziji – Sto petindvajset udeležencev iz triindvajsetih držav

Kar samo po sebi umevno je postalo, da imajo v času, ko se večina uka željnih odpravi na počitnice, na Centru za slovenščino kot drugi / tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko ljubljanske filozofske fakultete polne glave in roke dela. Skoraj ves julij namreč v več oblikah potekajo dejavnosti, ki slovensko kulturo, predvsem pa slovenski jezik, širijo po svetu.

Včeraj so se uradno začele kar tri že močno ali še nekoliko manj uveljavljene šole, na katerih se je v različnih časovnih obdobjih in dolžinah mogoče učiti slovenščino in se spoznavati s slovensko kulturo. Najmlajša med njimi je Mladinska poletna šola slovenskega jezika, namenjena mladostnikom do sedemnajstega leta. Letos je organizirana četrtič, trajala pa bo od 29. junija do 10. julija. Osemindvajseto leto dopolnjuje Poletna šola slovenskega jezika, katere udeleženci morajo biti stari najmanj osemnajst let. Potekala bo do 24. julija, udeleženci pa lahko izberejo dvotedenski ali štiritedenski čas. Obe šoli seveda poleg učenja spremljajo »prijetnejše« stvari, kot so družabna srečanja, koncerti, udeležence poletne šole bodo za dva dni popejali celo v planine.

V zrele leta je prišel Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, ki dopolnjuje petindvajset let delovanja. To pomeni, da je bil prvič organiziran leta 1965, ko je enako število let štela tudi ljubljanska univerza. Letošnji organizatorji (predsednica je doc. dr. Mateja Pendirc Bartol) so na svoji spletni strani zapisali: »Seminar slovenskega jezika, literature in kulture je poletna prireditve, namenjena študentom, raziskovalcem, prevajalcem, publicistom in drugim, ki se v tujini strokovno ukvarjajo s slovenščino. Zaradi interesov specifične ciljne publike se tudi razlikuje od drugih poletnih šol tujih jezikov, saj ne ponuja le poglobljanja splošnega jezikovnega znanja, temveč s premišljenim programom tečajev, predavanj, delavnic, vaj in popoldansko-večernih

mi prireditvami ter strokovnimi ekskurzijami razširja kulturne zmožnosti udeležencev. Na seminarju vsako leto sodeluje več kot dvajset uglednih predavateljev različnih strok ter okoli petnajst lektorjev z bogatimi pedagoškimi izkušnjami in strokovnim znanjem. Udeleženci seminarja pa s svojo radovednostjo vsako leto znova v ponujene dejavnosti vnašajo osebno zavzetost in soustvarjajo vzdušje celotne prireditve. Aktivne študijske počitnice v slovenski prestolnici tako postanejo prostor sproščene ustvarjalnega utripa in priložnost za medsebojno spoznavanje ljudi sorodnih interesov.»

Osrednji seminar traja štirinajst dni, začetniki pa imajo možnost, da se že teden dni prej udeležijo intenzivnih lektorskih vaj v manjših skupinah ter vaj iz fonetike in fonolaboratorija. Pomena seminarja se zaveda tudi ministristvo za šolstvo, znanost in šport, ki prek meddržavnih pogodb in sporazumov ali slovenskih

zamejskih organizacij večini udeležencev omogoča štipendije, nekaterim pa jih podeljuje tudi seminarski odbor.

Na seminarju vsako leto izberejo tudi krovno temo, ki jo udeleženci na predavanjih in v drugih oblikah predstavijo strokovnjaki različnih področij. Letošnji naslov bo verjetno motivacija za številno udeležbo, saj bo beseda tekla o telesu v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi. Avtorji bodo govorili o tem, iz »kalknega testa so slovenski junaki« (če si pomagamo z enim od naslovov), kako je bilo telo prikazovano v slovenskih besedilih od solznega telesa v Brižinskih spomenikih naprej in kako se odraža v slovenskih narečjih do podobe telesa v sedanji slovenski poeziji, semiotičnem in fenomenalnem telesu s slovenskem gledališču, sodobnem plesu, likovni umetnosti ali slovenski erotični pesmi, čemur bo posvečen literarni večer. »Človek brez telesa ne obstaja: s telesom se identificira, preko telesa se izraža,

UVOD V KROVNO TEMO TELO V SLOVENSKEM JEZIKU, LITERATURI IN KULTURI STA ODLUČNO IZVEDLA MLADA PLESALCA, EVROPSKA PRVAKA V SVOJI KATEGORJI, ŠARA MLAKAR (NA FOTOGRAFIJI) IN JURE GOSTINČAR.

Foto: Blaž Štamen

Na seminar je letos prijavljenih 125 udeležencev, od tega 93 študentov in 32 zaposlenih, približno polovica jih dela na univerzah in inštitutih v tujini. Prihajajo iz 23 držav: Italija 22, Avstrija 16, Poljska 15, Nemčija 11, Rusija 6, Makedonija 6, Madžarska 5, Hrvaška 5, Slovaška 5, Belgija 5, Češka 5, Srbija 4, Ukrajina 4, Velika Britanija 2, Argentina 2, Bolgarija 2, Francija 2, Litva 2, Romunija 2, ZDA 1, Švedska 1, Španija 1, Finska 1.

skozi telo nas vidijo drugi in mi vidimo druge. Človekovo občutje lastnega telesa je tako bistveni vidik njegovega samozavedanja, lahko beremo v uvodnem prispevku predsednice v spremljajoči zbornik prispevkov.

Kot je v jutranjem jezikovnem izbirnem tečaju ugotavljala Erika Kržišnik, je poimenovanje delov telesa, t. i. somatizmi, v slovenski frazeologiji najbolj pogosto in predstavlja poseben del frazeologije. Za njimi se razvršča živalska frazeologija, pogosto pa se tudi povezuje, kot v primerih, da je nekaj brez glave in repa ali da ima kdo jeziki kot krava rep. MILAN VOGEL

28. mednarodni znanstveni simpozij, MMC RTV Slovenija.

28. mednarodni znanstveni simpozij

V dneh od 26. do 28. novembra 2009 bo v prostorih glavne stavbe Univerze v Ljubljani v organizaciji Centra za slovenščino kot drugitujzi jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani potekal 28. mednarodni znanstveni simpozij *Obdobja z naslovno temo Infrastruktura slovenščine in slovenistike*.

Na simpoziju bo 70 udeležencev iz 9 držav - Slovenije, Avstrije, Srbije, Bolgarije, Hrvaške, Makedonije, Rusije, Slovaške, Poljske - predstavilo 85 referatov. Prispevki bodo natisnjeni v simpozijem zborniku, ki bo izšel že pred prireditvijo.

Vabimo na otvoritev, ki bo v četrtek, 26. novembra 2009, ob 9.30 v Zbornični dvorani Univerze v Ljubljani (Kongresni trg 12, Ljubljana).

Simpozij *Obdobja* je osrednji slovenistični znanstveni sestanek, ki ima že od samega začetka v letu 1979 jasen cilj: združiti domače in tuje raziskovalce in raziskovalke z obeh polov slovenistične stroke, jezikoslovja in literarne vede, soočiti njihove raziskovalne rezultate in interpretativna mnenja ob izbrani tematici ter k razpravljanju povabiti tudi predstavnike in predstavnice drugih bližnjih strok, še posebej humanističnih in družboslovnih. Na ta način slovenistika zagotavlja široko sintezo posamezne raziskovalne tematike in hkrati omogoči načrtovanje nadaljnjih raziskovalnih korakov. Simpozijem razpravljanje o infrastrukturi slovenščine in slovenistike ima za namen ozaveštili raziskovalno in strokovno skupnost, da morajo biti posamezna raziskovalna in strokovna dejanja v tesni medsebojni povezanosti, če naj ponudijo slovenski jezikovni skupnosti tisto, kar v sodobnosti potrebuje ne le za preživetje, temveč za kvalitetno življenje. Vprašanje, kako združiti znanstveno radovednost in odličnost z družbeno odgovornostjo, se v sodobni slovenski situaciji postavlja na novo.

V okviru simpozija pripravljamo tudi dve popoldansko-večerni aktivnosti, in sicer si bomo v četrtek, 26. 11. 2009, ob 20.00 ogledali gledališko predstavo Andreja Rozmana Roze *Passion de Pressheren*, v petek, 27. 11. 2009, ob 18.00 pa bo v sodelovanju z Ustanovo patra Stanislava Škrabca na Škrabčevi domačiji v Hrovcih pri Ribnici okrogla miza z naslovom *Uporabniki slovenistike*, ki jo bo vodil dr. Marko Stabej, njegovi gostje pa bodo Drago Bajt, Marko Trobešek, Darja Erbič in Ranka Ivelja.

Zvrst: Simpozij
Kraj: Ljubljana
Lokacija: Zbornična dvorana Univerze v Ljubljani
Datum: Od 26. Novembra 2009 do 28. Novembra 2009 med in

Infrastruktura slovenščine, *Delo*, 28. 11. 2009, str. 18.

Infrastruktura slovenščine

V prostorih univerze do sobote poteka osemindvajseti mednarodni simpozij Obdobja

V četrtek se je v organizaciji Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik na oddelku za slovenistiko filozofske fakultete v prostorih ljubljanske univerze začel mednarodni simpozij *Obdobja*, ki bo končal danes. To je osrednje slovenistično znanstveno srečanje, na katerem iz različnih zornih kotov osvetlijo določeno temo, pri čemer se izmenjujejo jezikoslovje in literarne vede, poleg mednarodnih strokovnjakov pa so k razpravljanju povabljeni tudi strokovnjaki bližnjih strok, posebno humanističnih in družboslovnih.

Začetki simpozija segajo v leto 1979, dvakrat je iz različnih razlogov odpadel, tako da je letošnji osemindvajseti. Letošnja tema je jezikoslovna, naslovna tema pa je zelo pomembna, in sicer *Infrastruktura slovenščine in slovenistike*.

Organizatorji so v napovedi zapisali, da je cilj simpozija spodbuditi znanstveno razpravljanje o infrastrukturi slovenskega jezika in o infrastrukturi slovenistike kot stroke, temeljni cilj pa je razvoj konceptov jezikovne in strokovne infrastrukture v slovenskem prostoru. »Simpozijem razpravljanje o infrastrukturi slovenščine in slovenistike ima namen ozaveštili raziskovalno in strokovno skupnost, da morajo biti posamezna raziskovalna in strokovna dejanja v tesni medsebojni povezanosti, če naj ponudijo slovenski jezi-

kovni skupnosti tisto, kar v sodobnosti potrebuje ne le za preživetje, temveč za kvalitetno življenje. Vprašanje, kako združiti znanstveno radovednost in odličnost z družbeno odgovornostjo, se v sodobni slovenski situaciji postavlja na novo.»

Smisel slovenistike se zdi kar nekako samoumeven, vnaprej dan, so besede na njihovi spletni strani, ki jih podpisuje predsednik simpozija dr. Marko Stabej. »Kot t. i. temeljna nacionalna veda naj bi bila samodejno družbeno potrebna in koristna z vsem, kar počne in kar ima na razpolago (česar je po samodefinciji zmeraj premalo). Z vsem, kar slovenistika da od sebe, naj bi namreč podpirala in omogočala nadaljnji obstoj in razvoj slovenskega jezika in slovenske književnosti, s tem pa tudi konec koncev utemeljevala in pojasnjevala

sam obstoj slovenstva. Simpozij si za izhodišče postavlja obratno tezo: taka samoumevnost je za stroko dolgočasno pogubna, saj bo samo s simbolnim utemeljevanjem svojega obstoja pospešeno izgubljala položaj na javnem prizorišču.« Nadalje poudarja, da sta se v zadnjih desetletjih tako slovenščina kot slovenistika izrazito dinamično razvijali: slovenščina je postala državni jezik in jezik novih medijev, slovenistika pa se je med drugim tudi osamosvojila, ko se je razšla s slavistiko. »Kljub vsemu temu razvoju in nespornim raziskovalnim rezultatom pa se vendarle zdi, da pri izpolnjevanju nekaterih temeljnih znanstvenih in strokovnih nalog slovenistika ne zmore najti prave, učinkovite poti.»

MILAN VOGEL

S Slovinci po slovensko, s Slovenci po slovinsko,
Delo, 51/252, 30. 10. 2009, str. 17.

KULTURA

Objave v medijih

Simpozij ob 90-letnici univerz v Bratislavi

S Slovinci po slovensko, s Slovenci po slovinsko

Slovenščine se uči šestdeset študentov, nekateri že odlično prevajajo – Konferenca o medsebojnih odnosih

Slovenska in slovaška univerza sta enako stari in praznjeta devetdeset let. Prav toliko let štejeta filozofski fakulteti, na katerih poučujejo tudi materna jezika slovenščino in slovaščino, ali, kot bi rekli Slovaki, slovinsčno in slovenčino. Sodelovanje med oddelkoma je dolgoletno in dobro, prejšnji teden pa je lektorat slovenskega jezika na katedri slovanskih filologij filozofske fakultete univerze Komenskega v sodelovanju z veleposlaništvom RS v Bratislavi in Zavarovalnico Triglav organiziral dvodnevno mednarodno znanstveno konferenco o slovensko-slovaških in slovaško-slovenskih odnosih v širšem slavističnem kontekstu.

Teme konference so bile povezane s slovenskim in slovaškim jezikom, literaturo in medkulturnim sodelovanjem, ki sega nazaj do Pavla Jozefa Šafárika in Jána Kollárja na začetku 19. stoletja ali utemeljitelja slovistikike na ljubljanski filozofski fakulteti Viktorja Smolca. Vendar sta oba predmeta imela drugačen status. Medtem ko sta bila slovenski jezik in literatura vse do študijskega leta 2002/3 le eden od slovanskih študijskih predmetov, je bila slovaščina v Bratislavi samostojen študij, vendar razdeljen na oddelka za jezik in literaturo. Zanimivo je, da je samostojnost še danes

ohranila rusistika, ki je bila po drugi svetovni vojni tudi obvezni učni jezik od petega razreda naprej.

Slovenščina sprva eksotika

Kot nam je povedala lektorica za slovenščino na filozofski fakulteti univerze Komenskega v Bratislavi in organizatorica konference Saša Poklač Vojtechova, ki tam poučuje že sedmo leto, so slovenski lektorji začeli delovati po osamosvojitvi Slovenije, prej pa so slovenščino poučevali Slovaki. Med njimi je še posebej legendaren danes štirindevetdesetletni Václav Malíher, ki je starejši od obeh univerz, a še vedno

prevaja iz slovenščine. Velike zasluge za ustvarjalno sodelovanje med slovenistiko v Ljubljani in slovistikiko v Bratislavi in seveda za dokajšnjo priljubljenost študija dveh sicer eksotičnih jezikov ima tudi Andrej Rozman, ki je bil v šestdesetih in sedemdesetih letih, ko je tam študiral slovaščino, morda nekakšen eksot, a je bil glede na to, da je bila Slovaška takrat trdno zaprta država, tudi vir za dostop do informacij drugačne narave.

Drugače kot npr. polonistika, srboizotistika ali bolgaristika slovenščina še nima statusa študijske smeri, vendar, pravi Saša Poklač Vojtechova, se bo s prihodnjim študijskim letom začel nov študijski program srednjeevropske študije, v okviru katerega bo imela slovenščina veliko večjo vlogo kot zdaj.

V tem študijskem letu je vpisanih šestdeset študentov. Bolonjski program omogoča, da lahko slovenščino poslušajo vsi študenti, ki to želijo. Večina se jih vpiše zaradi študijskih obveznosti. Prevladujejo štu-

denti slovistikike, veliko je etnologov, ki prav tako dobro sodelujejo z ljubljanskimi, zgodovinarjev, politologov in sociologov. Program je organiziran tako, da v prvem in drugem semestru poslušajo slovenski jezik I in II, v naslednjem letu pa si lahko v okviru študija slovanskih jezikov izberejo slovenščino za dva semestra kot obvezni izbirni predmet, tako da lahko slovenščino poslušajo skupaj dve leti.

Na vprašanje, ali se študentje lahko zaposlijo prav zaradi znanja slovenščine, Saša Poklač Vojtechova odgovarja pritrdilno, delo pa najdejo v zastopstvih slovenskih podjetij, na slovenskem veleposlaništvu ali kot tolmači in prevajalci. Prav prevajanju vseh vrst slovenskih besedil, od vremenske napovedi na začetku do zahtevnejših leposlovnih besedil, na lektoratu namenajo največ pozornosti. Ob tem pa je treba dodati, da podobno ravna tudi na nekaterih drugih lektoratih slovenščine po svetu.

Večji prevajalci

Da so prevajalci in tolmači zelo večji slovenskega jezika, smo se lahko prepričali na literarnem večeru s pesnikom Klemnom Piskom na slovenskem veleposlaništvu, ki ga je poleg veleposlanika Stanislava Vidoviča podprla še zavarovalnica Triglav, udeležila pa sta se ga tudi dekana obeh fakultet. Za to priljubljenost so študentje prevedli nekaj Piskovih pesmi in krajšo prozno besedilo in jih izdali v dvojezični knjižici *Pučkovnik in volk*. Branje in sprotno prevajanje pogovora, ki ga je s Piskom vodila Saša Poklač Vojtechova, je bilo izvrstno. Kot nam je pozneje povedala, je to že četrta knjiga prevodov slovenskih avtorjev v slovaščino, ki so jih opravili študentje njenega lektorata. Začeli so z Lainščkovim izborom desetih krajših pravljic z naslovom *Mislice*, v času slovenskega predsedovanja Slovenije Evropski uniji pa so v dveh knjigah izdali štiri zgodbe Franja Franciča (*Ne reci Lani, da sem sama*, *Angelo*, *Istrske pravljice in Mule pravljice*), ki so jih prevedle prav tako štiri študentke.

MILAN VOGEL

SASA POKLAČ VOJTECHOVA IN KLEMEN PISK

Pahorjeva Nekropola odslej tudi v srbskem prevodu,
Primorski dnevnik, 17. 9. 2009, str. 12.

KNJIŽEVNOST - Tržaški pisatelj včeraj na predstavitvi v Beogradu

Pahorjeva Nekropola odslej tudi v srbskem prevodu

Prisotna tudi kulturna ministra Slovenije in Srbije, ki sta podpisala nov triletni program sodelovanja

BEOGRAD - Seznama jezikov, v katerih lahko beremo Borisa Pahorja, se je včeraj pridružila srbiščina. V PEN centru na beograjskih Teracijah so namreč predstavili prvi prevod Nekropole v srbski jezik. Literarni večer sta privedla slovensko veleposlanstvo v Beogradu (v prvi vrsti veleposlanica Jadranka Šturm-Kocijan, ki je bila pred leti tudi generalna konzulka RS v Trstu) in Srbski center PEN, sodelovala pa sta še Center za slovenski jezik kot drugi tuji jezik Filozofske fakultete v Ljubljani in društvo Sava, v katerem se zbira jo beograjski Slovenci.

Prevod Nekropole, najnamenitnejšega Pahorjevega dela, v katerem je 96-letni tržaški pisatelj opisal svojo tragično izkušnjo v nemških taboriščih, je izdala založba Klett. O knjigi je spregovoril avtor sam, pogovor sta povezovala dr. Mihajlo Pantić in dr. Maja Djukanović, nastopil pa je

tudi dramski umetnik Svetozar Cvetković.

Borisa Pahorja sta s svojo prisotnostjo počastila tudi slovenska ministrica za kulturo Maja Širca in njen srbski kolega Nebojša Bradić, ki sta pred tem podpisala medministrski program kulturnega sodelovanja.

«Ko se srečamo ministri ali pa strokovni sodelavci in tudi sami ustvarjalci, se nedvomno kadeje želje po obnovi kontaktov, ki so morda v določenem obdobju zameli, in potreba po medsebojnem sodelovanju in izmenjavih na področju kulture. Imamo preveč stičnih točk, da bi to ignorirali,» je dejala Širca.

Posebej je omenila sodelovanje med državama na novembeski Ljubljanski konferenci, ki bo potekala na temo obnove skupne dediščine. Prav Slovenija je po njenih besedah tista, ki je motor utrjevanja obnove kul-

Nov triletni slovensko-srbski program podpira sodelovanje na področju likovne, glasbene in gledališke umetnosti, novih medijev, v založništvu, delovanju knjižnic, arhivov, muzejev, zavodov za varstvo kulturne dediščine in filma. Kulturna ministrica Širca je kot prioriteto poudarila izmenjavo, dostopnost, vpljod in posrečevanje ali celo vračanje raznovrstnega arhivskega materiala, ki je ostal v Beogradu in je zanimiv tudi za Slovenijo.

Pisanje me je vodilo istini, *Danas*, 17. 9. 2009, str. 18.

18 **Danas**

kultura

kultura@danas.rs

Boris Pahor, veteran slovenačke književnosti i kandidat za Nobelovu nagradu, govori ekskluzivno za *Danas*

Pisanje me je vodilo istini

Velika je pobjeda

Boris Pahor, veteran slovenačke književnosti i kandidat za ovogodišnju Nobelovu nagradu za književnost, gostuje ovih dana u Beogradu, a u PEN klubu na Teracijama jače je u njegovu čast održano književno veče. Neverovatna

najvišeg priznanja Prešernove nagrade. Posle više od četrdeset godina, knjiga „Nekropola“ u izdanju Kletta pojavila se i u Srbiji.

– Roman sam napisao 1966. godine, a do sada je preveden na francuski, italijanski,

je danas situacija? Koliko se toga promenilo?

– Život mi počeo 13. jula 1920. godine kada sam sa sedam godina prisustvovao spaljivanju slovenačkog Narodnog doma u Trstu. Od tada pa sve do završetka rata 1945. godine, Slovenac u Trstu nije smeo ni na ulici da govori svoj jezik. Morao sam pomisliti dvojstvo u sebi – da iznutra budem Slovenac, a izvan Italijan. Nigde drugde u Evropi nije na taj način bila zabranjena nečija kultura, sarkicinizano nečije pravo na jezik. Zato i nije čudo što je kod nas, pod imenom TIGAR (Trst, Istra, Gorica, Rijeka), pokrenuta prva organizacija kao otpor fašizmu. Sada je drukčije – imamo pešarište, dnevnik, izdavačke kuće, dobar sport, kultura je na višem nivou. Uspostavili smo i saradnja s italijanskom književnošću. Naš jezik ima pravo da živi u selima oko Trsta i Gorice, ali u samim mestima to nisimo u potpunosti postigli. U siroj regiji, manjine imaju pravo da koriste sem italijanskog i slovenačkog, furlandski i nemački jezik, ali Trst po tom pitanju nije još sasvim otvoren. Videćemo, možda se i to promeni.

• Kakav je status pisca koji

pripada nacionalnoj manjini u italijanskom izdavaštvu?

– To što sam pripadnik nacionalne manjine nema više gotovo nikakvu ulogu. Mogu, na primer, da objavim tekst u italijanskim novinama, na italijanskom jeziku naravno, ali i to je već uspeh. Na taj način mogu da govorim o svojim idejama, problemima, čak i o fašizmu, i predstavim ih italijanskoj publici, a to nije malo.

• Vaša knjiga posvećena je onima koji se nisu vratili. Ko su zapravo oni?

– Pisao sam o onima koji su na različite načine bili uključeni u borbu protiv fašizma i zbog toga poslani u logore Dahau, Buhevald, Dora, Harcugen, Bergen-Belsen, Struthof-Nacvajler. Moram da naglasim da to nisu bili holokausti. O toj razlici se ne govori, ali ona zaista postoji. U holokaustima su bili Jevreji i njih su čekali gasna komora i krematorijum. Mi smo u logorima radili sve dok smo mogli da stojimo, do trenutka kada bi nas iscrpljenost ili bolest sprečila u tome. A tada se obično umiralo. „Nekropola“ je posvećena onima koji su ostavili živote tamo. Želim da oni ne budu zaboravljeni. Francusko ministarstvo odbitane je lo-

• Kako vidite slovenačku književnost i jezik u kontekstu Evropske kulture?

– Govorim iz pozicije nekoga ko je Slovenac u Trstu, i mogu da kažem da Evropa lagano odbija da slovenačka literatura pripada evropskoj, i da je oduvek to i bila. Smatrali su nas nekulturnima, ali danas sviho priznanje slovenačkim piscima koji su nacionalna manjina velika je pobjeda.

gor u kojem sam bio načinio memorijalnim centrom.

• Da li vam je i samo pisanje pomoglo da prevazidete sve ono kroz šta se prošli?

– Već u saratorijumu, od maja 1945. do svršetka decembra 1946. godine, čitao sam francusku literaturu i počeo da opisivati priore iz života koji sam živio. Drugi su čekali da prođu godine ili nisu pisali uopšte, a mene je jedino interesovalo da pričam kako je sve to bilo, kakav je bio taj život. Kada sam 1947. završio univerzitet počeo sam da pišem romane. Nisam znao, ni mislio da li je to dobro ili loše, jednostavno sam osećao potrebu da to uradim, da kažem šta sam preživio. Kada je sve prošlo, shvatio sam da je to bila terapija. Uspeo sam da ono što sam nosio prenesem na papir, ujedno podsećajući i na sve one koji to sami nisu mogli da učine, na one koji nisu preživeli. *Tamara Duran*

Borba za jezik Boris Pahor

životna energija omogućila je Borisu Pahoru, rođenom 1913. godine u Trstu, da svoja životna iskustva, od kojih mnoga nisu bila lepa, pretoči u vrhunsko književna dela. U Francuskoj je proglašen vitezom Legije časti, u Italiji je dobitnik značajne Premio Napoli, u matičnoj Sloveniji nosilac

engleski, nemački... Serpski je prvi slovenski jezik na koji je knjiga prevedena, kaže Boris Pahor na početku razgovora za *Danas*.

• Slovenci su u Trstu kao manjina bili 25 godina bez jezika i kulturnih institucija. Kakva

Vpogled v zvočnost poezije,
Dnevnik, 7. 7. 2009.

Vpogled v zvočnost poezije

Popkultura | torek, 27. 07. 2009
Tatjana Štefan in foto: Milica Pikelj

Rogatska Štarna Festival Prager je minul konec tedna že šestko leto zapored povzetal tri osnovne in na slovenskih tleh plodovite, a v institucionalnih okvirih pogosto zapostavljene vidike pesništva: avtorsko izkušnjo, kritični odziv in prevajalsko delo.

Poleg tega festival uspešno širi svoje področje delovanja na svoje bližnje, saj je bila kot že v minulih letih tudi letni organizirana tematska okrogla miza, letos na temo narečnih poezij, z udeležbo strokovnjakov **Marje Štanonik**, **France Marušiča** Laska in prevajalke **Janeze Ramoveča**.

Spregledana vrednost narečij

Razprava o slovenski narečni poeziji je ponudila smernice za razumevanje dokaj neugodnega položaja slovenske narečne poezije, ki j mesto določa tematskojezično akademsko ozračje; to strogo ločuje med strokovno literaturo v knjižni slovenščini in literaturo v narečjih. Podobno razumevanje narečij tudi njihov govorni, saj lahko na lokalnih razpisih postajajo še vedno silimo šele na račun lokalnega govora, redko pa je šloki uporabljen v vsakdanjem diskurzu, ki ne bi bil humanen. Šeprav po mnenju Marje Štanonik večina narečij ponuja izjemno paleto izraznih možnosti in strukturno raznolikost, izbere narečnega knjižnega ustvarjanja pa je po mnenju Štanonikove mogoče šteti v "težji" pa izražanju psihološke in pokrajinske identitete", kar bi bilo mogoče dokazati z analizo primerjave "ustvarjalnega etosa" avtorjev, ki prihajajo iz istih pokrajinskih enot. "Kako ne bi enako misli, če pa enako vsilji," je menila Štanonikova.

Novi prevajalski obeti

Prevajalski del festivala je letos ponudil "vpogled v zvočnost" prevodov slovenske poezije v nizozemski jezik ter njegovo različico, flamenco. Diplomanti slavistike z Univerze v Gentu **Morgane Hennesse**, **Liese Vossen** in **Frederik Margarieta** so pod mentorstvom **Pavla Osepka**, ki že šest let vodi edini lektorat slovenščine v nizozemskem govornem prostoru, preveli enajst pesmi avtorjev, ki so bili povabljeni na festival. Kot je dejal Osepki, pomeni študentom povabile na profesionalen slovenski prevajalski festival "medtem ko kroni njihovega triletnega študija jezika in je spodbujala za študij slovenščine teim študentom, ki v sklopu študija slavistike leto izbirajo svoj drugi slovenski jezik". Med diplomanti novica o uspešnem zaključku študija so prejeli pravi čas trapanja festivala so po mnenju mentorja "ustvarili izjemno ekipo, v kateri je med prevajaljem prihajalo do kakovostne interakcije, v diskusijah o najboljših prevodih je namreč vsak od tih predstavil svoje stoge, končni prevodni rezultat pa so konsenz najboljših predlogov in po mnenju strokovne svetlovalke na vsakem mogoč".

Prevajalska delavnica na Pragerju je tako mladoletnemu naboru slovenske literature, prevedene v nizozemščino (zestavljeni ga imena Gašpar in Severin aj Draga Jančaja ter dve kratki starejši antologiji poezije), prinesla nekaj novih prevodov sodobne slovenske poezije ter dobre obete za slovensko literaturo na nizozemsko-belgijskih tleh v prihodnosti.

Poročilo Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik

Opazno širjenje jezika in kulture

V lanskem študijskem letu štirje novi lektorati slovenščine – Največ študentov v Beogradu, najmanj v Sombotelu – Vse več tudi prevodov slovenske literature

V poletnem času, ko se na ljubljanski slovenistikski končajo Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Poletna šola slovenskega jezika in Mladinska poletna šola slovenskega jezika, organizator – Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik – izda tudi pisno poročilo o delovanju v preteklem študijskem letu. Tudi letos je bilo tako in po zapisanem so (in smo) z delovanjem v študijskem letu 2007/2008 lahko zadovoljni, za naprej pa optimistični.

Dogajanja na Centru ne potekajo samo poleti, marveč vse leto, ko se zvrstijo simpoziji Obdobja, še drugi tečajji slovenskega jezika in izpiti iz slovenščine, ki je tudi pogoj za pridobitev slovenskega državljanstva, opravljajo 1317 kandidatorov), izobraževanje učiteljev slovenščine kot drugega/tujega jezika, sodelavci sodelujejo pri različnih domačih in mednarodnih raziskovalnih in aplikativnih projektih. Center pa ima tudi svoje založništvo za izdajanje gradiv za poučevanje slovenščine kot drugega/tujega jezika. Ena od najpomembnejših dejavnosti pa je seveda poučevanje slovenščine na tujih univerzah.

Kot sta v poročilu zapisali Alojzija Župan Sosič in Mojca Nidorfer Šikovič, je v študijskem letu 2007/2008 na tujih univerzah delovalo petdeset slovenistik, lani pa so odpeli štiri nove lektorate, saj je ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo odobrilo denar za učitelje slovenščine na univerzah v Beogradu, Clevelandu, Lake-

landu in Lvovu ter omogočilo zaposlitev lektorice v Lizboni, kjer lektorat deluje že štiri leta. To ministrstvo si je tudi sicer prislužilo pohvalo, saj je v zadnjih nekaj letih z zvišanjem sredstev omogočilo občutno izboljšanje materialnega položaja učiteljev STU in razvoj dejavnosti programa in lektoratov. Pri organizaciji sodelujejo tako univerze in menda zelo dobo slovenska diplomatsko-konzularna predstavništva, kar se vidi tudi iz posameznih poročil, ki so jih napisali lektorje. Številni diplomatski predstavniki so obiskali lektorate ali se pogovarjali s predstavniki tujih univerz, močno pa se je povečala in uskladila kulturna dejavnost. Pri tem je posebej izpostavljeno

sodelovanje z Društvom slovenskih pisateljev, Filmskim skladom Slovenije, STA, Uradom vlade za komuniciranje, Študentsko zalogbo in še kom. Z njihovo pomočjo so lani decembra uspešno organizirali prve Svetovne dneve slovenske literature na filmu, na katerih so povezali slovensko filmsko in literarno ustvarjalnost (ministrstvo za kulturo je prispevalo borih tri tisoč evrov za natis zloženke in plakatov). Na skraj vseh lektoratih se je povečalo tudi število prevodov slovenske literature, ki jih pod vodstvom slovenskih lektorjev opravijo tuji študentje in berejo na literarnih večerih, včasih tudi v navzočnosti avtorja.

MILAN VOGLJ

V študijskem letu 2007/2008 je na tujih univerzah delovalo petdeset slovenistik, na enaindvajsetih univerzah je imela slovenistika status diplomatskega študija, na mnogih od teh univerz sta potekala tudi magistrski in doktorski študij. Na lektoratih in študijih slovenščine je slovenščino študiralo približno 1650 študentov. V program slovenščine na tujih univerzah je bilo vključenih šestindvajset na ljubljanski FF zaposlenih učiteljev in štirindvajset honorarnih. Največ študentov je vpisanih v Beogradu (104), Krakovu (100) Skopju (99), najmanj pa presenetljivo v Sombotelu (3), Tokiu (5), Parizu (7) in Rimu (8).

Opazno širjenje jezika in kulture.
Poročilo Centra za slovenščino kot
drugi/tuji jezik,
Delo, 21. 8. 2009.

PANORAMA

Slovenščina med Kitajci

Na pekinški univerzi za tuje jezike so odprli oddelek za študij slovenščine – Za ta izbirni predmet se je odločilo 40 študentov

Na pekinški univerzi za tuje jezike (ki jo poznamo pod imenom Beihai) so v ponedeljek odprli oddelek za študij slovenščine. Prva učna ura takoj po krajši slovesnosti se je vpisala v zgodovino. Kitajski študentje se bodo učili slovenščine in hkrati spoznavali kulturo države, o kateri so doslej vedeli le toliko, kolikor je bilo potrebno za to, da jih pritegne kot »majhna dežela velikih dosežkov«, kakor je dejal eden od slušateljev.

Slovesnega odprtja nove študijske smeri sta se udeležili rektorica Beihajia Zheong Meisun in nova slovenska veleposlanica na Kitajskem Marija Adamja. Zbranim študentom je spregovorila tudi prva lektorica za slovenski jezik na Kitajskem Natasija Toplišček, ki je pred dvema letoma diplomirala na katedri za sologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani. V okviru svojega podiplomskega študija proučuje kitajsko moderno književnost in slovenščino.

Slovenščino bodo lahko tukajšnji študentje v prihodnjem šolskem letu študirali kot izbirni predmet. Na veliko presenečenje vseh se je zanjo odločilo 40 študentov, ki sicer študirajo na katedrah za srbski, hrvaški, madžarski, bolgarski, albanski, slovaški in islamski jezik. »Strategija univerze je, da se poski začne samo s tujim predavateljem, nato pa eden od študentov ostane na katedri in jo razvije do konca,« imela učne ure iz slovenščine, hkrati pa bo svoje slušatelje seznanjala tudi s Slovenijo. Enkrat na mesec bo imela odprta predavanja za vse – za slušatelje univerze in druge –, ki jih zanima naša kultura.

»Jezik je samo sredstvo,« je opozorila Zheong Meisun v pozdravnem govoru na slovesnosti ob odprtju slovenske katedre, »s katerim se človek prebije do poznavanja

fucijevega inštituta v našem glavnem mestu. »S študijem slovenščine se boš začela promovirati Slovenije in spodbujanje soodlovanja med državama, pa ne le med študenti,« je še dejala Marija Adamja. Tako se uresničuje dogovor, ki sta ga sklenila kitajski premier Wen Jiabao in predsednik evropske komisije Jose Manuel Barroso, ki je

pred časom izrazil upanje, da bodo lahko kitajskim mladim omogočili študij vseh uradnih jezikov v Evropski uniji. Izvedbo so zaupali pekinški univerzi, na kateri že dobrih 50 let poučujejo več kot tisoč tujih jezikov. Slovensko lektorico je v Peking poslal Center za slovenščino kot drugi tuj jezik pri ljubljanski Filozofski fakulteti – odšel jo je tudi z učbeniki in začetnim gradivom.

»Tukaj ne bom zgolj profesorica slovenskega jezika,« pravi Natasija Toplišček, »saj bom študentom posredovala veliko več.«

Študentje, ki so se zbrali na slovenski otvoritvi, so se z navdušenjem udeležili prvega predavanja. Mnogi so priznali, da o Sloveniji ne vedo kaj dosti. »Vem samo, da je to bogata dežela,« je dejal Liu Shuang, ki sicer študira albansko. Ko sem ga vprašala, ali mi lahko na zemljevidu pokaže, kje je Slovenija, se je začel ozirati okoli sebe in iskati pomoč kolegov. Tisti, ki študirajo srbski ali hrvaški jezik, vedo malo več. »Mene zanima, kako je lahko tako majhna dežela toliko dosegla,« je dejala Dora, kot se je predstavila študentka hrvaščine s kitajskim imenom Li Wenyue. Cilil oziroma Wang Cheng študira slovaščino, posej pa bo še slovenščino. Želi si postati prevajalec. »Izbral sem ta dva jezika, ker mi veliko Kitajcev, ki bi ju poznalo,« je dejal visoki mladenič. Na vprašanje, ali se ne bojijo težke slovnice, pa so vsi v en glas odgovorili: »Noben jezik ni težak, če ga imaš radi! In če se prično učiti!«

ZORANA BAKOVIČ

Kitajci po slovensko – Kitajski študentje na fotografiji se učijo japonščino, v tem šolskem letu pa bodo lahko kot izbirni predmet študirali tudi slovenski jezik.

Evropska in nacionalna jezikovna priznanja,
Delo, 7. 12. 2009, str. 20.

Evropska in nacionalna jezikovna priznanja

Na Gradu Fužine so prejšnji teden podelili evropska in nacionalna jezikovna priznanja Centra za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS). Med 16 prijavljenimi projekti so z evropskim jezikovnim priznanjem

v šoli, ki ga vodijo na II. osnovni šoli Rogaška Slatina, in multimedijski didaktični pripomoček za učenje in poučevanje slovenskega znakovnega jezika in mednarodne kretnje, ki ga koordinira Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije (na fotografiji). Prvi namenja več pozornosti otrokom tujcev, ki materni jezik uporabijo le v domačem okolju in so s projektom imeli priložnost, da svoj jezik uporabijo pri prevajanju avtorske zgodbe. V drugem nagrajenem projektu so združili dosedanje obli-

nagradili projekt *Jezik v turizmu* (Language in Tourism – LINT), ki ga koordinira center za slovenščino kot drugi tuji jezik pri oddelku za slovenistiko filozofske fakultete v Ljubljani in je namenjen turističnim delavcem z nižjimi kvalifikacijami. Nacionalno jezikovno priznanje sta prejela dva projekta: likovno-literarno-prevajalsko ustvarjanje *Nova ribica*

ke predstavitve slovenskega znakovnega jezika in drugih virov v računalniški program. Evropska in nacionalna jezikovna priznanja podeljujejo od leta 1998, z njimi pa spodbujajo inovativnost pri učenju in poučevanju jezikov, širijo primere dobrih praks in večajo zanimanje javnosti za izboljšanje jezikovnih spretnosti. N. D.

Žepna slovenščina,
Demokracija, 10/XIV, 5. 3. 2009.

Žepna slovenščina

Znanstvena založba FF

Žepna slovenščina je namenjena turistom, popotnikom, poslovnežem in vsem drugim, ki bodo prišli v Slovenijo in bodo poleg tečaja potrebovali še kakšno »prvo pomoč« v slovenščini. Knjižica jim pomaga znajti se v različnih vsakdanjih situacijah in medsebojnih stikih, na poti, v hotelu, v trgovini, restavraciji in še kje, medtem ko jim prijazno in hkrati hudomušno niza nekatera splošna dejstva o življenju v Sloveniji. Slovenske besede in fraze v knjižici so opremljene s slikovnim gradivom (ilustracijami in fotografijami), prvi razlagalni jezik je angleški.

Bibliografija strokovnih delavcev Centra 2009**Ina Ferbežar**

- Ferbežar, Ina: »Je moj B1 tvoj B1?« ali kaj je novega na področju testiranja in certificiranja slovenščine kot drugega/ tujega jezika. Stabej, Marko (ur.): *Infrastruktura slovenščine in slovenistike. Simpozij Obdobja 28*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 129–136. <http://www.centerslo.net/files/file/simpozij/simp28/Ferbezar.pdf>
- Ferbežar, Ina, Stabej, Marko: Razumljivost v slovenski pravni normi. Stabej, Marko (ur.): *Infrastruktura slovenščine in slovenistike. Simpozij Obdobja 28*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 137–143. [http://www.centerslo.net/files/file/simpozij/simp28/Ferbezar Stabej.pdf](http://www.centerslo.net/files/file/simpozij/simp28/Ferbezar_Stabej.pdf)
- Ferbežar, Ina: Med dvema jezikoma: med razumljivostjo in sprejemljivostjo. Požgaj - Hadži, Vesna idr. (ur.): *Med politiko in stvarnostjo: jezikovna situacija v novonastalih državah bivše Jugoslavije* (zbirka Kultura sožitja). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 197–211, 273.
- Kranjc, Simona, Ferbežar, Ina: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik v besedah in številkah. Vogel, Jerica (ur.): *Slovenistika: pogledi na eno od ustanovnih strok Univerze v Ljubljani ob njeni 90-letnici*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 65–76.
- Ferbežar, Ina, Gočkova - Stojanovska, Tatjana, Panovska - Dimkova, Iskra: Center za testiranje in certificiranje makedonščine kot tujega jezika (projekt Tempus MaLTeCC). *Jezik in slovstvo*. 54/1. 86–88.

Damjan Huber

- Pezdirc Bartol, Mateja, Nidorfer Šiškovič, Mojca, Huber, Damjan (ur.): *Telo v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete.
- Pezdirc Bartol, Mateja, Nidorfer Šiškovič, Mojca, Huber, Damjan (ur.): *Telo v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi: Vodnik po programu*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete.
- Stabej, Marko, Nidorfer Šiškovič, Mojca, Huber, Damjan (ur.): *Infrastruktura slovenščine in slovenistike*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete.

Damjana Kern

- Kern, Damjana: Vloga manjšinske šole pri ohranjanju slovenskega jezika in kulture, *Jezik in slovstvo* 54/1. 55–71.
- Kern, Damjana: Slovenski jezik v vzgojno-izobraževalnih ustanovah v manjšinskem prostoru. Stabej, Marko (ur.): *Infrastruktura slovenščine in slovenistike. Simpozij Obdobja 28*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 191–197. <http://www.centerslo.net/files/file/simpozij/simp28/Kern.pdf>
- Kern, Damjana: Začutimo Slovenijo: celodnevna ekskurzija na Kras in Obalo. *Telo v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*. 45. seminar slovenskega jezika, literature in kulture. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 209–216.

Mihaela Knez

- Knez, Mihaela. Jezikovno vključevanje (in izključevanje) otrok priseljencev. Stabej, Marko (ur.): *Infrastruktura slovenščine in slovenistike. Simpozij Obdobja 28*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 197–202. <http://www.centerslo.net/files/file/simpozij/simp28/Knez.pdf>
- Markovič, Andreja, Knez, Mihaela, Šoba, Nina, Stritar, Mojca: *Slovenska beseda v živo 3a. Učbenik za izpopolnjevalni tečaj slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Markovič, Andreja, Knez, Mihaela, Šoba, Nina, Stritar, Mojca: *Slovenska beseda v živo 3b. Učbenik za izpopolnjevalni tečaj slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Markovič, Andreja, Knez, Mihaela, Šoba, Nina, Stritar, Mojca: *Slovenska beseda v živo 3a. Delovni zvezek*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Markovič, Andreja, Knez, Mihaela, Šoba, Nina, Stritar, Mojca: *Slovenska beseda v živo 3b. Delovni zvezek*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Markovič, Andreja, Knez, Mihaela, Šoba, Nina, Stritar, Mojca: *Slovenska beseda v živo 2. Priručnik za učitelje k učbeniku*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Dostopno na: <http://www.centerslo.net> → založništvo → priručniki.

- Metka Lokar** Markovič, Andreja, Knez, Mihaela, Šoba, Nina, Stritar, Mojca (ur. Lokar, Metka): *Slovenska beseda v živo 3a. Učbenik za izpopolnjevalni tečaj slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Markovič, Andreja, Knez, Mihaela, Šoba, Nina, Stritar, Mojca (ur. Lokar, Metka): *Slovenska beseda v živo 3b. Učbenik za izpopolnjevalni tečaj slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Markovič, Andreja, Knez, Mihaela, Šoba, Nina, Stritar, Mojca (ur. Lokar, Metka): *Slovenska beseda v živo 3a. Delovni zvezek*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Markovič, Andreja, Knez, Mihaela, Šoba, Nina, Stritar, Mojca (ur. Lokar, Metka): *Slovenska beseda v živo 3b. Delovni zvezek*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Mateja Lutar** Ivana Petric Lasnik, Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar (ur. Lutar, Mateja): *Gremo naprej*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Ivana Petric Lasnik, Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar (ur. Lutar, Mateja): *Gremo naprej*. Priročnik za učitelje. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. Dostopno na: www.centerslo.net → založništvo → priročniki.
- Mojca Nidorfer Šiškovič** Zupan Sosič, Alojzija, Nidorfer Šiškovič Mojca: Medkulturna slovenistika na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani in na tujih univerzah. *Jezik in slovstvo*, 54/2. 120–124.
- Nidorfer Šiškovič Mojca: Žanrski pristop k analizi poslovnih e-sporočil. Stabej, Marko (ur.): *Infrastruktura slovenščine in slovenistike. Simpozij Obdobja 28*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 271–277. <http://www.centerslo.net/files/file/simpozij/simp28/Nidorfer%20siskovic.pdf>
- Nidorfer Šiškovič Mojca, Zupan Sosič, Alojzija: Program slovenščine na tujih univerzah kot del infrastrukture slovenščine in slovenistike. Stabej, Marko (ur.): *Infrastruktura slovenščine in slovenistike. Simpozij Obdobja 28*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 279–283. http://www.centerslo.net/files/file/simpozij/simp28/Nidorfer%20S_Zupan%20S.pdf
- Nataša Pirih Svetina** Pirih Svetina, Nataša, Kobos, Zuzanna Krystyna: Učenje in poučevanje slovenščine kot neprvega jezika v Sloveniji. Stabej, Marko (ur.): *Infrastruktura slovenščine in slovenistike, Simpozij Obdobja 28*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 203–209. http://www.centerslo.net/files/file/simpozij/simp28/Kobos_Pirih.pdf
- Pirih Svetina, Nataša: Izobraževanje za področje slovenščine kot drugega in tujega jezika. Stabej, Marko (ur.): *Infrastruktura slovenščine in slovenistike, Simpozij Obdobja 28*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 315–321. <http://www.centerslo.net/files/file/simpozij/simp28/Pirih%20Svetina.pdf>
- Pirih Svetina, Nataša, Ponikvar, Andreja: Slovenska slovnica za tujce – kaj imamo, kaj pa bi? Peti - Stantić, Anita (ur.): *Treći hrvatsko-slovenski slavistički skup*: Opatija 7. i 8. travnja 2006. Zagreb: FF press. 35–53.
- Pirih Svetina, Nataša: Gabriella B. Klein (ur.): Priročnik SPICES. Izobraževalna metoda za medkulturno sporazumevanje v institucionalnih okoljih. Perugia: Key & Key communications, 2007. 172. *Jezik in slovstvo*, 54/1. 85–86.
- Petric Lasnik, Ivana, Pirih Svetina, Nataša, Ponikvar, Andreja: *Gremo naprej*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Petric Lasnik, Ivana, Pirih Svetina, Nataša, Ponikvar, Andreja: *Gremo naprej. Priročnik za učitelje*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. Dostopno na: www.centerslo.net → založništvo → priročniki.

Letno poročilo 2009

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik

Pripravili: Sodelavke in sodelavci Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik

Uredila: Mateja Lutar

Oblikovanje in prelom: Lavoslava Benčič

Tisk: Birografika Bori d. o. o.

Naklada: 200 izvodov

Ljubljana, maj 2010

Publikacija je brezplačna in dostopna na www.centerslo.net.

ISSN 1581-9442